

STATUTÁRNÍ MĚSTO LIBEREC

6. zasedání zastupitelstva města dne: 25. 6. 2009

Bod pořadu jednání:

IPRM Liberec - Regenerace sídliště Rochlice

Zpracoval:

Bc. Jiří Pilný

Ing. Martin Čech, vedoucí oddělení dotací

odbor, oddělení:

odbor koordinátor dotací EU

telefon:

48 524 3188

Schválil: vedoucí oddělení

vedoucí odboru

Ing. Tomáš Hampl

Projednáno:

řídícím výborem Integrovaného plánu rozvoje města Liberec –
Regenerace sídliště Rochlice dne 16.6.2009

Poznámka:

Předkládá:

Ing. Jiří Kittner, v. r.
primátor města

Ing. František Hruša náměstek primátora

Návrh usnesení

Zastupitelstvo města po projednání

schvaluje

1. Dokument Integrovaný plán rozvoje města Liberec – Regenerace sídliště Rochlice
2. Změnu č.1. Integrovaného plánu rozvoje města Liberec – Regenerace sídliště Rochlice, vyvolanou krácením dotace těchto oblastech:
  - Rozpočet oblast intervence 5.2
  - Předpokládaný celkový finanční objem
  - Poměr plánovaných aktivit
  - Zdroje financování projektů
  - Plán čerpání finančních prostředků v jednotlivých letech
  - Monitorovací indikátory výsledku
  - Monitorovací indikátory výsledku pro specifické cíle
3. Dohodu o zabezpečení realizace Integrovaného plánu rozvoje města s Českou republikou – Ministerstvem pro místní rozvoj jako Řídícím orgánem Integrovaného operačního programu, IČ: 66 00 22 22, se sídlem Staroměstské náměstí 6, 110 15 Praha 1

o d v o l á v á

1. Bc. Jiřího Pilného, specialistu odboru Koordinátor dotací EU z postu:
  - a. manažera Integrovaného plánu rozvoje města Liberec – Regenerace sídliště Rochlice a
  - b. člena řídicího výboru Integrovaného plánu rozvoje města Liberec – Regenerace sídliště Rochlice bez hlasovacího práva
2. Mgr. Ivo Svatoše, ředitele ZŠ Dobiášova, na vlastní žádost z postu člena řídicího výboru Integrovaného plánu rozvoje města Liberec – Regenerace sídliště Rochlice s hlasovacím právem

j m e n u j e

1. Ing. Martina Čecha, vedoucího oddělení dotací,
  - a. manažerem Integrovaného plánu rozvoje města Liberec – Regenerace sídliště Rochlice a
  - b. členem řídicího výboru Integrovaného plánu rozvoje města Liberec – Regenerace sídliště Rochlice bez hlasovacího práva
2. Ing. Františka Hrušu, náměstka primátora, členem řídicího výboru Integrovaného plánu rozvoje města Liberec – Regenerace sídliště Rochlice s hlasovacím právem

p o v ě ř u j e

radu města schvalováním změn dokumentu Integrovaného plánu rozvoje města Liberec – Regenerace sídliště Rochlice pro zajištění naplnění Dohody o zabezpečení realizace Integrovaného plánu rozvoje města .

Důvodová zpráva

Dne 11.12.2008 byl zastupitelstvem města usnesením č. 244/08 schválen koncept Integrovaného plánu rozvoje města Liberec – Regenerace sídliště Rochlice, který byl součástí žádosti o poskytnutí dotace na regeneraci sídliště (příloha č.1).

Dne 27. března 2009 byly schváleny Integrované plány rozvoje měst (IPRM) předložené do Integrovaného operačního programu (IOP) na Ministerstvu pro místní rozvoj (MMR).

Původní žádost SML na **celkový finanční objem IPRM** ve výši **382 207 500,- Kč** (z toho požadovaná **dotace** činila **cca 235 mil. Kč** při kurzu 26,25 Kč/€) je v důsledku krácení dotace z ERDF z důvodu převisu finančního objemu žádostí na částku **6.020.554,- €** v rámci 1. změny IPRM snížena na celkových **292 087 000 Kč** (z toho schválená **dotace** z ERDF i národních zdrojů činí **cca 179,7 mil. Kč** při stanoveném kurzu MMR 28,33 Kč/€).

IPRM se dělí na dvě oblasti:

- **5.2 a)** Náklady na revitalizaci veřejných prostranství – REALIZUJE SML
- **5.2 b)** Náklady na regeneraci bytových domů – REALIZUJÍ PARTNEŘI (družstva, společenství vlastníků...).

Tím, že byly přiděleny nižší finance, krátí se obě aktivity, přičemž musí zůstat zachován původní poměr v celkových hodnotách **48:52%** - tedy v přepočtu přibližně:

- SML – dotace: 112 713 tis. Kč, min. spoluúčást: **18 896 tis. Kč**
- Partneři - dotace: 54 957 tis. Kč, min. spoluúčást: 82 435 tis. Kč

Nyní je tedy potřeba oficiálně schválit dokument jako takový a následně z důvodů přidělení nižší finanční částky je nyní nutno IPRM přepracovat a formou oznámení o změně jej u řídicího orgánu - MMR aktualizovat.

Dokument o změně IPRM „Oznámení o změně IPRM - Liberec – Rochlice“ (příloha č. 2) je standardním formulářem pro změnové řízení IPRM. Ke změně dochází v souladu s nižší přidělenou částkou v těchto oblastech:

- Rozpočet IPRM oblast intervence 5.2
- Předpokládaný celkový finanční objem Integrovaného plánu rozvoje města
- Poměr plánovaných aktivit
- Zdroje financování projektů v IPRM
- Plán čerpání finančních prostředků IPRM v IOP v jednotlivých letech
- Monitorovací indikátory výsledku
- Monitorovací indikátory výsledku pro specifické cíle IPRM

Indikátory po přepočtu k výši přidělené dotace:

Kód indikátoru (dle národního číselníku)	Povinné indikátory výsledku	Operační program / aktivita OP	
331200	Počet regenerovaných bytů	1275	Ks
331300	Plocha revitalizovaného území	35405	m ²
331500	Úspora spotřeby energie bytových domů	20	%

Dohoda o zabezpečení realizace IPRM (příloha č.3) je smlouvou s řídicím orgánem - MMR, která upravuje podmínky realizace IPRM a která musí být uzavřena do 30.6.2009. Nejpozději do 2 měsíců od podpisu Dohody mezi SML a MMR je nutné vypsát výzvu města na podávání projektů.

Pro vyhlášení výzvy je třeba vytvořit a schválit hodnotící kritéria pro výběr projektů (přijatelnost a formální náležitosti hodnotí Centrum regionálního rozvoje- CRR) po výběru projektů město vystaví soulad úspěšným projektům. Jednotliví žadatelé postoupí svou žádost dále na CRR, se kterým budou následně podepisovat smlouvy o poskytnutí dotace na dílčí projekty IPRM. Město je tedy nejen v roli koordinátora a vedoucího projektu celého IPRM, ale i současně v pozici žadatele na svoje projekty revitalizaci veřejného prostranství.

Rada města dne 16.6.2009 souhlasila s přenesením odpovědnosti za realizaci IPRM na odbor rozvojových projektů a veškeré kroky projednal a schválil téhož dne i řídicí výbor IPRM.

Přílohy:

1. Dokument Integrovaný plán rozvoje města Liberec – Regenerace sídliště Rochlice
2. Oznámení o změně v IPRM
3. Dohoda o zabezpečení realizace Integrovaného plánu rozvoje města

Příloha č. 1 - Dokument Integrovaný plán rozvoje města Liberec – Regenerace sídliště Rochlice

Integrovaný plán rozvoje města Liberec – Regenerace sídliště Rochlice

Objednatel: STATUTÁRNÍ MĚSTO LIBEREC
Zhotovitel: ARR – Agentura regionálního rozvoje, spol. s r.o., Liberec
Hlavní řešitel zakázky: RNDr. Zdeněk Kadlas
Spolupráce: RNDr. Robert Rölc, Ph.D.
Marek Pšenička
Ing. Zuzana Toniková (ENVI-TON)
Ing. Hana Koryntová (Cityplan)

Obr. č.1 Regenerace sídliště Rochlice – II. et. – Ježkova ulice – „Gusto“ (v průběhu a po ukončení revitalizace)

Pramen: ARR

Obsah:

Název kapitoly	Strana
1. ÚVOD	3
2. SOULAD IPRM S NADŘAZENÝMI STRATEGICKÝMI DOKUMENTY	3
2.1. Přehled nadřazených strategických dokumentů	3
2.2. Soulad IPRM s vybranými strategickými dokumenty	4

3. ANALÝZA SOUČASNÉ EKONOMICKÉ A SOCIÁLNÍ SITUACE MĚSTA A SWOT ANALÝZA, VIZE, CÍLE	5
3.1. Analýza současné ekonomické a sociální situace města	5
3.2. SWOT analýza města	15
3.3. Strategická vize, rozvojové cíle města	18
4. ZDŮVODNĚNÍ VÝBĚRU ZÓNY	19
4.1. Kritéria pro výběr zóny	19
4.2. Porovnání kritérií vybrané zóny se srovnávacími hodnotami za město Liberec	20
5. POPIS ZÓNY, SWOT ANALÝZA	22
5.1. Geografická poloha zóny	22
5.2. Popis zóny	22
5.3. SWOT analýza a přehled klíčových problémů zóny	25
5.4. Projektová příprava a dosud realizované úpravy	26
6. VIZE ZÓNY, GLOBÁLNÍ CÍL, SPECIFICKÉ CÍLE	28
7. POPIS CÍLŮ A OPATŘENÍ IPRM	28
7.1. Specifický cíl č. 1 – Revitalizace prostředí problémového sídliště Rochlice	28
7.2. Specifický cíl č. 2 – Regenerace bytových domů	29
7.3. Specifický cíl č. 3 – Zlepšení technické, dopravní infrastruktury, dostupnosti a mobility	29
7.4. Specifický cíl č. 4 – Podpora sociální integrace, zvýšení bezpečnosti a prevence kriminality	30
8. OČEKÁVANÉ VÝSLEDKY	31
9. ČASOVÝ HARMONOGRAM REALIZACE IPRM	32
10. FINANČNÍ PLÁN	34
10.1. Veřejná podpora	35
11. ADMINISTRATIVNÍ ŘÍZENÍ IPRM	36
11.1. Řídící struktury IPRM	36
11.2. Implementace IPRM	40
12. ZAPOJENÍ PARTNERŮ	43
12.1. Přípravná fáze IPRM	43
12.2. Realizační fáze IPRM	45
13. NÁSTROJE FINANČNÍHO ŘÍZENÍ	45
14. ZPŮSOB VÝBĚRU PROJEKTŮ	46
14.1. Výběr projektových záměrů k zařazení do IPRM	46
14.2. Výběr individuálních projektů IPRM	46
15. HORIZONTÁLNÍ TÉMATA	48
15.1. Udržitelný rozvoj	48
15.2. Rovné příležitosti	48
16. ANALÝZA RIZIK	49
16.1. Popis analýzy rizik dle jednotlivých fází	49

16.2. Řízení rizik	51
17. PROJEKTY FINANCOVANÉ Z JINÝCH OP	51
18. ZÁVĚR	51
19. SEZNAM ZKRATEK	53
20. SEZNAM TABULEK, GRAFŮ, OBRÁZKŮ A MAP	54
21. PŘÍLOHY	55

Obr. č.2 Regenerace sídliště Rochlice –
II. etapa – Ježkova ulice (v průběhu a po ukončení revitalizace)

Pramen: ARR

1. Úvod

Integrovaný plán rozvoje města (dále jen „IPRM“) obsahuje **soubor časově provázaných akcí** (projektů, případně integrovaných projektů), které jsou realizovány **ve vybrané zóně města** v souladu se strategií rozvoje města. IPRM bude financován z **Integrovaného operačního programu (IOP)**, z **oblasti intervence 5.2. – Zlepšení prostředí v problémových sídlištích**. Finanční prostředky jsou určeny na **zlepšení kvality života v oblasti bydlení** v 62 největších městech ČR nad 20.000 obyvatel.

Problémové sídliště je definováno jako souvislá plocha území města s více než 500 byty (cca 1300 obyv.) a problémovost je doložena vstupními kritérii, které stanovilo Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR). Rozhodujícím argumentem pro výběr zóny k podpoře jsou hodnoty stanovených ukazatelů, z nichž se alespoň 3 musí negativně odchylovat od průměru za celé město (blíže viz kapitola 4.).

Podpora z fondů Evropské unie je především určena na **revitalizaci prostředí problémových sídlišť** (aktivita 5.2. a) a **regeneraci bytových domů v těchto sídlištích** (aktivita 5.2. b). Podrobnější specifikace je obsažena v kapitolách 6. a 7. S ohledem na výsledky sociálně-ekonomické analýzy města, analýzy sídlišť a již započatý proces revitalizace veřejných prostranství (komunikace, chodníky, parkovací plochy, dětská hřiště a sportoviště, veřejná zeleň...) bylo zastupitelstvem města vybráno k realizaci IPRM **sídliště Rochlice**.

Součástí IPRM je kromě specifikace opatření i finanční plán, časový harmonogram realizace, zapojení partnerů, respektování horizontálních témat pro současné programovací období EU, soulad s nadřazenými strategickými dokumenty aj.

2. Soulad IPRM s nadřazenými strategickými dokumenty

2.1. Přehled nadřazených strategických dokumentů

Integrovaný plán rozvoje města – Regenerace sídliště Rochlice je v souladu s nadřazenými strategickými dokumenty na národní (popř. evropské), regionální i municipální úrovni, popř. přímo vychází z jejich prioritních oblastí, priorit a opatření. Jedná se zejména o následující dokumenty:

Nadregionální úroveň

- **Strategické obecné zásady společenství (SOZS)**, viz http://www.strukturalni-fondy.cz/uploads/documents/Regionalni_politika/Regionalni_politika_EU_2007_2013/Dokumenty/Rozhodnuti_Rady_SOZS_2006_702_ES.pdf
- **Strategie regionálního rozvoje ČR** (na roky 2007-2013), viz http://old.mmr.cz/upload/files/Regionalni%20politika/SRR_dokument.doc
- **Národní rozvojový plán (NRP) 2007-2013**, viz <http://www.strukturalni-fondy.cz/upload/1141122325.materi-l-nrp---iii.-nrp-upraveny---str-113-a-124.pdf>
- **Národní strategický referenční rámec (NSRR) ČR 2007-2013**, viz http://www.strukturalni-fondy.cz/uploads/documents/NOK/NSRR_final_1.pdf
- **Integrovaný operační program**, viz <http://www.strukturalni-fondy.cz/iop/dokumenty>
- **Strategie udržitelného rozvoje ČR** – viz [http://www.env.cz/AIS/web-pub.nsf/\\$pid/MZPISF7Z6L7V](http://www.env.cz/AIS/web-pub.nsf/$pid/MZPISF7Z6L7V)
- **Politika územního rozvoje ČR** - <http://www.mmr.cz/politika-uzemniho-rozvoje-ceske-republiky>

Regionální úroveň

- **Strategie rozvoje Libereckého kraje (SR LK) 2006-2020**, viz <http://www.kraj-lbc.cz/index.php?page=1885>

- **Program rozvoje Libereckého kraje** – viz <http://www.kraj-lbc.cz/index.php?page=1884&REDIRECTED=true&c=5fdadf1e8ce3138cd03727edc438e3d2>
- **Strategie udržitelného rozvoje Libereckého kraje** – <http://www.kraj-lbc.cz/index.php?page=1889>
- **Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Libereckého kraje** – viz <http://www.kraj-lbc.cz/index.php?page=1443>

Municipální úroveň

- **Strategie rozvoje Statutárního města Liberec 2007-2020**, viz <http://www.liberec.cz/scripts/detail.php?id=27810>
- **Územní plán města Liberec**, viz <http://www.liberec.cz/scripts/detail.php?id=3939>, <http://gsweb.liberec.cz/gs/>
- **Generel cyklistické dopravy** aj.

Přestože v obecné rovině lze konstatovat soulad se všemi výše uvedenými dokumenty, uvádíme zde pouze vazby na prioritní oblasti, priority a opatření (oblasti podpory či oblasti intervence) u dokumentů, kde je interakce nejtěsnější.

2.2. Soulad IPRM s vybranými strategickými dokumenty

Strategie regionálního rozvoje ČR na roky 2007-2013 byla schválena usnesením Vlády ČR č. 560 ze dne 17. května 2006. IPRM se vztahuje především k **prioritě P.3.4 Rozvoj a regenerace měst**, která se zabývá rovněž problematikou okrajových částí měst a sídlišť (viz následující citace):

„I okrajové části měst se potýkají s problémy jako je kriminalita (především kriminalita mládeže) a také zhoršující se kvalitou života v chátrajících částech měst. S tím souvisí i neuspokojivý stav veřejných prostranství (mobiliáře, hřiště atd.) a veřejné zeleně a nedostatečné uspokojení volnočasových aktivit dětí a mládeže. Specifickým problémem je redukce počtu dětských hřišť, která neodpovídají evropským normám a jsou z důvodu nedostatku finančních prostředků likvidována bez náhrady.

Vážným problémem je i izolovanost některých městských čtvrtí, která nutí obyvatel těchto čtvrtí dojíždět za prací, vzděláním, sportem, kulturou a volnočasovými aktivitami do center měst.

Řešením neuspokojivého stavu panelových sídlišť bude jejich humanizace prostřednictvím zlepšení stavu veřejných prostranství a veřejné zeleně, čímž dojde ke zvýšení atraktivnosti městských čtvrtí pro bydlení i trávení volného času.

Realizace priority přispěje k organickému začlenění okrajových městských čtvrtí do města a rovněž ke zvýšení možností volnočasových aktivit dětí a mládeže ve městech a zejména na sídlišťích na sídlišťích. Bude vytvářet podmínky pro uspokojování různorodých zájmů ve volném čase pro všechny věkové skupiny se zvláštním zřetelem na mládež.“

Problematiky IPRM se dotýkají i další prioritní oblasti a priority SRR ČR, např. P.3.1 – Podpora investic do lidského kapitálu, P.3.2 – Sídelní struktura a bydlení, P.3.3 – Sociální soudržnost v regionech založená na rovnosti příležitostí, P.5.1 – Ochrana životního prostředí včetně přírody, P.5.3 – Environmentální vzdělávání, poradenství a osvěta.

Národní rozvojový plán České republiky na léta 2007 až 2013 (vzat na vědomí usnesením Vlády ČR č.175 ze dne 22. února 2006) je zastřešujícím dokumentem, resp. tvoří jakousi nadstavbu všech operačních programů, které umožňují prostřednictvím konkrétních projektů získání dotací ze strukturálních fondů Evropské unie. Vazby IPRM existují ke všem prioritním oblastem (PO), zejména k PO Vyvážený a harmonický rozvoj území České republiky a z ní k **prioritě Rozvoj městských oblastí**, kde se v textu mj. uvádí:

„Je nezbytné zabránit vzniku sociálně nepříznivého prostředí (zón chudoby) v městských a příměstských lokalitách, především v panelových sídlišťích. Tyto faktory se mohou stát potenciálními bariérami dalšího rozvoje.“

Vazby na **Integrovaný operační program** (schválen Usnesením vlády ČR č.197/2007 ze dne 28.2.2007, Evropskou komisí dne 20.12.2007) je zbytečné uvádět, neboť IPRM přímo obsahově naplňuje oblast intervence 5.2 – Zlepšení prostředí v problémových sídlištích.

Strategie rozvoje Libereckého kraje 2006-2020, (dále „SR LK“, schválena usnesením Zastupitelstva Libereckého kraje č. 122/07/ZK ze dne 24. dubna 2007) se tématu IPRM dotýká v několika strategických cílech a rozvojových opatřeních, nejtěsnější vazby existují u rozvojového opatření E.2 – Rozvoj městských oblastí, kde se mj. praví:

„K úkolům, jež města musí řešit, patří např. nutnost revitalizace mnohých panelových sídlišť, segregace problematických skupin obyvatel, kriminalita, přílišné zatížení automobilovou dopravou, nedostatek parkovacích míst, rozdíly v nezaměstnanosti a sociální úrovni jednotlivých částí měst, rostoucí zájem o obytnou funkci v okrajových částech měst.“

Strategie rozvoje Statutárního města Liberec 2007-2020 (SR SML) byla schválena usnesením zastupitelstva města č.201/07 dne 13. prosince 2007. Tématika řešená v IPRM – Regenerace sídliště Rochlice se dotýká všech strategických cílů a většiny rozvojových opatření. V následujícím přehledu uvádíme pouze výběr rozvojových opatření, u nichž jsou vazby na řešenou problematiku nejintenzivnější:

- B.2.: Podpora sociálního začlenění a rovných příležitostí pro všechny ve všech oblastech života
- C.2.: Podpora zklidňování dopravy v obydlené zástavbě, minimalizace vlivu dokončených staveb na jednotlivé složky ŽP, veřejné zdraví a zvýšení bezpečnosti
- C.3.: Podpora rozvoje MHD, cyklistické dopravy a pěší dopravy
- C.4.: Údržba, rozvoj a dostupnost technické infrastruktury a inženýrských sítí
- D.1.: Oživení opuštěných průmyslových zón a obnova veřejných prostranství, revitalizace centra města
- D.7.: Zvyšování bezpečnosti, péče o zdraví a o bydlení
- E.6.: Efektivní hospodaření s energetickými zdroji

Návrhy možných aktivit jsou rozpracovány přímo v dokumentu SR SML, s ohledem na doporučený rozsah kapitoly je zde neuvádíme.

Územní plán města Liberec (schválen usnesením Zastupitelstva města Liberec č.94/02 dne 25.6.2002) řeší předmětné území jako plochy městského bydlení v kombinaci s plochami urbanizované zeleně a plochami smíšenými ostatními (občanská vybavenost). Veškeré navrhované aktivity a připravované projekty jsou plně v souladu s územním plánem. Zákres řešeného území zóny do územního plánu je součástí příloh IPRM.

3. Analýza současné ekonomické a sociální situace města a SWOT analýza, vize, cíle

3.1. Analýza současné ekonomické a sociální situace města

3.1.1. Geografická poloha

Liberec – krajské město Libereckého kraje, šesté největší město ČR a největší město Euroregionu Nisa – se nachází v Liberecké kotlině v povodí řeky Nisy a jejích přítoků, mezi svahy Jizerských hor a Ještědského pohorí na 50°47' s.š. a 15°05' v.d. Střed města leží 374 metrů nad mořem. Nejvyšším bodem katastru je 1 012 m vysoký vrchol Ještědu, nejnižší bod 361 m n. m. leží v části Machnín. Rozloha města činí 106,12 km². Území města se organizačně dělí na 26 katastrálních území, 33 částí a 88 základních sídelních jednotek (urbanistických obvodů).

3.1.2. Demografická analýza

Pohyb obyvatelstva

K 31.12.2007 žilo v Liberci **99 721 obyvatel**. Po setrvalém poklesu z let 1991-2004 počet obyvatel počínaje rokem 2005 stoupá a dynamika růstu se stále zvyšuje.

Přirozená měna se v Liberci v letech 2000-2007 vyvíjela příznivěji než ve druhé polovině 90. let. Počet živě narozených dětí s určitými výkyvy stoupá od roku 1997, nejvíce pak v posledních 2 letech (2006-2007). Důvodem je průchod populačně silných ročníků žen z poloviny 70. let obdobím nejvyšší plodnosti. Od roku 2005 dochází k nárůstu počtu obyvatel přirozenou měnou, který se stále zvyšuje. Hrubá míra úmrtnosti je nepatrně nižší než v Libereckém kraji i České republice.

Migrační pohyb (též mechanický) vykazuje, díky podmíněnosti více faktory i lokálního charakteru (dostupnost bytového fondu, vývoj pracovního trhu, kvalita životního a sociálního prostředí) proti pohybu přirozenému, mnohem větší variabilitu. Migrační obrat (součet počtu přistěhovaných a vystěhovaných) narostl mezi lety 2000 a 2007 o téměř 160 % a saldo migrace se rozhodujícím způsobem podílí na hodnotě celkového přírůstku. Mobilita obyvatel v oblasti tedy roste. Dřívější úbytek obyvatel migrací byl od roku 2005 vystřídán významnými migračními přírůstky. Obce v bezprostředním okolí města zaznamenávají pravidelný přírůstek migrací dlouhodobě. Suburbanizace v okolí Liberce tedy existuje, i když její intenzita není doposud příliš výrazná.

Tab. č.1: Pohyb obyvatelstva v Liberci v letech 2000-2006

Rok	střední stav obyvatel	přirozený pohyb			migrační pohyb			celkový přírůstek
		živě narození	zemřelí	přirozený přírůstek	přistěhovaní	vystěhovaní	migrační přírůstek	
2000	99 481	900	993	-93	978	1 318	-340	-433
2001	98 968	946	1 005	-59	1 174	1 917	-743	-802
2002	97 998	926	984	-58	1 611	2 256	-645	-703
2003	97 564	911	969	-58	2 169	2 018	151	93
2004	97 542	975	975	0	1 758	2 128	-370	-370
2005	97 596	997	907	90	2 387	1 927	460	550
2006	98 396	1 046	944	102	2 784	2 055	729	831
2007	99 288	1 177	977	200	3 338	2 598	740	940

Pramen: ČSÚ Liberec

Věková struktura

Věková struktura liberecké populace se neustále zhoršuje. Během 6 let se podíl nejmladší složky snížil o 1,5 procentního bodu (z 15,5 na 14,0 %). Počet dětí tak byl v roce 2005 o 10,4 % nižší než v roce 2000. Zároveň se podíl nejstarší složky zvýšil o 0,6 procentního bodu (z 13,6 na 14,2 %). Absolutně pak počet obyvatel nad 65 let stoupl o 4,3 %. Prodlužuje se rovněž hodnota průměrného věku obyvatel Liberce. Za sledované období stoupla o 1,4 roku na 40,5 (v Libereckém kraji 39,7 a v ČR 40,2).

Vzdělanostní struktura

Liberec má ve srovnání s Libereckým krajem i celou ČR příznivější vzdělanostní strukturu. Pro největší města je typická zvýšená koncentrace obyvatel s nejvyšším vzděláním. Nejpočetnější skupinou jsou v Liberci obyvatelé s úplným středním odborným vzděláním s maturitou. Obyvatel s vysokoškolským vzděláním je v Liberci relativně ve srovnání s krajem asi o polovinu a ve srovnání s Českou republikou asi o čtvrtinu více.

Urbanistická struktura

Město Liberec leží v pánvi mezi rozsáhlými zalesněnými plochami svahů Ještědského hřebene na západě a okraje Jizerských hor na východě. Plošně malé historické centrum je obklopeno čtvrtmi s

hodnotnou zástavbou vil a rodinných domků (např. oblast Masarykovy a Husovy třídy, Žižkova náměstí, Keilův vrch, Perštýn, Kristiánov, Jeřáb). Historicky vzniklou osu města tvoří spojnice železniční nádraží – centrum – oblast Lidové sady. Velmi významným urbanistickým prvkem je rozsáhlý areál železničního nádraží se zaústěním jednotlivých tratí, který historicky tvořil rozvojovou bariéru města. Na konci 20. století byl tento prvek doplněn vybudováním velmi frekventovaného silničního průtahu severojižního směru. I do bezprostřední blízkosti historického centra pronikla nová zástavba, především panelových domů (oblast pod nádražím, lokalita Na Bídě). Širší centrum obklopuje prstenec panelových sídlišť (např. Rochlice, Broumovská, Králův Háj, Kunratická, Ruprechtice, Pavlovice, Františkov, Gagarinova). Ve vzdálenějších polohách leží dříve samostatné obce, kdy některé rozsáhlou panelovou výstavbou značně změnilly svůj charakter (Doubí, Vesec, Vratislavice), jiné si naopak většinou zachovaly svůj ráz (Karlovy, Machnín, Krásná Studánka, Radčice). Průmyslové plochy jsou lokalizovány především v západní části města. Průmyslové zóny Jih a Sever jsou lokalizovány v okolí ulice České Mládeže, resp. Ostašovská. Prostor mezi vzdálenějšími částmi města vyplňují zemědělské plochy, jinak je město od ostatních obcí většinou odděleno lesy.

3.1.3. Ekonomický vývoj

Ekonomická úroveň

Některé klíčové ukazatele ekonomického vývoje nejsou sledovány na obecní úrovni, proto je třeba použít krajská data. Liberecký kraj, jehož je město Liberec centrem, patří k regionům průměrně rozvíjeným. V roce 2006 měřeno výší **HDP na obyvatele** se Liberecký kraj s **84,7 % průměru České republiky** umístil mezi 14 kraji na 8. místě. Tato hodnota zároveň představuje **67,1 % průměru EU**. Mezi lety 1995-2006, měřeno ve stálých cenách, vzrostl HDP v Libereckém kraji o 36,9 %, což představuje 5. místo mezi kraji. (Zdroj: ČSÚ, Regionální účty 2006, kód 1371-07).

Pracovní trh

Průměrná hrubá měsíční **mzda** zaměstnanců firem s 20 a více zaměstnanci byla ve 4. čtvrtletí roku 2007 v Libereckém kraji **20 931 Kč**, což představuje 8. místo mezi kraji. Mzdy ve srovnání s předchozím rokem stouply o 8 %.

Vzhledem k většímu množství pracovních příležitostí ve městě Liberci (jak množstvím, tak jejich variabilitou) je zde pravidelně zaznamenávána nižší nezaměstnanost než v okrese Liberec i Libereckém kraji. Ty mají míru nezaměstnanosti téměř totožnou. Míra nezaměstnanosti v červenci 2008 činila 5,3 % (Zdroj: <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem>).

Zřejmý je stále rostoucí počet cizinců na našem pracovním trhu. V červenci 2008 připadalo v okrese Liberec na 100 ekonomicky aktivních asi 6,8 cizinců, což je asi o 55 % více než v kraji a asi o 37 % více než v celé ČR. Je tak zřejmé, že cizí státní příslušníci se více koncentrují do velkých měst. Bohužel nejsou k dispozici údaje za samotné město Liberec, kde by byla koncentrace zřejmě ještě výraznější.

Ekonomická struktura města

Reprezentativní údaje o hospodářské struktuře města Liberec představují data o počtu ekonomicky aktivních podle jednotlivých odvětví ekonomické činnosti. Problémem je aktuálnost těchto dat, neboť nejnovější pocházejí ze sčítání lidu v roce 2001. Na krajské a republikové úrovni se pravidelně provádí výběrová šetření pracovních sil za hlavní odvětví. V Liberci byl ve srovnání s celou ČR nadprůměrně zastoupen textilní průmysl, průmysl skla, keramiky a stavebních hmot, výroba dopravních prostředků, stavebnictví, oblast obchodu a dále progresivní odvětví – peněžnictví a pojišťovnictví, činnosti v oblasti nemovitostí a školství. Podíl zpracovatelského průmyslu je v Liberci zhruba stejný jako v celé ČR, v libereckém okrese asi o 16 % a v celém kraji pak asi o 38 % vyšší než činí celorepublikový průměr. Dlouhou tradici má v Liberci textilní průmysl. Inovační potenciál zde nyní naplňuje především Technická univerzita, Výzkumný ústav textilních strojů a firma Elmarco svým výzkumem a výrobou nanovlákněných textilií. V posledních letech vzniklo v Liberci v Průmyslové zóně Jih více než 20 firem, především subdodavatelů automobilového průmyslu a z oblasti plastikářství, které vytvořily asi 4 000 pracovních míst.

Hospodaření města

Zajímavým údajem ke sledování je hospodaření města, vyjádřené příjmy a výdaji na 1 obyvatele. Z různých druhů příjmů a výdajů lze za dostatečně reprezentativní považovat daňové příjmy, které

jsou odrazem ekonomické aktivity v obci a kapitálové výdaje, které ukazují investiční aktivitu města. Vzhledem k tomu, že není možné srovnání městského a krajského či státního rozpočtu, neboť jsou konstruovány zcela odlišným způsobem bylo provedeno srovnání Liberce s dvěma krajskými městy (Ústí nad Labem a Hradec Králové) a dále s Jabloncem nad Nisou a Českou Lípou. Z tohoto srovnání je zřejmé, že Liberec má v přepočtu na jednoho obyvatele nejvyšší daňové příjmy a během 5 let do roku 2006 zaznamenal také jejich nejvyšší nárůst. Kapitálové výdaje jsou odrazem investiční aktivity města, proto podléhají větším výkyvům, které závisí na náročnosti právě financovaných investičních akcí. Jejich výše na obyvatele byla v roce 2006 zhruba na stejné úrovni jako v roce 2002 a je srovnatelná s ostatními prezentovanými městy. (Zdroj: <http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/aris/iariscus/index.pl>).

3.1.4. Bydlení a občanská vybavenost

Bydlení

K 1.3.2001 existovalo v Liberci 39 670 trvale obydlených bytů, pouze 23 % z nich bylo v rodinných domech (v Libereckém kraji 41 % a v České republice 37 %). To však není vzhledem k velikosti města a intenzivní bytové výstavbě minulých desetiletí především v panelových domech nijak překvapivé. Na vodovod jsou napojeny téměř všechny obydlené domy a byty, míra plynofikace je ve srovnání s dalšími městy Libereckého kraje (např. Jabloncem nad Nisou a Českou Lípou) nižší, což je způsobeno existencí rozsáhlého systému centrálního zásobování teplem, na který byla postupně napojena všechna liberecká sídliště. Odkanalizováno bylo v roce 2001 téměř 84 % trvale obydlených bytů, bez kanalizace zůstávají především okrajové čtvrti města (např. Krásná Studánka, Radčice, Ostašov, Kateřinky, Machnín). Stáří bytového fondu je (podobně jako v celém Libereckém kraji) výrazně vyšší než republikový průměr. Po propadu bytové výstavby v 1. polovině 90. let došlo ke zvýšení výstavby bytů. V letech 1997-2005 již bylo dle zjištění ČSÚ (Analýza bytové výstavby v územích České republiky 1997-2005, kód 8209-06) dosaženo vyšší intenzity bytové výstavby, než je průměr za ČR. Toho společně s Libercem dosáhla v rámci celé země pouze 4 města nad 50 000 obyvatel z celkových 22. 64 % bytové výstavby připadá na byty v bytových domech, což je u měst nad 50 000 obyvatel jedna z nejvyšších hodnot (pouze Praha a Brno má vyšší). V územním plánu města z roku 2002 bylo do podzimu 2006 vyčerpáno asi 65 % návrhových ploch pro bydlení a z požadovaných 8 000 bytů bylo v různé fázi realizace již 4 800 bytů, tedy asi 60 % (Vyhodnocení zastavěnosti 2006, Magistrát města Liberec, Odbor strategie a územní koncepce). Nabídková cena bytů zaznamenává v posledních letech obrovský nárůst.

Sociální péče

Analýzou a výhledem rozvoje sociálních služeb ve městě Liberci se zabývá nově zpracovaný dokument Komunitní plán sociálních služeb regionu Liberec 2008 – 2013 (dále jen KPSS, odkaz viz http://www.liberec.cz/files/30320/1.Komunitni_plan_sociálních_služeb_regionu_Liberec_2008_2013.pdf). Byl vypracován na základě spolupráce města, poskytovatelů sociálních služeb a veřejnosti. Je zaměřen na 6 cílových skupin občanů, na něž se soustředí péče. Byl vytvořen katalog sociálních služeb v Liberci, který je pravidelně aktualizován. Liberec disponuje poměrně rozsáhlou sítí poskytovatelů sociálních služeb a jednotlivých zařízení. Dobře např. fungují terénní služby, které jsou nejučinnější formou sociální práce, a často i spolupráce s dalšími organizacemi. Na území města se nachází celá řada zařízení ústavní péče (domovy důchodců, zařízení sociální péče pro mentálně postižené, Jedličkův ústav, Kojenecký ústav a dětský domov apod.), a rozvinutý je i systém terénní péče o seniory a hendikepované občany. Seznam zařízení je uveden v tabulkové příloze.

Zdravotnictví

Zdravotnická zařízení

Úroveň zdravotní péče je nezpochybnitelným znakem kvality a úrovně rozvoje každé společnosti. Ke konci roku 2007 bylo v Liberci registrováno více než 540 plných úvazků lékařů, asi 1450 úvazků zdravotnických pracovníků a 973 lůžek. Nejvýznamnější je koncentrace zdravotnického personálu, která je asi o dvě třetiny vyšší než v kraji a asi o 40 % vyšší než v ČR. To je však pochopitelné, protože zdravotnická zařízení a s nimi i zdravotnický personál se ve zvýšené míře koncentrují do center osídlení. Koncentrace lékařů je více než o polovinu vyšší než v celém kraji a téměř totožná s republikovým průměrem. Celková statistika je výrazně ovlivněna Krajskou nemocnicí Liberec, kde je lokalizována téměř polovina úvazků lékařů, asi 60 % úvazků zdravotnického personálu a všechna lůžka. Jde o plnohodnotnou krajskou nemocnici se schopností centralizovat kritické stavy a zajistit

jejich definitivní léčení. Až na malé výjimky pokrývá celé spektrum specializované péče. U samostatných ambulantních zařízení jsou nejvýrazněji zastoupeni zubaři a praktičtí lékaři pro dospělé, vysoké je zastoupení specialistů. Lékáren je v celém městě 23. V centru Liberce na Husově třídě (téměř naproti nemocnici) je zřízeno operační středisko Zdravotnické záchranné služby.

Zdravotní stav obyvatel

Pro určení zdravotního stavu obyvatel byly porovnány počty zemřelých dle jednotlivých příčin v Liberci, Libereckém kraji i České republice v roce 2006. Přepočty na relativní hodnoty a jejich vzájemné srovnávání je třeba zvláště u Liberce, v některých případech i u Libereckého kraje a dokonce i celé ČR třeba brát pouze orientačně, neboť vzhledem k velmi malým počtům zemřelých mohou být výkyvy v relativních mírách úmrtnosti značné. V Liberci byla zaznamenána nižší relativní úmrtnost na nemoci oběhové soustavy ve srovnání s ČR (asi o 15 %) a s Libereckým krajem (asi o 7 %). Její podíl na celkové úmrtnosti byl v Liberci asi 45 %, v kraji i republice pak plná polovina. Je tedy nejčastější příčinou úmrtí. Úmrtnost na novotvary (druhá nejčastější příčina úmrtí) byla v Liberci asi o 15-18 % vyšší než v Libereckém kraji a ČR a tvořila plnou třetinu všech zemřelých (v Libereckém kraji i ČR 27-28 %). Dalšími významnými příčinami úmrtí jsou nemoci dýchací soustavy, trávicí soustavy a vnější příčiny (úrazy, otravy, vraždy, sebevraždy), které vždy představují okolo 5 % celkového počtu úmrtí.

Školství

Komplexní údaje o školských zařízeních ve městě Liberci uvádí zpracovaná studie Návrh optimalizace sítě mateřských a základních škol zřizovaných Statutárním městem Liberec (2007). V současné době (stav k 30. září 2008) existuje na území města Liberce celkem **35** subjektů **mateřských škol** (dále jen MŠ), které vyvíjely činnost (29 SML, 3 MO Vratislavice, 3 soukromé – MŠ Preciosa, Mateřská škola – Liberecká jazyková školka, o.p.s. a MŠ Křesťanská). Samotných MŠ bylo v minulosti 40. V minulých letech docházelo k rušení některých MŠ. K 30. září 2008 bylo na území města Liberce v mateřských školách (včetně MO Vratislavice nad Nisou a soukromých MŠ) k dispozici **2 913 míst**, k 1. prosinci 2008 bylo **volné** pouze **1 místo**. K 1. lednu 2009 bude 8 volných míst na MŠ Liberec Ostašovská – odloučené pracoviště Machnín. Naplněnost mateřských škol je tedy velmi vysoká. Je to způsobeno rušením mateřských škol v předchozích letech a růstem porodnosti. Ze studie optimalizace sítě škol vyplývá, že počet předškolních dětí bude růst do roku 2012 a stávající síť MŠ kapacitně dostačovat nebude. Poté se bude počet dětí mírně snižovat (viz tabulky v příloze).

Aktuální počet (stav k 30.9.2008) **základních škol** je **20** (právních subjektů), dále 2 základní školy praktické (dříve zvláštní školy) a 1 základní umělecká škola (ZUŠ).. Většina škol zřizovaných městem Liberec má specifické zaměření (jazyky, sport, hudební výchova, matematika, informatika, výtvarná výchova). Celkem je na základních školách v Liberci k dispozici **10 485 míst** a navštěvuje je celkem **7 671 žáků**, tj. počet **volných míst** je celkem **1 814** (mimo ZŠ při nemocnici o kapacitě 60 míst, kterou zřizuje Liberecký kraj). Je tedy zřejmý značný kapacitní převis. Výše citovaná studie Návrh optimalizace sítě MŠ a ZŠ doporučuje, vzhledem k očekávanému růstu počtu dětí a nutnosti města zajistit podmínky pro plnění školní docházky, nerušit žádnou ze ZŠ a nejbližší léta využít na rekonstrukce a zvýšení flexibility škol. Prognóza vývoje počtu žáků je zachycena v grafu v příloze.

K 30.9.2007 existovalo na území města Liberce celkem 20 aktivních subjektů **středních a vyšších odborných škol** (dále jen VOŠ). Šíře poskytovaného vzdělání na středních školách je vysoká a zdejší školy mají regionální význam. V Liberci existují 4 gymnázia, 1 samostatně působící VOŠ, další 3 VOŠ existují v rámci středních škol. Zřizovatelem 10 středních škol (dále jen SŠ) je Liberecký kraj, ostatních aktivních 10 SŠ a VOŠ je soukromých. K 30.9.2007 byla na SŠ a VOŠ v Liberci k dispozici kapacita **11 447 míst** a ke stejnému datu zde bylo zapsáno **8 997 žáků a studentů (8616 na SŠ a 381 na VOŠ)**. Ve městě Liberci tak bylo na tomto stupni vzdělávání **volných** celkem **2 450 míst**, což je asi 21 % celkové kapacity. Volné kapacity se budou i nadále zvětšovat. Minima žáků a studentů bude dosaženo ve školním roce 2013-14, poté se začnou jejich počty mírně zvyšovat, ani v roce 2021 jich však nebude více než v současnosti.¹ Vzhledem k efektivitě vzdělávací soustavy je nutný určitý kapacitní převis z důvodu regionálních nerovnoměrností, rozdílů oborové skladby v příslušné lokalitě a s ohledem na možné a nepředpověditelné krátkodobé výkyvy.² I se zahrnutím těchto aspektů je však převis nadále vysoký a proto se uvažuje o redukci kapacit. Do tohoto procesu vstupují i důležité faktory dopravní dostupnosti středního vzdělání a zajištění jeho odpovídající kvality.

¹ Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Libereckého kraje 2008

² Změny vzdělávací soustavy středních škol Libereckého kraje (2007)

V Liberci v současné době působí 3 **vysoké školy**. Největším subjektem je Technická univerzita v Liberci se 6 fakultami. Její význam je nejen regionální, ale charakterem některých oborů i celostátní (např. Fakulta umění a architektury a Fakulta mechatroniky, informatiky a mezioborových studií). V současné době studuje v Liberci na Technické univerzitě asi 9 000 studentů. Dalšími univerzitami působícími ve městě jsou Metropolitní univerzita Praha, o.p.s. a Vysoká škola Karla Engliš, a.s.

V Liberci nalezneme i několik dalších subjektů se vzdělávací funkcí – Základní umělecká škola ve Frýdlantské ulici, druhá ZUŠ je zřízena v rámci ZŠ a ZUŠ Jabloňová. Pro naplnění volnočasových aktivit slouží Dům dětí a mládeže Větrník.

Kultura

Liberec je nejvýznamnějším kulturním centrem Libereckého kraje. Proto většina významných kulturních institucí zde sídlících má regionální význam, některé i celostátní.

Nejvýznamnějším divadlem ve městě je divadlo F. X. Šaldy se stálými soubory opery, činohry i baletu klasický prostor Divadla F. X. Šaldy a Malé divadlo, kde si soubor ověřuje možnosti studiové tvorby. Známe je i loutkové Naivní divadlo a KÚD - Krátké a úderné **divadlo Liberec**. Multifunkčními centry jsou Dům kultury Liberec a Lidové sady. V souvislosti s rekonstrukcí obchodního centra Nisa bylo zprovozněno multikino Cinestar s 8 sály a 1 200 místy. Stávající 2 klasická kina (Lípa a Varšava), zřejmě budou uzavřena; jedná se o zachování provozu jednoho art kina. Svým významem přesahuje hranice kraje Krajská vědecká knihovna, mj. svým fondem cizojazyčné literatury. Severočeské muzeum a Oblastní galerie jsou dle návštěvnosti nejvýznamnějšími institucemi svého druhu v kraji. Zoologická i botanická zahrada šíří chovaných a pěstovaných druhů a unikátním charakterem některých z nich mají v některých ohledech i celostátní význam. Tipsport aréna je kromě sportovních podniků využívána i pro kulturní účely. Ke kulturním účelům slouží i komplex Centra Babylon, který má mj. i konferenční prostory.

Kulturní památky

Liberec není historickým městem v pravém slova smyslu. Přesto však na jeho území nalezneme řadu kulturních památek a zajímavých staveb. Nejvýznamnější stavbou v Liberci je horský hotel a televizní vysílač na vrcholu Ještědu, jež byl prohlášen za národní kulturní památku a zřejmě bude nominován na prestižní seznam UNESCO. Nejstaršími libereckými stavbami jsou liberecký zámek a Valdštejnské domky. Rozkvět přinesl městu konec 19. století a počátek 20. století, ze kdy pochází liberecká radnice, divadlo, muzeum, městské lázně a řada reprezentativních vil. Kostely pocházejí z 18., 19. i počátku 20. století a nalezneme je jak v centru města, tak v dalších libereckých čtvrtích. V roce 1992 byla prohlášena vyhláškou Ministerstva kultury na rozloze přibližně 100 ha v centru Liberce městská památková zóna.

Sport

Liberec je velmi dobře vybaven sportovními zařízeními a rovněž zde působí řada úspěšných sportovních klubů. V posledních letech dochází k nebyvalému rozvoji sportovní infrastruktury. Nejvýznamnějším sportovním zařízením je beze sporu **Tipsport Aréna** s přilehlým multifunkčním komplexem. Dalšími dvěma významnými sportovními komplexy jsou areály rozšiřované a budované v souvislosti s Mistrovstvím světa v klasickém lyžování (dále jen MS), které se v Liberci uskuteční v roce 2009. Velkou proměnou prochází **ski areál Ještěd** s tratěmi pro sjezdové lyžování a skokanskými můstky a **areál ve Vesci**, kde jsou zřízeny okruhy pro běžecké lyžování a měl by sloužit k celoroční rekreaci a sportování. K významným sportovním zařízením patří i plavecký bazén Centrum Babylon nabízí spíše sportovní aktivity relaxačního charakteru. Největším lákadlem je aquapark. Z dalších zařízení lze jmenovat fotbalový stadion U Nisy pro 9 900 diváků, plochodrážní stadion ve Starých Pavlovicích, sokolovnu klubu TJ Lokomotiva Liberec, sportovní areál Technické univerzity v Harcově, 9-jamkové golfové hřiště v Machníně.

Nejvýznamnější akce, které se konají v Liberci, jsou často pořádané závody světového poháru ve skocích na lyžích a severské kombinaci, které se konají ve skokanském areálu na Ještědu. V roce 2009 se v Liberci uskuteční Mistrovství světa v klasickém lyžování. V Tipsport aréně se uskutečnila již řada akcí s mezinárodním rozměrem. Do Liberce se soustředí organizace tradiční lyžařské Jizerské padesátky a její letní obdoby na horských kolech. Ke stálým a oblíbeným akcím patří extraligové zápasy místního fotbalového, hokejového, volejbalového a basketbalového klubu.

Cestovní ruch

Liberec i s přilehlým okolím, které tvoří Jizerské hory a Ještědský hřbet je atraktivním cílem turistů. Hlavní atraktivity již byly zmíněny v kapitolách o kultuře a sportu. Liberec disponuje poměrně rozsáhlými ubytovacími kapacitami. Dle údajů městského informačního centra (dále jen MIC, na <http://www.infolbc.cz>) existuje v Liberci 19 hotelů a 2 motely s celkem 3 244 lůžky. V prosinci 2005 byla otevřena nová část čtyřhvězdičkového hotelu Babylon, který se tak stal s 1 010 lůžky největším ubytovacím zařízením ve městě. Dále v Liberci funguje 32 penzionů, 4 ubytovny a autokemp v Pavlovicích.

Potenciál kulturních a přírodních atraktivit Liberce a okolí je vysoký a potenciál dalšího rozvoje velmi dobrý. Trendem jsou atraktivity podporující aktivní trávení volného času. Klasickým problémem velkých měst, Liberec nevyjímaje, jsou dopravní zácpy a kriminalita v místech zvýšeného pohybu osob, tedy v centru města, lyžařských areálech či obchodních centrech.

3.1.5. Životní prostředí

Ovzduší a klima

Město Liberec leží v mírném klimatickém pásmu, v mírně teplé oblasti MT4. Liberec je ve srovnání s celorepublikovým průměrem srážkově nadprůměrný a teplotně mírně podprůměrný. Podle dlouhodobého normálu z let 1961-1990 činil roční úhrn srážek v Liberci 803 mm, v celé ČR pak 674 mm. Průměrná teplota byla v Liberci ve stejném období 7,2 °C, v celé ČR pak 7,5 °C. V Liberci byly ve srovnání s celostátním průměrem teplejší měsíce říjen až leden, ostatní měsíce byly chladnější (<http://www.chmi.cz>).

Znečištění ovzduší

Imise

Liberec leží v kotlině, která je náchylná ke zhoršeným imisním situacím, především v zimních měsících. Po odsíření velkých energetických zdrojů jsou imise oxidu siřičitého v normálu. Nejproblematictější je v Liberci znečištění poléťavým prachem (částice PM10 – mají velikost menší než 10 µm), přízemním ozónem, benzo(a)pyrenem a některými těžkými kovy v prašném aerosolu (především arsen a kadmium). U těchto látek je pravidelně překračována limitní hodnota.

Emise

Dominantními původci emisí jsou spalovací procesy a automobilová doprava. V posledních letech byl zaznamenán pokles emisí tuhých znečišťujících látek – SO₂, NO_x a CO. Největším znečišťovatelem je Teplárna Liberec, a.s. Druhým největším emitentem je spalovna Termizo, a.s. Velký podíl v emisích zaujímají malé zdroje (kategorie REZZO 3), které nejsou vybaveny odlučovači prachu a dochází zde k nekvalitnímu spalování. Tento trend bude pokračovat i nadále, v souvislosti s nárůstem ceny zemního plynu a elektřiny se podíl malých zdrojů na znečištění může i zvýšit. Významný je dálkový přenos znečištění (elektrárna Turów). Na základě analýz stavu znečištění v roce 2006 spadá dle metodiky ČHMÚ v obvodu působnosti Stavebního úřadu Liberec (město Liberec a 4 okolní obce) do oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší kvůli poléťavému prachu (PM10) 18,9 % plochy území a kvůli benzo(a)pyrenu 49,5 % plochy území (Sdělení odboru ochrany ovzduší MŽP o hodnocení kvality ovzduší – vymezení oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší, na základě dat za rok 2006).

Odpadové hospodářství a staré ekologické zátěže

Klíčová je zde existence spalovny společnosti Termizo, a.s. (Závod pro termické využití odpadů). Spalovna v roce 2006 spálila 90 000 tun odpadů, vyrobila 681 TJ tepelné energie (představuje spotřebu asi 13 600 domácností) a do veřejné sítě dodala 7,4 GWh elektrické energie (spotřeba asi 3 400 domácností). Jsou zde nainstalovány účinné prostředky k odstranění jednotlivých polutantů. I když je druhým nejvýznamnějším emitentem škodlivin v Liberci (viz výše), nařízené emisní limity nepřekračuje. Odběratelem tepla a elektřiny je Teplárna Liberec, a.s., která je dodává do veřejné sítě.

Téměř veškerý komunální odpad (v letech 2001-2003 okolo 90 %) z města Liberec je energeticky využit spálením ve spalovně.

Na území města existuje několik starých ekologických zátěží. K jejich aktuálnímu přehledu odkazujeme na http://geoportal.cenia.cz/mapsphere/MapWin.aspx?M_Site=cenia&M_Lang=cs.

Vodní hospodářství

Hlavním vodním tokem, který protéká Libercem je Lužická Nisa s hlavním pravostranným přítokem Černou Nisou. Hlavním povrchovým zdrojem pitné vody pro Liberec je vodní nádrž Josefův Důl. Na území města se nachází několik vodních ploch, nejvýznamnější je vodní nádrž Harcov, jež slouží hlavně k rekreačním účelům.

V roce 1994 byla vybudována v městské části Růžodol I. čistírna odpadních vod pro Liberec a Jablonec nad Nisou, která významně zlepšila kvalitu vody v Lužické Nise. Součástí právě probíhajícího integrovaného projektu Lužická Nisa je rovněž přestavba městské čistírny, konkrétně mechanické části a mechanicko-biologického úseku, která byla úspěšně dokončena v červnu 2008. S postupným napojováním dalších producentů znečištění a likvidací starých septiků v centrech Liberce a Jablonce nad Nisou vzrostlo ve výhledu znečištění přiváděné do čistírny ze 122 000 EO (ekvivalentních obyvatel) až na 190 000 EO.

Při hodnocení vodních toků podle znečištění v pětistupňové škále, jež bylo publikováno v územním plánu města z roku 2002 byly jako nejvíce znečištěné (5. stupeň, tedy velmi silně znečištěná voda) hodnoceny některé vodní toky ve vnitřním městě – Janovodolský potok, Jizerský potok a Ruprechtický potok a dále Lužická Nisa pod čistírnou. Tok Lužické Nisy byl většinou hodnocen třetím stupněm (znečištěná voda).

Na území města zasahuje v oblasti Ještědského hřbetu Chráněná oblast přirozené akumulace vod (CHOPAV) Severočeská křída a na severovýchodě města CHOPAV Jizerské hory. Na území města se rovněž nachází zdroj léčivých vod – zřídelná oblast Vratislavice nad Nisou.

Zeleň a chráněná území

Téměř 40 % rozlohy města představují lesní plochy. Ne vždy jsou však zalesněny. Podobně jako v celém Libereckém kraji jsou lesy značně poškozeny. Důvodem jsou nejen emise škodlivin v současnosti, ale i zátěž v podobě vysokého znečištění v minulých letech. Více jsou poškozeny lesy ve východní části města, což souvisí s převládajícími směry větru, který sem škodliviny zanáší.

Na území města je vyhlášeno 5 zvláště chráněných území (chráněná krajinná oblast Jizerské hory, Národní přírodní rezervace Karlovské bučiny, Přírodní rezervace Hamrštejn, Přírodní památka Terasy Ještědu, Přírodní památka Panský lom) a Přírodní park Ještěd. Pro detailní a aktuální informace o významných krajinných prvcích, památných stromech a územním systému ekologické stability na území města Liberec odkazujeme na server Krajského úřadu Libereckého kraje (<http://www.kraj-lbc.cz>), oddíl GIS – mapové úlohy – životní prostředí.

3.1.6. Městské prostředí

Městské prostředí se skládá ze souboru funkčních složek území (bydlení, výroba, služby a občanská vybavenost, rekreace, zeleň a další prvky), které v optimálním zastoupení vytváří atraktivní životní prostředí pro obyvatele i návštěvníky města. Rozvoj jednotlivých složek musí být harmonický a vyvážený, aby bylo možné docílit co nejvyšší kvality života. Tato kapitola má průřezový charakter, proto zpracovatel dokumentu v rámci zachování přehlednosti včlenil strukturu a obsahovou náplň této kapitoly (dle Příručky pro předkladatele IPRM) do jiných kapitol, zejména 3.1.4. – Bydlení a občanská vybavenost a 3.1.5. – Životní prostředí.

3.1.7. Dopravní a technická infrastruktura

Dopravní infrastruktura

Železniční doprava

Železniční infrastruktura je v nevyhovujícím stavu. Libereckým krajem neprochází žádný železniční koridor, žádná trať není zdvojkolejněna ani elektrifikována. Trať pochází z 19. století, členitost terénu a původní traťové uspořádání neumožňuje dosáhnout vyšších rychlostí. Železniční doprava je ve srovnání s autobusovou dopravou ve spojení s nejbližšími krajskými městy cenově i časově nekonkurenceschopná. Pozitivem je rozvoj dopravy do Německa spojený i s příznivou tarifní politikou. Stavba moderní tratě do Prahy přes Mladou Boleslav (tzv. 5. koridor) je projektem v dlouhodobém horizontu.

Silniční doprava

Silniční doprava zažívá neustálý nárůst osobní i nákladní dopravy. Rovněž počet motorových vozidel se neustále zvyšuje. V České republice stoupl mezi lety 2001 a 2007 počet vozidel o 22 %, v Libereckém kraji asi o 11 %.

Rychlostní silnicí R35/R10 je dobře propojeno s hlavním městem Prahou. Připravuje se propojení pomocí silnice I/35 a dále německé silnice B178 na německou dálniční síť. Silniční spojení do ostatních směrů není vyhovující. Propojení s východními Čechami a Moravou se zlepšilo po vybudování nové rychlostní silnice R35 Turnov – Hradec Králové – Mohelnice – Olomouc. Zatím není určeno definitivní vedení trasy. Spojení do ostatních směrů (s Českou Lípou a Ústeckým krajem, s Frýdlantským výběžkem, s Jabloncem nad Nisou a východní částí kraje) zajišťují silnice I. třídy I/13 a I/14, které jsou mnohdy na hranicích kapacitních možností. Postupně se staví kapacitní spojení s Jabloncem nad Nisou a v roce 2009 by měla začít stavba přeložky silnice I/13 do Frýdlantu.

Na území města Liberce se nachází 43 km silnic I. a III. třídy (silnice II. třídy v Liberci nejsou) a 757 km místních komunikací. Stav silnic I. třídy je v podstatě vyhovující, v minulých letech byly provedeny rekonstrukce na silnicích I/35, I/13 a I/14. Vlastníkem místních komunikací je Statutární město Liberec, správu a údržbu provádějí na základě mandátní smlouvy s městem Technické služby města Liberce, a.s. Stav místních komunikací je neuspokojivý, velká část sítě je ve špatném stavu a dále chátrá. Finanční prostředky každoročně vkládané do oprav nestačí na zásadní změnu.

Zatížení silniční sítě v Liberci odpovídá významu města jako krajského centra. Úseky na průtahu města na silnici I/35 jsou nejzatíženější v Libereckém kraji (intenzita dopravy zde při posledním sčítání v roce 2005 překračovala 34 000 vozidel za 24 hodin). Mimo průtah jsou nejzatíženějšími komunikacemi ulice Dr. M. Horákové (úsek Fügnerova – Košická asi 21 000 vozidel) a České Mládeže (od průtahu k obchodnímu centru Nisa asi 18 000 vozidel). Uspořádání silniční sítě a její kapacita nevyhovují dnešním dopravním nárokům. Kongesce jsou v centru města a na přístupových komunikacích k velkým obchodním centrům každodenní realitou.

Významnými plánovanými stavbami na městské síti jsou „vnitřní městský okruh“ a „obvodová městská sběrná komunikace“, vedená při západním okraji města.

Doprava v klidu

Parkování a odstavování vozidel se s překotným rozvojem automobilismu po roce 1990 stalo výrazným problémem všech větších měst. Parkovací plochy ve městě Liberci nedostačují. Nejhorší je situace v centru města a na sídlištích. V centru města je parkování regulováno – jsou vymezeny zóny pouze pro rezidenty (roční poplatek 2 000 Kč) a abonenty (roční poplatek 12 000 Kč) a parkování pro návštěvníky je rozděleno do 4 placených zón.

Městská hromadná doprava

Městskou hromadnou dopravu zajišťuje Dopravní podnik města Liberce, a.s., který je ve 100 % vlastnictvím Statutárního města Liberec (připravuje se i vstup Města Jablonec nad Nisou). Doprava je zajišťována tramvajemi a autobusy. Páteřní linkou je tramvajová trať Horní Hanychov – Nádraží – Fügnerova – Lidové Sady. Důležitá je i druhá trať Liberec – Vratislavice nad Nisou – Jablonec nad Nisou na úzkém rozchodu 1000 mm. Tramvaje zajišťují dle přepravených osob přibližně třetinu dopravních výkonů. Plošnou obsluhu území města zajišťují autobusy

Stav tramvajových tratí je uspokojivý. V letech 1990-2005 byla kompletně rekonstruována páteřní tramvajová trať Horní Hanychov – Lidové Sady, v roce 2008 prošel kompletní rekonstrukcí terminál Fügnerova. Opravy probíhají i na trati do Jablonce nad Nisou. Postupně se provádí obnova vozového parku autobusů a tramvajů za moderní nízkopodlažní vozy.

Nejdůležitější prioritou rozvoje MHD v Liberci je nyní vybudování nové tramvajové trati do sídliště Rochlice II. Zdvojkolejněná bude na trati do Jablonce nad Nisou úsek Fügnerova – U Lomu a odtud trať povede na okraji sídliště Broumovská do konečné zastávky Dobiášova. Realizací se vyřeší dlouhodobě neúnosná situace v obsluze této lokality autobusy, kde ve špičkách dosahuje interval mezi spoji 4 minut a další rozšíření kapacit není možné.

Ke zkvalitnění veřejné dopravy přispívá integrace jednotlivých druhů dopravy do integrovaného dopravního systému Libereckého kraje (IDOL). V roce 2009 by měl být pro všechny druhy veřejné dopravy na území Libereckého kraje zaveden jednotný tarif, který bude zónový a časový.

Letecká doprava

V městské části Růžodol I. existuje již od 30. let letiště s travnatou vzletovou a přistávací dráhou. Letiště má statut „neveřejné mezinárodní letiště“. V současné době je převážně využíváno pro leteckou záchrannou službu a sportovní či rekreační létání.

Pěší a cyklistická doprava

V části historického centra je vymezena pěší zóna. Stav pěších komunikací není zcela uspokojivý. Rekonstrukce chodníků je prováděna systematicky.

Cyklistická doprava plní ve městě Liberci především funkci rekreačně sportovní; pro každodenní jízdy do zaměstnání se využívá jen okrajově. V Liberci existuje ucelená síť cyklistických tras; město má zpracován generel cyklistických tras. Limitem nové výstavby je nedostatek rozpočtových zdrojů. Vyznačené cyklostezky existují většinou na okraji města a jsou vedeny po silnicích III. třídy nebo místních komunikacích. Samostatné cyklistické pruhy na vozovce či na chodníku jsou v Liberci prozatím používány okrajově.

Technická infrastruktura

Kanalizace

Problematika kanalizací a vodovodů je podrobně řešena v Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Libereckého kraje. V čistírně odpadních vod v Liberci – Růžodole jsou společně čištěny odpadní vody z Liberce i Jablonce nad Nisou. Základní kanalizační systém je navržen jako jednotný, tj. společné odvádění splaškových i dešťových vod. V roce 2005 bylo na veřejnou kanalizaci napojeno 86,7 % obyvatel Liberce. V některých okrajových částech města není kanalizace vybudována (Rudolfovo, Hluboká, ale i povodí Černé Nisy – Radčice, Krásná Studánka, Kateřinky kde citelně schází i kmenová stoka). Největšími problémy čištění vod jsou zastaralá kanalizační síť, která způsobuje průsaky do půdy a směšování splaškových a balastních vod. V nově budovaných lokalitách je již téměř výhradně budována oddílná kanalizace.

Vodovody

Hlavním zdrojem pitné vody pro Liberec je údolní nádrž Josefův Důl, odkud je voda odváděna do úpravny Bedřichov a odtud do vodovodní sítě Orion. Problém představuje zastaralá vodovodní síť, která způsobuje značné úniky vody. Některé okrajové části města nejsou připojeny na vodovodní síť (Bedřichovka, Krásná Studánka, Kateřinky, okraj Vratislavic nad Nisou a Kunratic). V roce 2005 bylo na veřejný vodovod napojeno 91,9 % obyvatel.

Elektroenergie

Hlavními zdroji elektrické energie na území města jsou Teplárna Liberec s instalovaným výkonem 12 MW (http://www.mvv.cz/teplarna_liberec.html) a dále spalovna Termizo, a.s. s instalovaným výkonem 2,5 MW (<http://www.termizo.cz/indexcz.html>). V Rudolfově na Černé Nise a na Harcovské přehradě jsou v provozu vodní elektrárny. Uvažuje se o výstavbě geotermální elektrárny.

Tyto zdroje však městu nemohou zabezpečit soběstačnost. Hlavním napájecím zdrojem z nadřazené soustavy 400 kV a 220 kV je transformovna Bezděčín umístěná nedaleko Hodkovic nad Mohelkou. Z ní je do Liberce trasováno dvojité vedení o napětí 110 kV, na kterém jsou umístěny transformovny, které převádějí VVN 110 kV na 35 kV či 10 kV (<http://www.ceps.cz>). Vzhledem k rostoucím nárokům na spotřeby elektřiny se připravuje výstavba dalších transformoven a rovněž nového dvojitého vedení 110 kV z Bezděčína do Šimonovic.

Plynovody a zásobování teplem

Město Liberec je zásobováno ze 3 vysokotlakých plynovodů, konkrétně DN 500 Hospozín – Liberec, DN 300 Úžín – Liberec a DN 250 Vlčetín – Liberec. Plynofikace Liberce je přes 11 regulačních stanic na území města a 2 ve Stráži nad Nisou zajištěna středotlakými plynovody. Ve městě existuje značné množství nízkotlakých plynovodů, které je nutné v zájmu zvýšení kapacity rekonstruovat na středotlaké. Okrajové části města nejsou plynofikovány. Zemním plynem je v Liberci vytápěno 38 % domácností.

Ve městě existuje rozsáhlý systém centrálního zásobování teplem. Hlavním zdrojem tepelné energie je Teplárna Liberec, jež má tepelný výkon 237 MW. V roce 2007 dodávala teplo pro více než 19 000 domácností a 19 průmyslových areálů (http://www.mvv.cz/teplarna_liberec.html). Významným zdrojem tepla je rovněž spalovna Termizo, kde je instalovaný tepelný výkon 24 MW. Část tepla je zde vyráběna pro vlastní potřebu, větší část je přes teplárnu dodávána do distribuční sítě. Systémem centrálního zásobování teplem je v Liberci zásobováno 44 % domácností. Problémem je razantní růst ceny tohoto média a její výše vůči zemnímu plynu, proto je udržitelnost tohoto systému v dlouhodobém horizontu nejasná. (Údaje o technické infrastruktuře převzaty z průzkumů a rozborů územního plánu města Liberec z března 2008).

3.1.8. Veřejná správa města

Pozice města v hierarchii veřejné správy

Liberec je sídlem Libereckého kraje, okresním městem a zároveň i obcí 2. (obec s pověřeným obecním úřadem) a 3. stupně (obec s rozšířenou působností). Pověřený obecní úřad a úřad obce s rozšířenou působností vykonávají jimi svěřenou agendu nejen pro město Liberec, ale i pro obce v jejich správních obvodech.

Tab č.2.: Velikost obvodů obcí 2. a 3. stupně, okresu Liberec a Libereckého kraje, srovnání s městem Liberec

Administrativní jednotka	Počet obcí	Rozloha (km ²)	Počet obyvatel k 31.12.2007
Město Liberec	1	106,12	99 721
Obvod obce 2.stupně (POÚ) Liberec	5	126,63	103 508
Obvod obce 3.stupně (ORP) Liberec	28	578,29	137 051
Okres Liberec	59	988,87	166 547
Liberecký kraj	215	3 162,96	433 948

Poznámka: POÚ – pověřený obecní úřad, ORP – obec s rozšířenou působností

Vazby města

Nejsilnější vazby má Liberec pochopitelně s obcemi ve svém zázemí. Dle tohoto výzkumu patří do pracovního mikroregionu Liberce celkem 26 obcí. Do pracovního mikroregionu Liberce (územně souvislý celek s relativně vysokou mírou vnitřní uzavřenosti dojížděky za prací, především její denní formy) spadáje 26 obcí. Intenzita pracovní spjatosti obcí s Libercem logicky klesá se vzdáleností. Nejvíce jsou s městem integrovány obce Stráž nad Nisou, Dlouhý Most a Šimonovice, z nichž do Liberce vyjíždělo více než 80 % z celkového počtu vyjíždějících. Vysoká vztahová propojenost je i mezi Libercem a Jabloncem nad Nisou. Byly zde zaznamenány nejsilnější proudy vyjíždějících za prací v celém kraji.

Statutární město Liberec je jedním ze zakládajících členů mezinárodního sdružení obcí, měst a regionů – Euroregion Nisa (od roku 1991) a účastní se pravidelně jím pořádaných akcí na německé, polské i české straně. Liberec se zapojil do několika přeshraničních projektů programu Interreg. Většinou tak činil ve spolupráci s některými ze svých partnerských měst. Jsou jimi německá města Augsburg a Zittau (Žitava), nizozemský Amersfoort, švýcarský St. Gallen, francouzský Amiens a izraelská Nahariya.

Rozvoj města

Město připravuje v programovacím období 2007-2013 dva integrované plány rozvoje města: první na zónu Lidové Sady (je směřován do Regionálního operačního programu NUTS II Severovýchod) a druhý na regeneraci sídliště Rochlice, který bude předložen do Integrovaného operačního programu.

Základní strategický rozvojový dokument – Strategie rozvoje Statutárního města Liberec 2007-2020 byla schválena zastupitelstvem města dne 13.12.2007, usnesením č. 201/07.

Vztah město – občan

Město se snaží vycházet vstříc občanům délkou úředních hodin – úřední den je každý den (v pondělí a středu až do 18 h) a vybrané agendy mají otevřeno i v sobotu dopoledne. Stejně tak je u některých přepážek možno si přes internet provést rezervaci termínu návštěvy a zkontrolovat aktuální naplněnost přepážek klienty.

Internetové stránky města <http://www.liberec.cz> jsou pravidelně aktualizovány. Občané zde on-line naleznou kontakty pro vyřízení svých záležitostí, formuláře, strategické dokumenty (strategický plán a územní plán), dokumenty ze zasedání zastupitelstva města a rady města. Dále je zde k dispozici elektronická úřední deska. Občanům slouží i elektronická podatelna a je zde i Czech Point. Značné množství informací naleznou na městských webových stránkách občané, turisté i podnikatelé.

3.2. SWOT analýza města

SWOT analýza Statutárního města Liberce identifikuje silné a slabé stránky, hrozby a příležitosti rozvoje města. SWOT analýza představuje základ pro formulování cílů a strategie IPRM.

3.2.1. Silné stránky

- Současný příznivý vývoj přirozeného i migračního pohybu a tedy růst počtu obyvatel
- Intenzivní bytová výstavba v kategorii měst obdobné velikosti, především bytových domů
- Finanční zapojení města do bytové výstavby (domy s pečovatelskou službou, chráněné bydlení)
- Existence Komunitního plánu sociálních služeb regionu Liberec
- Velké množství zdravotnických zařízení, existence sídla Zdravotnické záchranné služby Libereckého kraje a Letecké záchranné služby
- Existence Krajské nemocnice Liberec se širokým spektrem specializovaných oborů (neurochirurgie, traumatologie, invazivní kardiologie...)
- Široká nabídka středních škol, existence vysokých škol
- Výhodná geografická poloha města Liberce s přirozenými vazbami na SRN a Polsko, kvalitní a rychlé silniční spojení s Prahou (R35/R10)
- Existence kapacitního průtahu městem (včetně tunelu), který umožňuje svést velkou část tranzitní dopravy mimo centrum města a rychlé spojení okrajových čtvrtí
- Hustá síť linek městské i meziměstské veřejné hromadné dopravy (autobusy, vlaky, tramvaje i do sousedního Jablonce nad Nisou)
- Postupné zavádění integrovaného dopravního systému v rámci Libereckého kraje
- Zpracovaný Generel cyklistických tras
- Velmi příznivé podmínky pro cestovní ruch (Jizerské hory, Ještědský hřbet, hustá síť turistických cest, cyklotras a lyžařských tras, areály pro sjezdové lyžování)
- Značné množství turistických atraktivit (Ještěd, ZOO, Botanická zahrada, Severočeské muzeum, Oblastní galerie, Divadlo F. X. Šaldy, Centrum Babylon...)
- Dostatečná nabídka ubytování
- Široké spektrum kulturních zařízení
- Významná pozice Liberce z hlediska vrcholového sportu (fotbal, lední hokej, volejbal, basketbal, lyžování...), významné sportovní akce s mezinárodním rozměrem (lyžování, lední hokej, fotbal)
- Velké množství sportovních zařízení – (Tipsport aréna, ještědský skiareál, běžecký areál ve Vesci, fotbalový stadion U Nisy) a návazné infrastruktury (skibusy)
- Blízkost chráněných území přírody
- Dodržování imisních limitů u většiny škodlivin
- Dostatečné kapacity pro úpravu a zneškodnění odpadů (spalovna)
- Koncentrace kvalitativně vyšších (regionálních) funkcí města (krajské úřady a instituce, obchod, služby, zdravotnictví, kultura a sport...)
- Velký soulad mezi územním vymezením obvodu obce s rozšířenou působností (obec 3.stupně) a přirozenou spádovostí za prací a službami
- Vysoká vztahová provázanost v liberecko-jablonecké aglomeraci – adicionalita funkcí
- Přeshraniční spolupráce v rámci Euroregionu Nisa
- Dobrá spolupráce s partnerskými městy v zahraničí – zejména s Amersfoortem (Nizozemí)
- Potenciál pro výzkum a vývoj (Technická univerzita, Výzkumný ústav textilních strojů, Centrum pro výzkum energetického využití litosféry)
- Rozvoj průmyslových zón

3.2.2. Slabé stránky

- Vysoké stáří domovního fondu
- Vylidňování městského centra
- Značná vyčerpanost územního plánu z hlediska nabídky ploch pro bydlení
- Kvantitativní nedostatek bytů vzhledem k existující poptávce
- Absence některých zařízení sociálních služeb (záchytná stanice, hospic, denní stacionáře, nízkoprahová centra, domy na půli cesty)
- Bariéry ve veřejných budovách a prostorech
- Nedostatečná vybavenost infrastruktury ZŠ, malý zájem absolventů o práci na ZŠ

- Špatná dostupnost hranic se SRN a Polskem; dosud chybí nové silniční spojení Bílý Kostel – Hrádek nad Nisou; zatím neexistuje kapacitní silniční hraniční přechod do SRN (přes Polsko) pro nákladní dopravu (brání rozvoji obchodní spolupráce)
- Přetíženost exponovaných úseků komunikační sítě, zejména v centru a u obchodních center
- Nedostatek parkovacích míst, zejména v centru a na sídlištích (např. Rochlice II)
- Nedostatek financí na rozvoj a údržbu komunikační sítě, náročná zimní údržba, nevyhovující stav komunikací
- Nárůst individuální dopravy s doprovodnými jevy (hluk, emise, vibrace, dopravní nehody)
- Absence rychlého železničního spojení, zanedbaná infrastruktura
- Absence kapacitního spojení do hustě zalidněných městských čtvrtí (Rochlice, Vesec, Pavlovice ...)
- Rozsah cyklostezek a cyklotras a absence doprovodné infrastruktury
- Nedostatečná kvalita stravovacích zařízení a doplňkových služeb pro cestovní ruch
- Zvýšená kriminalita v místech zvýšeného pohybu osob (centrum, střediska cestovního ruchu)
- Špatný stav některých památkových objektů
- Špatný stav některých sportovních zařízení (např. v rámci ZŠ)
- Výrazný nárůst zastavěných ploch a zemědělsky nevyužívaných ploch
- Staré ekologické zátěže
- Horší socioekonomická úroveň (vzdělanostní struktura, struktura ekonomiky, vývoj mezd...) ve srovnání s ostatními krajskými městy
- Trasování transevropských sítí (dálnice, železniční koridory) většinou mimo Liberecký kraj
- Nedostatečná spolupráce s nejbližším partnerským městem – Žitavou
- Silná orientace na zpracovatelský průmysl s nízkou přidanou hodnotou
- Nedostatek kvalifikovaných pracovních sil v některých profesích
- Stárí a zanedbanost technické infrastruktury, absence kanalizace v okrajových čtvrtích
- Vysoká cena tepla, jeho velké úniky (staré rozvody, nedostatečné izolace budov)

3.2.3. Příležitosti

- Rozvoj mezinárodní spolupráce, vč. programů EU
- Bytová výstavba na přestavbových plochách
- Další rozvoj komunitního plánování sociálních služeb
- Rozvoj krajské nemocnice (centrum urgentní péče)
- Podpora zdravého životního stylu
- Spolupráce podnikatelské sféry s výzkumem (Technická univerzita)
- Rozvoj vybraných klastrů
- Dobudování a modernizace hlavních silničních tahů (R 35, I/14), napojení na německou dálniční síť
- Rozšíření počtu parkovacích míst, hlavně v parkovacích domech a podzemních garážích
- Realizace integrovaného dopravního systému v regionu
- Výstavba a rekonstrukce drážní infrastruktury (tramvaj do Rochlice, spojení do Jablonce nad Nisou, tzv. 5. železniční koridor Liberec – Praha)
- Rekonstrukce mezinárodního letiště v Růžodole I.
- Postupná realizace cyklostezek a cyklotras dle Generelu cyklistické dopravy ve městě Liberci včetně doprovodné infrastruktury
- Oprava kulturních památek a turistických atrakcí
- Další rozvoj sportovních zařízení
- Propagace města a regionu v ČR i zahraničí i v souvislosti s MS v klasickém lyžování 2009
- Lokalizace služeb vyšší vybavenosti a významných institucí veřejné správy
- Prohlubování spolupráce v rámci Euroregionu Nisa

3.2.4. Hrozby

- Další stárnutí populace
- Velký růst cen bytů, zejména v atraktivních čtvrtích
- Rozvoj suburbanizace s negativními dopady na chátrání lokalit pro bydlení v zastavěném území města a na daňové výnosy města (v případě migrace do obcí v zázemí Liberce)
- Očekávaný velký růst poptávky po malometrážních bytech (nerovnováha na trhu s byty)

- Nedostatek finančních zdrojů na rozvoj občanské vybavenosti (doprava, kultura, sport, zdravotnictví...)
- Další rychlý růst individuální dopravy s negativními důsledky – kongesce, emise, hluk, nehody
- Odkládání realizace dopravních staveb (tramvajové tratě, silnice, tzv. 5. železniční koridor, cyklotrasy a cyklostezky ve městě)
- Pokles cestovního ruchu (důsledky globální finanční krize, špatný obraz ČR v zahraničí aj.)
- Nevyváženost investic v oblasti kultury, sportu a cestovního ruchu
- Nová environmentální legislativa a s ní spojená nákladná opatření
- Růst konkurence Prahy – přesun významných institucí do metropole
- Jednosměrná orientace na automobilový průmysl
- Nedostatečná nabídka kvalifikovaných pracovních míst s vyšší úrovní mezd – „únik mozků“ mimo region
- Nenalezení nosných témat pro zahraniční spolupráci, ztráta zájmu o rozvíjení partnerských vazeb
- Velká administrativní složitost získávání financí z evropských zdrojů; nedostatek finančních zdrojů na vlastní podíly na kofinancovaných projektech

3.2.5. Shrnutí analýzy s ohledem na zaměření IPRM

Na základě analýzy ekonomické a sociální situace města a zpracované SWOT analýzy (zejména segmentů slabé stránky a hrozby) byly vytipovány problémové okruhy, které by měly být řešeny v rámci integrovaného přístupu ve vymezené zóně města (problémovém sídlišti). Jedná se zejména o následující tématické okruhy:

Bydlení

- kvalita a zanedbanost bytových domů, konstrukční vady, nedostatečné izolace budov, technický stav domovní infrastruktury – rozvody médií, výtahy apod.
- odstranění bariér pro imobilní občany (úpravy vstupních vestibulů, přístupových cest...)
- kvantitativní nedostatek bytů (možnost využití dalších vhodných ploch pro novou výstavbu, popř. nástavby a vestavby)

Dopravní infrastruktura

- nevyhovující stav komunikací a chodníků, náročná zimní údržba, přetíženost exponovaných úseků komunikační sítě způsobené nárůstem individuální dopravy s negativními doprovodnými jevy (hluk, emise, vibrace, dopravní nehody)
- nedostatek parkovacích míst (kromě centra i na sídlištech)
- absence kapacitního spojení ekologickou hromadnou dopravou (tramvaj) do hustě zalidněných městských čtvrtí
- minimální rozsah cyklostezek a cyklotras a absence doprovodné infrastruktury

Technická infrastruktura

- zanedbanost, špatný technický stav, popř. nedostatečná kapacita technické infrastruktury (rozvody tepla z CZT a výměníků, kanalizace, veřejné osvětlení, kabelové rozvody, stanoviště pro popelnice a kontejnery na komunální odpad i separovaný sběr...)

Veřejná prostranství

- zanedbanost obnovy a údržby veřejné zeleně,
- nedostatek dětských hřišť a sportovišť pro mládež, špatný technický stav, nevyhovující parametry z hlediska platné legislativy
- chybějící městský mobiliář – lavičky, odpadkové koše aj.

Sociální oblast a vzdělávání

- zhoršování věkové struktury (stárnutí) populace a její dopady (potřeba rozvoje nových zařízení a služeb pro seniory aj.)
- horší vzdělanostní struktura, problémy vyplývající ze sociálního složení obyvatel, z rozdílných zvyků a kulturních odlišností národnostních menšin, etnik a imigrantů, nedostatečné environmentální vzdělávání

- zvýšená kriminalita a rozvoj sociálně patologických jevů, zejména u rizikových skupin populace
- chybějící, popř. málo rozvinutá kulturní, spolková a zájmově-umělecká činnost v periferních oblastech města a na sídlištích

3.3. Strategická vize, rozvojové cíle města

Strategická vize, globální cíl i strategické cíle jednotlivých oblastí rozvoje města jsou obsaženy ve schválené **Strategii rozvoje Statutárního města Liberec 2007-2020**. Byly definovány na bázi široké diskuse zástupců samosprávy, státní správy, podnikatelského i neziskového sektoru na principu partnerství, proto tyto výstupy můžeme převzít i do navrhovaného IPRM, směřovaného do oblasti intervence 5.2 IOP.

3.3.1. Strategická vize města

Vize (návrhovým horizontem Strategie je rok 2020):

- Liberec bude **významným evropským** městem s obnovenou **metropolitní** funkcí, jehož vliv bude **přesahovat hranice** mezi státy, městem přátelským a tolerantním, otevřeným i příslušníkům jiných národů a kultur.
- Bude centrem kultury a **vzdělanosti**, městem prestižních vysokých a středních škol, které vychovávají všestranně připravené odborníky. Místní **univerzita a vysoké školy** budou **propojeny s vývojovými a výzkumnými** pracovišti, která se budou podílet na zavádění **nových technologií** do místních průmyslových podniků. V návaznosti na progresivní průmyslové obory bude rostoucí počet pracovních míst ve městě nabízet sektor **služeb**.
- Město bude nabízet **příjemné podmínky pro život**, zdravé a **bezpečné** bydlení a atraktivní nabídku příležitostí pro aktivní trávení **volného času**. Jedinečná **poloha a okolí** města bude i díky výborné **dopravní** dostupnosti a **napojení** Liberce na evropskou komunikační síť využita pro rozvoj cestovního ruchu a pořádání **akcí mezinárodního významu**.

3.3.2. Globální cíle:

1. Přitažlivé město pro obyvatele, návštěvníky, investory, podnikatele rozvíjející se v souladu s udržitelným rozvojem
2. Stabilní pozice a vyvážený rozvoj ekonomické, společenské, kulturní, sociální, zdravotní a technické infrastruktury
3. Rozvinutá infrastruktura v oblasti vzdělávání, zdravotnictví a sociálních věcí
4. Město spolupracující se sousedními obcemi, regionem, euroregionem

3.3.3. Strategické cíle:

1. **A – Ekonomický rozvoj** – podpora malých a středních podniků, podpora zaměstnanosti, podpora znalostní ekonomiky, diverzifikace místní ekonomiky
2. **B – Sociální rozvoj** - lepší zaměstnanost prostřednictvím kvalitnějšího vzdělávání a odborné přípravy, podpora sociálního začlenění a rovných příležitostí pro všechny a to ve všech oblastech života, rozvoj občanské společnosti
3. **C – Dostupnost a mobilita** – dopravní dostupnost, dopravní plánování, zklidňování dopravy, bezpečnost dopravy, dostupnost technické infrastruktury a inženýrských sítí
4. **D – Přitažlivé město** – dostupnost služeb a informací, přírodní a fyzické prostředí, architektura, cestovní ruch, kultura
5. **E – Životní prostředí** – kvalitní životní prostředí, kvalita ovzduší, zdrojů pitné vody, nakládání s odpady, obnovitelné zdroje energie

Vize a cíle Integrovaného plánu rozvoje města – Regenerace sídliště Rochlice vycházejí z globálního cíle, strategických (specifických) cílů Strategie rozvoje Statutárního města Liberec 2007 – 2020 a jsou rozpracovány v kapitole 6 – Vize zóny, globální cíl, specifické cíle. Zaměření IPRM naplňuje především strategický cíl D – Přitažlivé město, ale i další cíle (C – Dostupnost a mobilita, E – Životní prostředí), zčásti i B – Sociální rozvoj a A – Ekonomický rozvoj.

4. Zdůvodnění výběru zóny

Výběr zóny pro zpracování IPRM směřujícího do Integrovaného operačního programu, oblasti intervence 5.2 – Zlepšení prostředí v problémových sídlištích schválilo Zastupitelstvo města Liberec na svém zasedání dne 31.1.2008, přičemž vycházelo:

- ze závěrů Strategie rozvoje SML na 2007 – 2020 (strategický cíl D – Přitažlivé město, rozvojové opatření D7 – Zvyšování bezpečnosti, péče o veřejné zdraví a zdravé bydlení)
- ze studie společnosti Berman Group spol. s r.o., 11/2007 – Návrh možných témat a zón pro IPRM
- z Koncepce bydlení (schválené v roce 2002)
- urbanistické studie Regenerace sídliště Rochlice z roku 2005 (Bílek Associates)
- sociologického průzkumu na sídlišti Rochlice, prováděného mezi obyvateli sídliště a na ZŠ Dobiášova
- zahájeného projektu Regenerace panelového sídliště Liberec-Rochlice – I. a II. etapa z Programu regenerace panelových sídlišť (MMR)

Usnesení zastupitelstva dále předcházela analýza stavu jednotlivých sídlišť a diskuse na úrovni vedení města, rady i zastupitelských klubů. Hlavním důvodem pro výběr zóny Rochlice a zahájení přípravy Integrovaného plánu rozvoje města Liberec – Regenerace sídliště Rochlice byl neutěšený stav, zejména dopravy v klidu (kritický nedostatek parkovacích stání), dětských hřišť a sportovišť, veřejné zeleně i samotných panelových domů.

Zpracovaný Projekt regenerace sídliště Rochlice je rozdělen do pěti etap, z nichž dvě již byly realizovány a na část etapy třetí byla přiznána dotace z programu MMR Regenerace panelových sídlišť. Zbývající etapy revitalizace veřejných prostranství a regenerace panelových domů by Statutární město Liberec chtělo realizovat s využitím dotace z Integrovaného operačního programu, oblasti intervence 5.2.

4.1. Kritéria pro výběr zóny

Vybraná zóna musí s ohledem na intervence do oblasti bydlení splňovat kritéria a podmínky pro přiznání dotace ze strukturálních fondů EU, dané evropskou legislativou a rozhodnutím Řídícího orgánu IOP (MMR).

Základní podmínky pro výběr zóny:

- geograficky vymezená zóna musí být **souvislá plocha** na území města;
- zóna musí být součástí města s celkovým počtem obyvatel **20 000 obyvatel a více** (z databáze ČSÚ k datu 1.1.2006);
- obytná zóna musí zahrnovat **nejméně 500 bytů**;
- ve vybrané obytné zóně musí docházet ke **koncentraci negativních jevů**, např. vysoká nezaměstnanost, kriminalita, sociální vyloučení atp., které se negativně odchyľují od srovnávacích hodnot vstupních kritérií.

Výdaje na podporu bydlení je možné považovat za **způsobilé**, pokud jsou realizovány prostřednictvím aktivit IPRM ve vymezené zóně města, jak je stanoveno v čl. 7 odst. 2 písm. a) nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1080/2006 (obecné nařízení). **Problémová obytná zóna** musí být vybrána na základě kritérií uvedených v čl. 47 nařízení Komise (ES) č. 1828/2006 (prováděcí nařízení), přičemž **musí vykazat nepříznivé hodnoty alespoň tří kritérií**, z nichž dvě musí být kritéria uvedená pod písm. a) - h):

- a) vysoká míra chudoby a vyloučení,
- b) vysoká míra dlouhodobé nezaměstnanosti,
- c) neuspokojivý demografický vývoj,
- d) nízká úroveň vzdělání, významné nedostatky v oblasti dovedností a velký počet studentů, kteří předčasně opouštějí školu,

- e) vysoký stupeň kriminality a delikvence,
- f) *obzvláště znečištěné životní prostředí (ukazatel vypuštěn),*
- g) nízká míra hospodářské aktivity,
- h) velký počet přistěhovalců, etnických skupin a příslušníků menšin nebo uprchlíků,
- i) poměrně nízká úroveň hodnoty nemovitostí,
- j) *vysoká energetická náročnost budov (ukazatel vypuštěn).*

ŘO IOP rozhodl, že pro výběr zóny se nebudou používat kritéria uvedená pod body f) a j).

Území vybrané městem pro realizaci IPRM v rámci oblasti intervence 5.2. IOP **nesmí** být shodné ani se zčásti překrývat s územím, na kterém bude v letech realizace IPRM poskytována podpora revitalizace veřejného prostranství ze strukturálních fondů nebo národních dotací.

4.2. Porovnání kritérií vybrané zóny se srovnávacími hodnotami za město Liberec

Vybraná zóna – sídliště Rochlice se nachází v jihovýchodním sektoru města Liberce v blízkosti nově vybudovaného silničního spojení na Jablonec nad Nisou. Zahrnuje oblast přibližně ohraničenou ulicemi Dobiášova, Vratislavická, Na Žižkově, U Potůčku a Žitná. Podrobné vymezení a přesná lokalizace území zóny jsou uvedeny v následující kapitole – Popis zóny.

Na základě schválených kritérií byly porovnány hodnoty za vybranou zónu s hodnotami za celé město. Popis kritérií a výsledek tohoto porovnání, včetně výpočtu hodnot ukazatelů, je uveden níže:

a) vysoká míra chudoby a vyloučení

- výše příspěvku hmotné nouze na občana v Kč (příspěvek na živobytí + příspěvek na bydlení + mimořádná okamžitá pomoc) v roce 2007 (zdroj: Magistrát města Liberec)

1 886 882 Kč v roce 2007, 7 890 obyvatel k 28.8.2008, $1\,886\,882 / 7\,890 = 239,15$ Kč

Srovnávací hodnota pro Liberec 249 Kč – ukazatel nesplněn.

b) vysoká míra dlouhodobé nezaměstnanosti

- počet osob nezaměstnaných déle než 12 měsíců jako procento z celkového počtu ekonomicky aktivních k 31.12.2005 (zdroj: Úřad práce Liberec)

Počet osob dlouhodobě nezaměstnaných = 112, počet ekonomicky aktivních dle SLDB v roce 2001 = 4 339

$112 / 4\,339 * 100 = 2,58$ %, srovnávací hodnota pro Liberec 2,7 % – ukazatel nesplněn

c) neuspokojivý demografický vývoj

- počet obyvatel nad 65 let a více jako procento z celkového počtu obyvatel v roce 2001 (zdroj: ČSÚ)

Počet osob nad 65 let a více = 724, celkový počet obyvatel = 8 117

$724 / 8\,117 * 100 = 8,92$ %, srovnávací hodnota pro Liberec 13,6 % – ukazatel nesplněn

d) nízká úroveň vzdělání

- počet obyvatel starších 15 let s nejvýše základním vzděláním jako procento z počtu obyvatel nad 15 let dle SLDB v roce 2001 (zdroj: ČSÚ)

počet osob s nejvýše základním vzděláním = 1 296, počet obyvatel starších 15 let = 6 299

$1\,296 / 6\,299 * 100 = 20,57$ %, srovnávací hodnota pro Liberec 19,5 % – **ukazatel splněn**

e) vysoká úroveň kriminality a delikvence

- počet trestných činů zaznamenaných policií na 1 000 obyvatel v roce 2006 (zdroj: Policie ČR)³

Počet trestných činů = 147, počet obyvatel k 28.8.2008 = 7 890

$147 / 7\,890 * 1\,000 = 18,63$, srovnávací hodnota pro Liberec = 41,3 – ukazatel nesplněn

g) nízká míra hospodářské aktivity

- počet ekonomicky aktivních obyvatel jako procento z celkového počtu obyvatel dle SLDB v roce 2001 (zdroj: ČSÚ)

Počet ekonomicky aktivních = 4 339, celkový počet obyvatel = 8 117

$4\,339 / 8\,117 * 100 = 53,46\%$, srovnávací hodnota pro Liberec = 54,0 % – **ukazatel splněn**

h) velký počet přistěhovalců, etnických skupin a příslušníků menšin

- počet cizinců s povolením k dlouhodobému pobytu jako procento z celkového počtu obyvatel v roce 2008 (zdroj: Cizinecká policie)

Počet cizinců k 30.6.2008 = 484, celkový počet obyvatel k 28.8.2008 = 7 890

$484 / 7\,890 * 100 = 6,1\%$, srovnávací hodnota pro Liberec = 6,0 % – **ukazatel splněn**

i) poměrně nízká úroveň hodnoty nemovitostí

- počet domů s byty postavených před rokem 1991 jako procento z celkového počtu domů s byty (zdroj: ČSÚ – SLDB 2001)

Počet domů s byty postavených před rokem 1991 = 134 (133+1-nezj.), celkový počet domů s byty = 147

$134/147*100 = 91,2\%$, srovnávací hodnota pro Liberec = 90,3 % – **ukazatel splněn**

V následující tabulce je uveden přehled ukazatelů, včetně vypočtených hodnot odchylky zóny v porovnání s průměrem za celé město Liberec a doložení splnění či nesplnění daného kritéria pro hodnocení zóny:

Tab. č.3: Hodnoty ukazatelů a splnění kritérií pro výběr zóny

Název ukazatele	Hodnoty ukazatele		Odchylka		Poznámka
	město	zóna	abs.	v %	
a) vysoká míra chudoby a vyloučení	249 Kč	239 Kč	- 10 Kč	- 4,0	kritérium nesplněno
b) vysoká míra dlouhodobé nezaměstnanosti	2,7 %	2,6 %	- 0,1 %	- 3,7	kritérium nesplněno
c) neuspokojivý demografický vývoj	13,6 %	8,9 %	- 4,7 %	- 34,6	kritérium nesplněno

³ Ukazatel počet trestných činů zaznamenaných policií na 1 000 obyvatel je vypočten nesprávně (viz Zpráva pro IPRM, zpracovaná OO PČR Liberec 25, pod které spadá území vymezené zóny). Čísla o počtu trestných činů nejsou ve skutečnosti za obec Liberec, ale za okres Liberec a počet obyvatel je za obvody všech Obvodních oddělení Policie ČR na území Statutárního města Liberec, včetně spádových obcí v zázemí (např. Stráž nad Nisou, Dlouhý Most, Jeřmanice, Šimonovice apod.), tj. za cca 125 000 obyvatel. Ukazatel za Statutární město Liberec nelze zjistit bez analýzy primárních dat, což Policie ČR není schopna z kapacitních důvodů zajistit. Údaj za obvody OO PČR na území SML a spádových obcí je cca 31.1 trestných činů na 1 000 obyvatel.

d) nízká úroveň vzdělání	19,5 %	20,6%	+ 1,1 %	+ 5,6	kritérium splněno
e) vysoká úroveň kriminality a delikvence	41,3	18,6	- 22,7	- 45,0	kritérium nesplněno
g) nízká míra hospodářské aktivity	54,0 %	53,5 %	- 0,5 %	- 0,9	kritérium splněno
h) velký počet přistěhovalců, etnických skupin a příslušníků menšin	6,0 %	6,1 %	+ 0,1 %	+ 1,7	kritérium splněno
i) poměrně nízká úroveň hodnoty nemovitostí	90,3 %	91,2 %	+ 0,9 %	+ 1,0	kritérium splněno

Potřeba a relevance IPRM

Potřeba a relevance problémové zóny je dána mírou negativní odchylky vstupních kritérií zóny oproti referenčním hodnotám. Tato míra je vypočtena jako průměrná relativní odchylka tří kritérií, která se nejvíce negativně odchylují od srovnávacích hodnot za město (d, h, i) a činí 2,8 %.

Prognóza vývoje zóny dle stanovených kritérií

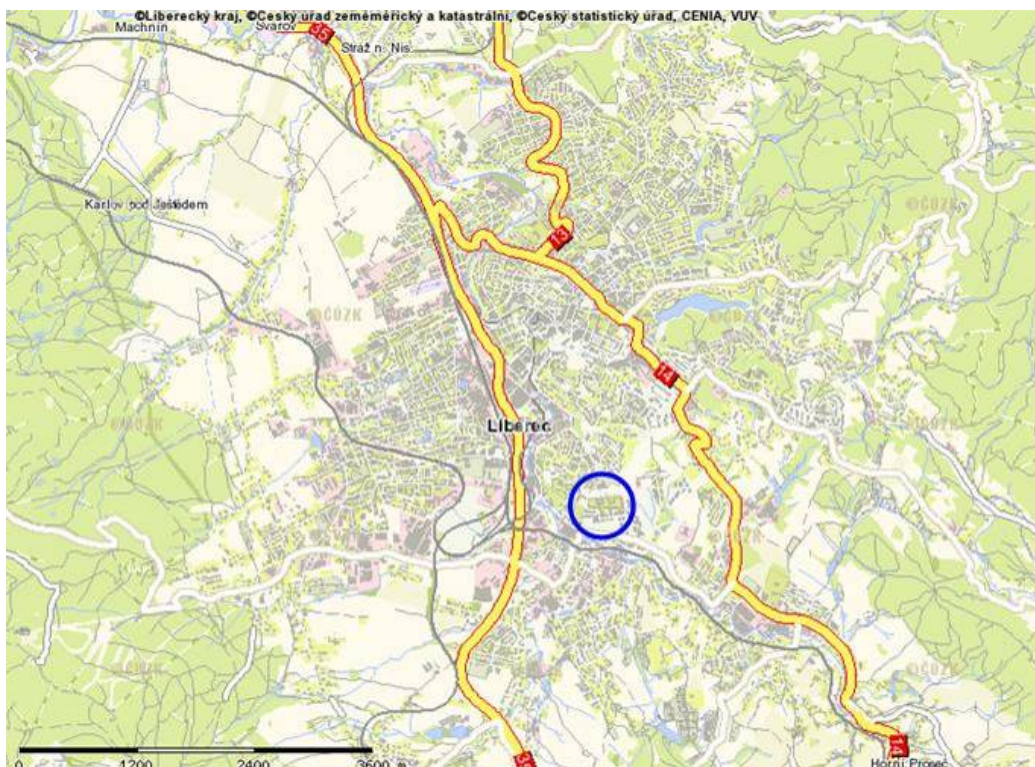
Co se týče dalšího vývoje hodnot ukazatelů charakterizujících problémovou zónu, lze očekávat pozitivní vývojový trend především u ukazatele g) nízká míra hospodářské aktivity v souvislosti se stárnutím populace a tudíž zvýšením podílu obyvatelstva v produktivním věku, zejména na úkor obyvatel v předproduktivním věku (dětí a mládeže). Lze předpokládat i zvýšení úrovně vzdělanosti. Naopak zlepšení kritéria i) - poměrně nízká úroveň hodnoty nemovitostí – lze s ohledem na velmi omezené možnosti nové bytové výstavby ve vymezeném území těžko dosáhnout. Podobně je třeba hodnotit kritérium h) velký počet přistěhovalců, etnických skupin a příslušníků menšin (v souvislosti s otevřením a liberalizací pracovního trhu v rámci EU a jejím dalším rozšiřováním směrem na Balkán a do východní Evropy lze spíše očekávat další příliv imigrantů). Ukazatel úrovně kriminality a delikvence se odvíjí od sociálního složení obyvatel a úrovně preventivních opatření; při zlepšení sociálně-ekonomických podmínek rodin, zkvalitnění výchovně-vzdělávacího procesu i práce Policie ČR a Městské policie lze docílit pozitivních vývojových trendů.

5. Popis zóny, SWOT analýza

5.1. Geografická poloha zóny

Sídlíště Rochlice se nachází ve vyvýšené poloze nad údolím Lužické Nisy v jihovýchodním sektoru města Liberce. Zahrnuje oblast přibližně ohraničenou ulicemi Dobiášova, Vratislavická, Na Žižkově, U Potůčku a Žitná o celkové rozloze cca 44 ha. Seznam ulic ve vymezeném území zóny, včetně zařazených domů (čísel popisných) a mapa řešeného území s vyznačením hranice zóny jsou uvedeny v příloze.

Mapa č.1: Orientační vymezení řešeného území – poloha v rámci města Liberce

Pramen: ENVI-TON + Cityplan

5.2. Popis zóny

5.2.1. Základní údaje

Sídliště Rochlice bylo stavěno postupně v letech 1974 – 1992. Vymezené území (viz výše) zahrnuje několik obytných skupin, které vznikaly postupně za použití různých panelových technologií (viz následující tabulka):

Tab. č.4: Obytné celky v řešeném území

Obytný celek (etapa výstavby)	Období výstavby	Počet objektů	Použitá technologie	Počet bytů
Obytná skupina U Potůčku	1972 – 79	17	žlb. vyzdívaný skelet (10 objektů) T 06 B (7 objektů – sekcí)	268
Obytná skupina Žitná – Na Žižkově (Rochlice I)	1981 – 84	22	BANKS (8 objektů) OP 1.21 (14 objektů)	270
Obytná skupina Rochlice II/1 – Dobiášova	1982 – 87	18	OP 1.21	980
Obytná skupina Rochlice II/2 – Burianova – Haškova	1985 – 92	76	OP 1.21	1860
Celkem		133		3398

Pramen: Statutární město Liberec

Pozn.: Celkový počet domů v řešeném území je vyšší, než uvádí tabulka (kromě bytových domů jsou zde navíc objekty postavené mimo režim komplexní bytové výstavby (KBV) po roce 1992, např. domy s pečovatelskou službou (DPS), objekty postavené jinou než panelovou technologií, popř. nebytové objekty)

Rozloha zóny (řešeného území IPRM) je zhruba **443 000 m²**. K datu sčítání lidí v roce **2001** bydlelo v řešeném území **8117 obyvatel**, do roku **2008** (srpen) došlo k mírnému poklesu na **7890 obyvatel**. Hustota zalidnění tak činí cca 178 obyv./ha. Velmi vysokou hustotu zalidnění obytného území snižují zejména plochy sportovišť u základní školy a veřejné zeleně (rozsáhlý park na místě bývalého hřbitova u kostela sv. Jana Křtitele v jihozápadním sektoru).

Počet bytů k datu sčítání lidí, domů a bytů 2001 činil dle údajů ČSÚ za sčítací obvody, které tvoří vymezené území zóny, celkem 3181. počet bytů zřejmě v nejbližším období vzroste; ve výstavbě je obytný soubor 6 domů v Nádvorní ulici na okraji řešeného území (developerský projekt).

5.2.2. Struktura vlastnictví

Bytové domy na sídlišti Rochlice jsou zařazeny v různých formách vlastnictví; nejvíce bytů vlastní stále původní bytová družstva (Stavební bytové družstvo Sever, SBD Pozemní stavby, Okresní stavební bytové družstvo), doplňují je družstva vlastníků domů, jednotliví vlastníci bytů a částí domů, sdružení do společenstev vlastníků a akciová společnost LIBET 2000. Město v lokalitě vlastní tři domy s pečovatelskou službou (postaveny v letech 1998 – 2001).

Na sídlišti probíhá proces privatizace – část bytů v družstevním vlastnictví byla převedena do osobního vlastnictví a nejrozsáhlejší privatizace se připravuje u domů ve vlastnictví LIBET 2000, a.s. (původně ve vlastnictví města).

5.2.3 Hlavní problémy sídliště

Vysoká koncentrace obyvatel a hustota zalidnění

Největším problémem vymezené zóny je **vysoká hustota zalidnění** (obyv./ha, popř. km²). Poslední etapy sídliště byly projektovány a realizovány v 80. letech minulého století, kdy v režimu komplexní bytové výstavby stanovily technicko-hospodářské ukazatele hustoty až 400 obyv./ha. Původní bloková zástavba domy o 4 (resp. 8 podlažích) byla nahrazena domy o 8 (resp. 12) podlažích, aniž by došlo k rozšíření ploch komunikací, parkovišť, dětských hřišť a veřejné zeleně. Právě příliš vysoká koncentrace obyvatel na malé ploše sídliště implikuje další problémy v oblasti dopravy, životního prostředí, bezpečnosti, kriminality a sociálně-patologických jevů.

Problémy v dopravě a péči o veřejná prostranství

Největší **problémy** způsobila vysoká hustota zalidnění **v dopravě** (zejména se to dotklo dopravy v klidu). Se zvyšujícím se stupněm motorizace postupně docházelo k zahlcení všech volných ploch a k **devastaci veřejných prostranství** (parkování po obou stranách komunikace znemožňující průjezd vozidel hasičů, záchranné služby apod., parkování na veřejné zeleni mimo určené plochy...). Tzv. komplexní bytová výstavba neuspokojivě řešila problém parkování. Zastavení finančních toků (ukončení financování KBV) způsobilo, že nebyla v plném rozsahu realizována plánovaná občanská a technická vybavenost sídliště. Za největší problém považujeme nenaplnění projektové dokumentace u části dopravní a technické infrastruktury (nebyly realizovány navrhované parkovací domy a záchytná parkoviště).

Problematickou oblastí zůstává rovněž **veřejná doprava**. Sídliště je obsluhováno **autobusovými linkami** Dopravního podniku města Liberce, a.s. (DPML) č. 12, 23, 35 a 40, které mají ve špičkách v pracovní dny interval 4-5 minut. S ohledem na vysoký objem přepravy cestujících připravuje Statutární město Liberec ve spolupráci s DPML **zavedení kapacitní tramvajové dopravy** (výstavbu nové tramvajové trati) do této lokality.

Sociální problémy

Typickým rysem sídliště Rochlice je **anonymita**, vyplývající z vysoké hustoty zalidnění, koncentrace velkých panelových domů s mnoha byty a **velký počet cizinců a přistěhovalců**, zejména z východní Evropy, jihovýchodní Asie i jiných teritorií, kteří se do Liberce přistěhovali za prací či podnikáním. Původní obyvatelé s vyšším vzděláním a vyššími příjmy, v průběhu uplynulých let opouštějí prostředí sídliště (stěhují se do kvalitnějších bytů či rodinných domů v atraktivnějších čtvrtích města) a do uvolněných bytů se stěhují **sociálně slabí obyvatelé s nižším vzděláním**.

Všechny tyto negativní trendy mají vliv na **růst intenzity sociálně-patologických jevů** jak mezi dospělou populací, tak i mládeží.

Na sídlišti zcela chybí spolkový život a aktivity, organizace a prostory pro setkávání občanů, mládeže, seniorů, NNO...

Občanská vybavenost

Sídliště Rochlice trpí klasickými „neduhy“ komplexní bytové výstavby (KBV) socialistické éry. Původně navrhovaná občanská vybavenost nebyla v plném rozsahu realizována. Vzniklo pouze okrskové středisko služeb Gusto v Ježkově ulici, v pozdějším období bylo postaveno v rámci řešeného území či těsně za jeho hranicí několik supermarketů a diskontů se sortimentem potravin (Plus, Albert, Lidl). Z bývalé velkoobchodní EDEKA se stal obchod s levným textilem a obuví asijské proveniencí. Kromě těchto obchodních středisek jsou v rámci sídliště umístěny drobné prodejny s nepotravinářským sortimentem (drogerie apod.).

V okrajových částech vymezené zóny či v nejbližším okolí je situována základní škola, mateřské školy, zdravotní středisko. Kapacita těchto zařízení neodpovídá nárokům sídliště, nicméně dostupnost dalších zařízení mimo řešené území městskou hromadnou dopravou (např. na sídlišti Broumovská) je přijatelná. Kulturní vyžití v lokalitě je omezené; sídlí zde pobočka Krajské vědecké knihovny v Liberci (ZŠ Dobiášova). Další příležitosti pro kulturu a setkávání poskytují např. pohostinská (společensko-zábavní) zařízení – restaurace Sportovka, V Žitě, Slovenská aj.

Z hlediska vybavenosti pro sport a volnočasové aktivity je sídliště poddimenzované a kvalita těchto zařízení není vysoká. V obytné zóně je situováno několik dětských hřišť, významnější (a kvalitnější) sportoviště jsou soustředěna v areálu ZŠ Dobiášova.

Technický stav panelových domů

Mezi vážné problémy se řadí rovněž špatný technický stav panelových domů. V lokalitě se nacházejí bytové domy 4 různých typů (dle použité technologie výstavby, resp. konstrukčních soustav):

- železobetonový vyzdívaný skelet (používal se pro bytové domy koncem 60. let a v 70. letech minulého století a pro objekty občanské vybavenosti)
- T 06 B (nejpoužívanější konstrukční soustava v 70. letech – v Liberci např. sídliště Františkov, Ruprechtice, Vratislavice nad Nisou)
- BANKS (soustava používaná na přelomu 80. a 90. let – např. sídliště Nové a Staré Pavlovice, část sídliště Broumovská apod.)
- OP 1.21 (poslední typ konstrukční soustavy pro tzv. komplexní bytovou výstavbu – přelom 80. a 90. let)

Hlavní technické nedostatky:

- Funkční způsobilost (nízký plošný standard bytů, nefunkční rozměry lodžii, neúčelné řešení vstupů)
- Mechanická odolnost a stabilita (nedostatečná výztuž a její krytí, koroze kovových obvodových prvků)
- Požární bezpečnost (hořlavost povrchových materiálů únikových cest, nedostatečná požární odolnost dveří do bytů, požárních předělů)
- Bezpečnost při užívání / nezajištěný přístup občanů se sníženou schopností pohybu, nedostatečná výška zábradlí na lodžích, nedostatečně zajištěná bezpečnost bytů)
- Hygiena (ochrana zdraví, nízká teplota na povrchu konstrukcí, vznik plísní)
- Ochrana proti hluku (vnitřní i vnější)
- Úspora spotřeby energie a ochrana tepla (nedostatečný tepelný odpor konstrukcí)

Město nechalo pro potřeby vlastníků a uživatelů bytů vypracovat podklad: „Katalog stavebních úprav panelových bytových objektů“, řazených podle použitých konstrukčních technologií, který vymezuje stavební, technické, estetické možnosti stavebních úprav.

V posledních letech již započali jednotliví vlastníci realizovat stavebně-technické úpravy na objektech (výměna oken, zateplení fasád, úpravy vstupních vestibulů aj.).

5.3. SWOT analýza a přehled klíčových problémů zóny

5.3.1. SWOT analýza zóny

SWOT analýza sídliště Rochlice identifikuje silné a slabé stránky, hrozby a příležitosti rozvoje vybrané zóny pro zpracování IPRM.

Silné stránky

- Relativně příznivá věková struktura obyvatel (vyjma DPS)
- Dobrá dopravní návaznost na průtah městem (I/14, I/35)
- Dostatečná kapacita obchodních jednotek se sortimentem potravin
- Existence služebny Městské policie, provozovny České pošty
- Existence základní školy se sportovním zaměřením, kvalitní sportoviště v areálu školy
- Existence mateřských škol ve vymezené zóně a v jejím blízkém okolí (docházková vzdálenost)

Slabé stránky

- Nedostatek parkovacích míst, garáží a garážových stání, jejich nevhodné umístění a nízká estetická úroveň
- Omezení průjezdnosti (přeplněný profil) a nevyhovující technický stav sběrných komunikací, neregulérní parkování na nevhodných plochách (veřejná zeleň aj.), nedostatek kvalitních pěších komunikací
- Nárůst individuální dopravy s doprovodnými jevy (hluk, emise, vibrace, dopravní nehody); nedostatek bariérové zeleně tlumící hluk a emise
- Absence cyklostezek a cyklotras a doprovodné infrastruktury, včetně ploch pro skateboarding a in-line bruslení
- Absence kapacitního spojení s centrem města hromadnou dopravou (chybí tramvajová linka a autobusy musí jezdit v krátkých intervalech, což má mj. negativní dopad na životní prostředí)
- Nedostatečné, nekvalitní či chybějící plochy volně přístupných sportovišť a dětských hřišť, oddělené plochy volného času pro nejnižší věkovou hranici dětí; chybí odpovídající zázemí pro seniory
- Nedostatečná kultivace zeleně, nálety, nedostatek parkových ploch;
- Chybějící občanská vybavenost (zejména služby, stravování, kultura, zdravotnictví - lékárna apod.)
- Nevhodné řešení prvků technické infrastruktury (špatné umístění kontejnerů na směsné odpady i separovaný sběr, odpadkové koše, plakátovací plochy, přístřešky MHD...), absence laviček a městského mobiliáře, nedostatečné a nekvalitní veřejné osvětlení
- Nevhodné urbanistické řešení zástavby bytovými domy (uzavřené vnitrobloky v kombinaci s vysokou podlažností působí depresivně), nehezka pohledová expozice (panelová hradba)
- Technické a konstrukční nedostatky panelových domů, úniky tepla (v objektech i venkovních rozvodech), bariérové vstupy (nezajištěný přístup občanů se sníženou schopností pohybu)
- Pomalý a nekoordinovaný proces revitalizace bytových domů (výměna zastaralých a opotřebovaných konstrukčních prvků - okna, vstupní vestibuly, zateplení fasád a jejich grafické řešení, modernizace výtahů, rozvodů médií, obnova střeš...)
- Vysoká koncentrace (hustota) obyvatelstva, anonymita, zhoršování sociální struktury obyvatel, vysoká migrace (fluktuační), silné zastoupení cizinců (chybí vazba k lokalitě)
- Zvýšená kriminalita (zejména majetková trestná činnost, vykrádání a odcizování automobilů, bytové krádeže...)
- Roztříštěná struktura vlastnických vztahů po privatizaci bytů, malá zkušenost s přípravou společných projektů
- Nepořádek v celém prostoru sídliště (směsný odpad zejména okolo košů a kontejnerů, psí výkaly na trávnících i na dětských hřištích – chybí zařízení na sběr exkrementů)
- Chybí spolkový život a aktivity, organizace a prostory pro setkávání občanů, mládeže, seniorů, NNO

Příležitosti

- Regenerace a revitalizace bytových domů a veřejných prostranství, zlepšení životního prostředí sídliště
- Podpora rozvoje zdravého životního stylu (revitalizovaná hřiště a sportoviště pro děti a mládež, cyklo a in-line stezky...)
- Rozšíření počtu parkovacích míst, hlavně podél komunikací a ve vnitroblocích

- Výstavba nové drážní infrastruktury MHD (tramvajová linka z centra přes sídliště Broumovská)
- Posílení vybavenosti pro zvýšení bezpečnosti (např. kamerový systém)

Hrozby

- Stárnutí populace, zhoršování sociální skladby obyvatel v důsledku migrace, vznik „sociálního ghetta“
- Nedostatek finančních zdrojů na obnovu a rozvoj technické a sociální infrastruktury (doprava, veřejné osvětlení, kultura, sport, sociální péče, zdravotnictví...)
- Odkládání realizace dopravních staveb (tramvajová trať, parkovací plochy, cyklotrasy a cyklostezky)
- Nedostatek finančních zdrojů na obnovu a regeneraci domovního a bytového fondu, chátrání panelových domů, garáží, výrazné zhoršení estetické úrovně lokality
- Nedostatek finančních zdrojů na vlastní podíly na kofinancovaných projektech z evropských zdrojů;

5.3.2. Souhrnný přehled klíčových problémů, vyžadujících řešení v rámci navrhované regenerace sídliště Rochlice:

Sídliště Rochlice se potýká s akutním nedostatkem parkovacích míst a garáží, které jsou navíc nevhodně umístěny. Výsledkem je odstavování vozidel na zelených plochách i v průjezdním profilu komunikací, což ztěžuje či přímo znemožňuje průjezd např. hasičských vozů a sanitek a jsou tak nepřímo ohroženy zdraví a majetek obyvatel sídliště. Je zde nedostatek kvalitních komunikací pro pěší, dochází k ničení ploch zeleně, což má za následek zvýšené emise a hluk z přilehlých sběrných komunikací.

S výjimkou již revitalizované části území neexistují v lokalitě kvalitní sportoviště a dětská hřiště pro děti a mládež, navíc pro nejmenší děti nejsou hřiště oplocena, jsou proto např. znečišťována volně pobíhajícími psy. Neexistují zde ani trasy pro cyklistiku a in-line bruslení, kde by nehrozila kolize s pěšími.

Sídlištní zeleň postrádá jasnou koncepci, nenavazuje na okolní krajinu, často je tvořena nálety, chybí zde parková úprava.

Velkým nešvarem je neustálý nepořádek v celém prostoru sídliště, zejména kolem košů, kontejnerů a hlavních pěších tahů. Stav nadále zhoršují velmi rozšířené psí výkaly, a to nejen v zelených plochách, ale např. i na dětských hřištích (viz výše).

Sídliště je téměř výhradně monofunkčním obytným celkem, který citelně postrádá občanskou vybavenost, zejména v oblasti kultury, zdravotnictví a některých druhů služeb.

Prvkem, který nepřímo přispívá k vysokému nápadu trestné činnosti v lokalitě, je nedostatečné a nekvalitní veřejné osvětlení. Handicapem pro trávení volného času v prostoru sídliště je chybějící městský mobiliář, především lavičky a koše. Zřejmě byl redukován po neblahých zkušenostech s dnes velmi rozšířeným vandalismem. Ten se ostatně projevuje i na přístřešcích MHD či poničených plakátovacích plochách. Nevhodné je umístění kontejnerů převážně přímo na komunikacích.

5.4. Projektová příprava a dosud realizované úpravy

Původní **Projekt regenerace a revitalizace sídliště Rochlice** byl zpracován na základě výstupů Strategického plánu rozvoje města Liberce již **v roce 2002** (odbor rozvoje a územního plánování ve spolupráci se zpracovatelem urbanistické studie – Bílek associates, s.r.o.).

Záměr a návrh postupu zpracování projektu Regenerace sídliště Rochlice byl schválen usnesením Zastupitelstva města Liberec dne 30.4.2002 (č. usnesení 49/02). V rámci schváleného záměru byl proveden **sociologický průzkum** mezi obyvateli sídliště Rochlice (celkem bylo osloveno 427 domácností) a mezi žáky ZŠ Dobiášova a ZŠ Na Žižkově (874 žáků 1. a 2. stupně). Dotazník s možností vyplnění byl zveřejněn rovněž na webových stránkách města. Výsledky průzkumu byly zveřejněny ve Zpravodaji liberecké radnice a na webu.

Výběrové řízení na zpracování projektu (urbanistické studie) vyhrála společnost Bílek Associates s.r.o. Studie byla předána v září 2002 a v říjnu proběhla prezentace pro zastupitele a veřejná prezentace pro obyvatele sídliště. Usnesením Zastupitelstva města Liberce č. 221/02 byly schváleny urbanis-

tická studie, vize a strategie postupu regenerace sídliště Rochlice. Bylo rovněž definováno 6 konkrétních projektů k realizaci v roce 2003, které se týkaly změn a úprav komunikační sítě, úprav vnitrobloků, promenádní pěší komunikace (včetně cyklostezky), úprav bytových objektů, výstavby dvou parkovacích domů a úprav objektu (studie využitelnosti) objektu občanské vybavenosti „Gusto“. Tyto projekty však v následujících letech nebyly realizovány.

V následujících letech byla realizována **modernizace a dostavba základní školy v Dobiášově ulici** (na okraji řešeného území zóny), orientovaná především na zlepšení tepelně-izolačních vlastností objektu a vybudování nových sportovišť (škola je zaměřená na rozvoj sportovních talentů - má rozšířenou výuku tělesné výchovy). Bylo vybudováno fotbalové hřiště, atletická dráha, polyfunkční hřiště, tenisové kurty aj.

Pro zlepšení možností využití volného času, zejména dětí a mládeže, byla vybudována **dětská hřiště** v obytném souboru Žitná a Rochlice II/1 (poblíž diskontu Plus). Byla rovněž provedena revitalizace bývalého hřbitova **nad kostelem sv. Jana Křtitele** a plocha byla upravena jako **veřejně přístupný park**.

Za účelem získání dotace MMR na regeneraci panelových sídlišť byla v roce 2005 zpracována nová dokumentace pod názvem **„Projekt regenerace panelového sídliště Rochlice – Liberec VI“** (Bílek associates, s.r.o. - 12/2005). Projekt regenerace byl rozdělen do 5 etap – viz tabulka č. 5.

Tab. č.5: Etapizace projektu Regenerace sídliště Rochlice

Etapa	Název	Období realizace	Investiční náklady (mil. Kč)	
			rozpočet (2002)	rozpočet (2008)
I	Změny a úpravy ulic Ježkova – Burianova – I. etapa	2006-2007	17,135	*21,430
II	Změny a úpravy ulic Ježkova – II. etapa	2007-2008	14,067	*20,335
III/1	Změny a úpravy komunikací uvnitř vnitrobloků (Dobiášova, Halasova, Seifertova, Haškova – část)	2008+	26,687	47,677
III/1a	<i>Dílčí etapa – vnitroblok (rondel) Halasova</i>	<i>2008-2009</i>		<i>11,642</i>
III/1b	<i>Dílčí etapa – rondely Seifertova, Dobiášova</i>	<i>2009-2010</i>		<i>36,035</i>
III/2	<i>Dílčí etapa – rondely ve vnitroblocích Haškova</i>	<i>2009-2010</i>		<i>29,252</i>
IV	Změny a úpravy ulic Pazderkova – Haškova (část)	2009-2011	17,189	39,410
V	Úprava pěších komunikací v obytném souboru	2009-2010	20,958	70,621
Celkem náklady Regenerace sídliště Rochlice			96,036	228,725
Rozšíření kamerového monitorovacího systému				7,500
Celkem k realizaci v rámci IPRM (dle IOP 5.2 a)				182,818

Pramen: Projekt regenerace panelového sídliště Rochlice – Liberec VI, SML

* skutečnost - (z výkazů ISPROFIN)

Pozn.: Tučně označené etapy jsou předmětem řešení IPRM Regenerace sídliště Rochlice

V roce 2006 byla zahájena realizace první etapy projektu regenerace sídliště Rochlice. **Realizované etapy (I. a II.) s dotací MMR** (Program Regenerace a Program Panel) zahrnovaly úpravy ulic, rozšíření odstavných a parkovacích míst (kolmých a podélných), úpravy chodníků, opravy povrchů, úpravu míst pro kontejnery (včetně přístřešků), opravy opěrných zdí a venkovních schodišť, rekonstrukci a rozšíření veřejného osvětlení, rekonstrukci dětských hřišť a sportovišť, úpravy inženýrských sítí a vedení, sanaci ploch veřejné zeleně a sadové úpravy, instalaci košů, psích koutků a vybavení prostor městským mobiliářem.

III. etapa bude rozdělena na menší části (jednotlivé vnitrobloky – rondely) s ohledem na možnost získání dotací. Na první část III/1a (rondel Halasova) byla Rozhodnutím ministra pro místní rozvoj č. 100/2008 z 18.6. 2008 již dotace přiznána ve výši 4 mil. Kč z programu/kapitoly 117512 – Podpora regenerace panelových sídlišť. Další části III. etapy (**III/1b, III/2**), **IV. a V. etapa** by měly být realizovány s využitím dotace z IOP 5.2., pokud bude IPRM Regenerace sídliště Rochlice doporučen Řídícím orgánem IOP k realizaci.

Navrhované etapy mají obdobnou strukturu prací, navíc je zařazena v rámci V. etapy realizace asfaltové dráhy pro in line bruslení.

6. Vize zóny, globální cíl, specifické cíle

Na základě provedené analýzy a identifikace klíčových problémů k řešení byla s ohledem na **Strategii rozvoje Statutárního města Liberec 2007-2020** definována strategická vize, globální cíl a specifické cíle rozvoje vybrané zóny sídliště Rochlice:

Strategická vize zóny Rochlice

Sídliště Rochlice:

- příjemné podmínky pro život
- zdravé a bezpečné bydlení
- kvalitní technická, dopravní i sociální infrastruktura
- možnosti pro trávení volného času pro všechny generace
- dostatek zeleně a oddychových ploch.

Globální cíl

Zlepšení podmínek pro život obyvatel sídliště, zkvalitnění bydlení, vytvoření kvalitního životního prostředí s dostatkem ploch pro dopravu v klidu, veřejné zeleně, dětských hřišť a sportovišť i oddychových ploch pro seniory, posílení atraktivity zóny pro obyvatele střední příjmové skupiny, to vše na principu partnerství, s cílem zamezit vzniku sociálního ghetta prostřednictvím maximálního využití podpory z fondů EU.

Specifické cíle:

- Specifický cíl č. 1 – Revitalizace prostředí problémového sídliště Rochlice
- Specifický cíl č. 2 – Regenerace bytových domů
- Specifický cíl č. 3 – Zlepšení technické, dopravní infrastruktury, dostupnosti a mobility
- Specifický cíl č. 4 – Podpora sociální integrace, zvýšení bezpečnosti a prevence kriminality

Specifické cíle jsou zaměřeny na celkové zkvalitnění životního prostředí a zlepšení podmínek obyvatel ve vymezeném území zóny při maximálním využití podpory z fondů EU na realizaci navržených opatření, aktivit a konkrétních projektů. Upřesnění (popis) specifických cílů je uvedeno v kapitole Popis cílů, opatření a aktivit IPRM.

7. Popis cílů a opatření IPRM

7.1. Specifický cíl č. 1 – Revitalizace prostředí problémového sídliště Rochlice

Specifický cíl č. 1 – Revitalizace prostředí problémového sídliště Rochlice je orientován na zvýšení kvality, estetické úrovně a atraktivity veřejných prostranství v řešeném území. Realizovaná opatření a aktivity zahrnují úpravu zelených ploch, obnovu a výsadbu stromů a keřů, vybavení městským mobiliárem apod. Z hlediska zaměření (typu aktivit) je tento specifický cíl je úzce provázán s cílem č. 3 – Zlepšení technické, dopravní infrastruktury, dostupnosti a mobility, neboť základem pro naplňování obou těchto cílů je zpracovaný Projekt regenerace panelového sídliště Rochlice – Liberec VI, jehož úvodní 2 etapy již byly realizovány.

7.1.1. Opatření 1.1. Revitalizace veřejné zeleně

Toto opatření zahrnuje aktivity zaměřené na obnovu a novou výsadbu stromů a keřů, úpravu travnatých ploch v návaznosti na realizované vozidlové a pěší komunikace a odstavná stání (viz specifický cíl č.3).

7.1.2. Opatření 1.2. Výstavba a rekonstrukce dětských hřišť a sportovišť

Opatření úzce souvisí s revitalizací veřejné zeleně a volných ploch a kromě naplnění specifického cíle č. 1 rovněž cíl č. 4 – Podpora sociální integrace, zvýšení bezpečnosti a prevence kriminality. V rámci tohoto opatření by měly být opět realizovány aktivity z Projektu regenerace panelového sídliště Rochlice. Předpokládá se rekonstrukce a nová výstavba dětských hřišť (skluzavky, prolézačky aj.) a pískovišť, sportovišť pro mládež (hřiště na míčové hry apod.), včetně doprovodné infrastruktury.

7.1.3. Opatření 1.3. Vybavení veřejných prostranství městským mobiliárem

Toto opatření je komplementární k opatření 1.1. a 1.2. a opatřením a aktivitám pod specifickým cílem 3 – Zlepšení technické, dopravní infrastruktury, dostupnosti a mobility. Zahrnuje instalaci laviček, odpadkových košů, speciálních nádob na psí exkrementy, informačních tabulí a orientačních plánů, prvků drobné architektury apod.

7.2. Specifický cíl č. 2 – Regenerace bytových domů

Opatření a aktivity IPRM naplňující specifický cíl č. 2 jsou orientovány na rekonstrukci a modernizaci panelových domů ve vymezené zóně sídliště Rochlice. Jedná se především o výměnu oken, zateplení střech a fasád, odstranění statických poruch, včetně obnovy konstrukčních prvků, balkonů, hydroizolaci spodní stavby, rekonstrukci rozvodů tepla, studené i teplé vody, popř. dalších médií, kanalizace, rekonstrukci a modernizaci společných prostor bytových domů, modernizaci vstupních vestibulů, výtahů apod.

7.2.1. Opatření 2.1. Odstranění statických poruch panelových domů, obnova konstrukčních prvků, střech, balkonů, hydroizolace apod.

Opatření zahrnuje aktivity zaměřené na obnovu narušených konstrukčních prvků panelových domů, zejména střech, balkonů, izolaci proti spodní vodě, úpravu vstupních vestibulů apod.

7.2.2. Opatření 2.2. Zateplení střech a fasád panelových domů, včetně lodžii a balkonů

Aktivity v rámci tohoto opatření směřují k úsporám energií a ochraně před povětrnostními vlivy, včetně zvýšení estetické úrovně a zlepšení vzhledu obvodového pláště panelových domů.

7.2.3. Opatření 2.3. Výměna oken a dveří

Výměna dožilých dřevěných oken (popř. balkonových a vstupních dveří) za moderní plastová představuje největší úsporu energie.

7.2.4. Opatření 2.4. Rekonstrukce a modernizace výtahů

Toto opatření je úzce zaměřeno na odstranění havarijního stavu výtahů a naplnění nových evropských norem pro tato zařízení.

7.2.5. Opatření 2.5. Rekonstrukce rozvodů médií (teplo, TUV, SV, plyn, elektro, kanalizace...)

Toto opatření zahrnuje aktivity cílené na modernizaci rozvodů tepla, studené i teplé užitkové vody, rozvodů elektřiny, plynu, vnitřní kanalizace, včetně přípojek a ostatní projekty (nezařazené do předchozích opatření), směřující do oblasti intervence 5.2, aktivity 5.2 b) Integrovaného operačního programu.

7.3. Specifický cíl č. 3 – Zlepšení technické, dopravní infrastruktury, dostupnosti a mobility

Opatření a aktivity IPRM naplňující specifický cíl č. 3 jsou zaměřeny na rekonstrukci a modernizaci technické a dopravní infrastruktury sídliště (vozidlové a pěší komunikace, chodníky, cyklostezky a cyklotrasy, stezky pro in-line bruslaře, parkoviště a odstavná stání pro automobily, stanoviště pro kontejnery a popelnice na komunální odpad i separovaný sběr apod.). Tento cíl rovněž naplňují opatření ke zlepšení dostupnosti a mobility (zlepšení infrastruktury a přepravní kapacity městské hromadné dopravy, včetně výstavby nové tramvajové trati jako kapacitního spojení sídliště s centrem města, bezbariérové úpravy v veřejných budov a staveb a zařízení dopravní infrastruktury apod.).

7.3.1. Opatření 3.1. Rekonstrukce a modernizace dopravní infrastruktury sídliště

Pod tímto opatřením jsou zahrnuty aktivity zaměřené na rekonstrukci komunikační sítě (sběrné a obslužné komunikace, chodníky), rozšíření a zkvalitnění ploch pro dopravu v klidu (parkoviště a odstavná stání pro automobily), realizaci cyklostezek, cyklotras a stezek pro in-line bruslaře, včetně doprovodné infrastruktury.

7.3.2. Opatření 3.2. Rekonstrukce a modernizace technické infrastruktury sídliště

Toto opatření je orientováno na rekonstrukci a modernizaci technické infrastruktury (kanalizace, rozvody tepla, vody, kabelová síť, veřejné osvětlení, stanoviště pro popelnice a kontejnery na směsný odpad i separovaný sběr, včetně přístřešků aj.).

7.3.3. Opatření 3.3. Zlepšení dostupnosti sídliště a mobility

Opatření směřuje především do jiných operačních programů (např. Regionální operační program NUTS II – Severovýchod – oblast podpory 1.2., popř. Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost aj.). Pod toto opatření lze zařadit projekt výstavby nové tramvajové trati z centra města směrem na sídliště Broumovská s ukončením na sídlišti Rochlice, rekonstrukci a modernizaci zastávek MHD či realizaci bezbariérových úprav.

7.4. Specifický cíl č. 4 – Podpora sociální integrace, zvýšení bezpečnosti a prevence kriminality

Specifický cíl č. 4 je zaměřen především na zvýšení bezpečnosti na sídlišti (instalace kamerového systému aj.) a na prevenci sociálně-patologických jevů, především u dětí a mládeže (přednášková činnost na školách) a zvýšení bezpečnosti u nejvíce ohrožených skupin (např. senioři).

7.4.1. Opatření 4.1. Posílení infrastruktury pro bezpečnost a prevenci kriminality

Toto opatření je zaměřeno na infrastrukturu v oblasti bezpečnosti, zejména na instalaci kamerového monitorovacího systému na sídlišti, popř. další infrastrukturální projekty.

7.4.2. Opatření 4.2. Prevence kriminality a sociálně-patologických jevů

Opatření je orientováno na přednáškovou činnost v oblasti prevence kriminality a sociálně-patologických jevů se zaměřením na děti a mládež (základní škola) a na seniory (na sídlišti jsou 3 domy s pečovatelskou službou).

7.5. Přehled cílů a opatření, provázanost IOP a jiných operačních programů

V souladu s metodikou zpracování dokumentu IPRM uvádíme přehled cílů a opatření, včetně návaznosti na další operační programy (tématické OP, ROP – viz tabulka):

Tab. č.6: Přehled cílů a opatření IPRM, vazby mezi operačními programy

IPRM		IOP		TOP		ROP	
cíl (č.)	opatření (č.)	oblast interv.	aktivita	oblast podp.	aktivita	oblast podp.	aktivita
1. Revitalizace prostředí problémového sídliště Rochlice	1.1. Revitalizace veřejné zeleně	5.2.	5.2.a)	OP ŽP 6.5.	Podpora regenerace urbanizované krajiny	2.1.	Regenerace brown-fields, obnova vybraných částí měst
	1.2. Výstavba a rekonstrukce dětských hřišť a sportovišť	5.2.	5.2.a)			2.1.	Regenerace brown-fields, obnova vybraných částí měst
	1.3. Vybavení veřejných prostranství městským mobiliářem	5.2.	5.2.a)			2.1.	Regenerace brown-fields, obnova vybraných částí měst
2 – Regenerace bytových domů	2.1. Odstranění statických poruch panel. domů, obnova konstrukčních prvků, střech, balkonů, hydroizolace apod.	5.2.	5.2.b)				
	2.2. Zateplení střech a fasád panelových domů, včetně lodžii a balkonů	5.2.	5.2.b)	OP ŽP 3.2.	zateplovací systémy budov,		
	2.3. Výměna oken a dveří	5.2.	5.2.b)	OP ŽP 3.2.	řešení výplní otvorů (výměna oken apod.)		
	2.4. Rekonstrukce a modernizace výtahů	5.2.	5.2.b)				
	2.5. Rekonstrukce rozvodů médií (teplo, TUV, SV, plyn, elektro, kanalizace...)	5.2.	5.2.b)				
3 – Zlepšení technické, dopravní infrastruktury, dostupnosti a mobility	3.1. Rekonstrukce a modernizace dopravní infrastruktury sídliště	5.2.	5.2.a)			1.2.	Rozvoj infrastruktury pro cyklistickou dopravu ...
	3.2. Rekonstrukce a modernizace technické infrastruktury sídliště	5.2.	5.2.a)				
	3.3. Zlepšení dostupnosti sídliště a mobility					1.2.	Infrastruktura a technické vybavení pro veřejnou dopravu, IDS a ekologizace ve veřejné dopravě
4 – Podpora sociální integrace, zvýšení bezpečnosti a prevence kriminality	4.1. Posílení infrastruktury pro bezpečnost a prevenci kriminality	3.4., 5.2	3.4. a-e 5.2.a)				
	4.2. Prevence kriminality a sociálně-patologických jevů			OP LZZ 3.1.	programy podpory prevence sociálně patolog. jevů		

Pramen: Příručka pro předkladatele IPRM + vlastní zdroje

8. Očekávané výsledky

Pro IPRM z oblasti intervence 5.2. byly Řídícím orgánem IOP stanoveny 3 základní indikátory:

- **Počet regenerovaných bytů** – počet bytových jednotek v bytových domech, ve kterých budou provedeny stavební úpravy ke zlepšení fyzického stavu budov, tzn. např. energeticky efektivní sanace, odstranění statických poruch nosných konstrukcí a opravy konstrukčních

nebo funkčních vad, opravy a rekonstrukce technického vybavení domů, vybudování sociálních bytů z nevyhovujících bytů anebo z nebytových prostor, objektů.

- **Plocha revitalizovaného území** – celková výměra vymezené plochy problémového sídliště, na které budou prováděny konkrétní úpravy vedoucí ke zvýšení kvality života obyvatel sídliště včetně zvýšení bezpečnosti.
- **Úspora spotřeby energie bytových domů** – procentické vyjádření snížení spotřeby energie v bytových domech na území problémových sídlišť, tj. vyjádření rozdílu spotřeby energie před provedením energetických sanací obytných budov a po jejich dokončení.

Tab. č.7: Indikátory očekávaných výsledků pro oblast intervence 5.2. IOP

Kód nár. číselníku	Indikátor	Měrná jednotka	Hodnota 2008	Indikativní cíl 2015
331200	Počet regenerovaných bytů (IOP 5.2b)	Počet	0	1800
331300	Plocha revitalizovaného území (IOP 5.2a)	m ²	0	50000
331500	Úspora spotřeby energie bytových domů (IOP 5.2b)	%	0	20

Aktivitu 5.2 a) Integrovaného operačního programu naplňuje jediný projekt Statutárního města Liberec, a to Projekt regenerace panelového sídliště Rochlice – Liberec VI, který je zaměřen na revitalizaci veřejných prostranství (komunikace, chodníky, parkovací a odstavná stání, dětská hřiště a sportoviště, stanoviště pro nádoby na směsný odpad a separovaný sběr, městský mobiliář a parkové a sadové úpravy). Projekt je rozdělen na několik etap; předmětem realizace v rámci IPRM jsou etapy III – V (s výjimkou podetapy III/1a, která je již ve výstavbě).

Výměry ploch, určených k revitalizaci, jsou uvedeny v následující tabulce:

Tab. č.8: Regenerace sídliště Rochlice – plochy revitalizovaného území podle etap

Druh plochy	Plocha v m ² podle jednotlivých etap projektu regenerace sídliště				
	III/1	III/2	IV	V	Celkem
Komunikace - živice	3032	1813	3281	375	
Parkovací stání - zámková dlažba	1799	785	1341	300	
Chodníky - zámková dlažba	1795	460	995	2960	
Ostatní zpevněné plochy	225	984	72	1618	
Dětská hřiště	211	104	0	2176	
Kontejnerová stání	70	0	135	0	
Sadové úpravy	5961	2600	3601	24300	
Promenáda		0	0	152	
Plochy celkem (III.-V.etapa)	13093	6746	9425	31881	61145
Z toho III/1a – v realizaci	cca 2800				

Celkem plochy k revitalizaci	10293	6746	9425	31881	58345
-------------------------------------	-------	------	------	-------	--------------

Pramen: Statutární město Liberec: Projekt regenerace panelového sídliště Rochlice – Liberec VI

Konkrétní hodnoty jsou uvedeny ve výkazu výměr pro realizaci jednotlivých etap projektu. Dodržení navržených parametrů bude monitorováno v rámci řízení projektu (resp. v souvislosti s kolaudací jednotlivých etap projektu regenerace sídliště).

Aktivitu 5.2 b) IOP naplňují projekty jednotlivých vlastníků bytových domů, zaměřené na jejich rekonstrukci a modernizaci v souladu s výčtem uznatelných výdajů dle metodiky tvorby IPRM z IOP. Jedná se především o výměnu oken, zateplení střech a fasád, odstranění statických poruch, včetně obnovy konstrukčních prvků, balkonů, hydroizolaci spodní stavby, rekonstrukci rozvodů tepla, studené i teplé vody, popř. dalších médií, kanalizace, rekonstrukci a modernizaci společných prostor bytových domů, modernizaci vstupních vestibulů, výtahů apod. Přehled projektů (včetně základních charakteristik) je uveden v tabulkové příloze, primární data pocházejí z vyplněných projektových listů jednotlivých předkladatelů projektových záměrů.

Předpokládaný počet regenerovaných bytů (tj. bytů v domech, kde je navržena regenerace dle aktivity 5.2 b) IOP) do roku 2015 (programovací období s přesahem 2 let) je dle předložených projektových záměrů 1880. Tento počet bude upřesněn v případě schválení IPRM Řídícím orgánem IOP po vyhlášení výzvy SML na sběr projektů (II. Q 2009).

Úspory energií (tj. naplňování indikátoru „Úspora spotřeby energie bytových domů“) jsou odhadovány na základě zpracovaných energetických auditů. Je obtížné stanovit průměrné procento úspor spotřeby energií, protože domy mají díky různému stáří a konstrukčním soustavám různé tepelně-izolační vlastnosti a úspora tepla se rovněž liší podle druhu prováděných energetických sanací bytových domů (výměna oken, spárování obvodových pláštů, zateplení fasád a lodžii apod.).

Způsob měření indikátorů se liší u projektů Statutárního města Liberec (revitalizace prostředí) a u projektů vlastníků bytových domů. Plocha revitalizovaného území (Projekt SML – Regenerace sídliště Rochlice) vychází ze zpracované dokumentace a naplnění ukazatelů bude monitorováno při kolaudaci. U projektů vlastníků bytových domů musí být naplnění ukazatelů doloženo v závěrečné monitorovací zprávě. Stejným způsobem bude hodnoceno splnění ukazatelů u dalších projektů; u jiných operačních programů v souvislosti s platnými pravidly pro monitorování.

9. Časový harmonogram realizace IPRM

Základní podmínkou úspěšné realizace IPRM je podrobně naplánovaný a realistický časový harmonogram, počítající s určitou časovou rezervou. Konstrukce časového harmonogramu je úzce propojena s finančním plánem a vychází z podmínek daných Řídícím orgánem a obsahem a podrobností podkladů, které dodali žadatelé jednotlivých projektů (Statutární město Liberec a vlastníci bytových domů). Časový harmonogram byl projednán Pracovní skupinou a Řídícím výborem IPRM a společně s celým IPRM byl rovněž schválen Radou města a následně Zastupitelstvem města.

Přípravná fáze IPRM

První aktivitou IPRM je jeho příprava. V jejím rámci byl nejprve 31.1.2008 Zastupitelstvem města rozhodnuto o pořízení IPRM Regenerace sídliště Rochlice. Poté byl vybrán zpracovatel IPRM, kterým se stala ARR-Agentura regionálního rozvoje, spol. s r.o. Byl navržen a schválen manažer IPRM - Bc. Jiří Pilný. Zastupitelstvo města rovněž 24.4.2008 ustavilo Řídící výbor IPRM. Řídící výbor IPRM na svém jednání 8.9.2008 ustavil Pracovní skupinu IPRM. 6.10.-20.10.2008 proběhla výzva na sběr jednotlivých projektů. Poté byl vypracován dokument IPRM, který byl po projednání a schválení v Pracovní skupině, Řídícím výboru IPRM a Radě města rovněž schválen v Zastupitelstvu města Liberec 11. prosince.2008). IPRM Regenerace sídliště Rochlice bude do 31.12.2008 odevzdán na regionální pracoviště Ministerstva pro místní rozvoj.

Hodnocení IPRM Řídícím orgánem

V průběhu I. čtvrtletí roku 2009 bude na Ministerstvu pro místní rozvoj probíhat hodnocení předložených IPRM jednotlivých měst. Pravděpodobně v dubnu 2009 lze očekávat rozhodnutí o schválení či zamítnutí spolufinancování IPRM z Integrovaného operačního programu. Po schválení IPRM a podpi-

su Dohody o zabezpečení realizace IPRM s vybranými městy bude Řídícím orgánem IPRM vyhlášena kontinuální výzva k předkládání projektů. Termín vyhlášení kontinuální výzvy nelze v současné době odhadovat.

Realizační fáze IPRM

V případě schválení IPRM Regenerace sídliště Rochlice vyhlásí SML časově omezenou výzvu na sběr projektů. V průběhu celého programovacího období se předpokládá vyhlášení více výzev. Posléze město na základě předem zveřejněných podmínek a kritérií a v souladu se zpracovaným IPRM provede výběr projektů, který schválí Řídící výbor IPRM.

Projekty schválené městem budou žadatelé předkládat na základě kontinuální výzvy na regionální pracoviště Centra pro regionální rozvoj (dále jen CRR). CRR žadateli do 10 pracovních dnů (2 týdny) zašle potvrzení o přijatelnosti projektu. Od tohoto data je možné zahájit realizaci projektů (bez nároku na proplacení výdajů v případě nepřijetí projektu Řídícím orgánem). Rozhodnutí o poskytnutí dotace však bude zasláno podle současných odhadů až 75 pracovních dnů (tj. asi 3,5-4 měsíce) po odezdání žádosti na CRR.

Realizace každého projektu bude zahájena výběrovým řízením na dodavatele stavebních prací, zajištění autorského a technického dozoru apod. Bude postupováno v souladu se zákonem č.137/2006 Sb. o veřejných zakázkách. V průběhu realizace stavby bude probíhat autorský a technický dozor, budou se pořádat pravidelné kontrolní dny. Po dokončení stavby bude provedeno kolaudační řízení k odstranění případných vad a nedodělků. Poté budou realizované stavby předány do užívání. Závěrečná monitorovací zpráva bude podána do 20 dnů po ukončení realizace projektu.

V průběhu realizace projektů budou pravidelně podávány monitorovací zprávy, bude zajišťována propagace projektů. Předpokládá se etapové financování u projektů s delším obdobím realizace. Výsledky každého projektu budou muset být udrženy minimálně po dobu 5 let. Samozřejmě se předpokládá, že realizované investiční akce budou veřejností i obyvatelům jednotlivých domů sloužit mnohem déle.

U projektů z aktivity 5.2 a) Revitalizace veřejných prostranství jsou projekty naplánovány na léta 2009-2011, i když lze s ohledem na možné průtahy ve fázi schvalování a implementace IPRM očekávat časový posun (případné změny v časovém harmonogramu budou řešeny s ŘO IOP). Drtivá většina projektů z aktivity 5.2 b) Regenerace bytových domů by se dle současných předpokladů měla realizovat v letech 2009-2011, kdy by mělo být proinvestováno (podle předběžných údajů z projektových záměrů) plných 98 % celkových výdajů z této aktivity! K rozvržení finančních nákladů blíže viz kapitola Finanční plán. Vzhledem k tomu, že v současné době nelze předvídat datum, kdy bude městu oznámeno, zda zóna Rochlice byla schválena pro spolufinancování či nikoli a nelze ani přibližně odhadnout datum vyhlášení kontinuální výzvy na předkládání projektů, je možné, že se časová realizace některých projektů (zejména těch, kde je realizace plánována již v létě 2009) časově posune. Tento krok by samozřejmě ovlivnil i finanční plán celého projektu.

Realizace projektů v rámci IPRM musí být ukončena nejpozději k 30.6.2015.

Tab. č.9 : Časový harmonogram přípravy a realizace IPRM v období 2008-2015 (po čtvrtletích)

aktivita	2008				2009				2010				2011				2012				2013				2014				2015			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Příprava a předložení IPRM	■	■	■	■																												
Hodnocení IPRM Řídícím					■	■																										

Rozpočet bude obsahovat odhadované výdaje v daném rozpočtovém období v takovém objemu, aby je bylo město schopno pokrýt primárně z vlastních zdrojů (posílené i případnými cizími zdroji v podobě úvěrů a půjček) a nedošlo přitom k předlužení.

Projekty z aktivity 5.2 b) zakládají veřejnou podporu. U aktivity 5.2 b) se počítá s úspěšnou notifikací ze strany Evropské komise. Doporučená výše dotace činí v případě regenerace bytových domů 40 %. Zbýlých 60 % celkových způsobilých výdajů projektů a veškeré nezpůsobilé výdaje budou hradit žadatelé, tedy vlastníci jednotlivých bytových domů. Žadatelé se zavážou, že v případě schválení IPRM Řídícím orgánem IOP a v případě schválení projektů městem a následně Řídícím orgánem IOP budou mít zajištěny dostatečné finanční prostředky na pokrytí vlastního podílu. Pokud notifikační proces skončí neúspěšně, investiční akce u aktivity 5.2 b) budou ohroženy, neboť vlastníci nemovitostí nemají dostatečné prostředky na realizaci investičních akcí jen z vlastních prostředků či pouze s využitím podpory de minimis.

K finančním nákladům viz tabulka níže. Všechny výdaje jsou zatím vedeny jako způsobilé, v budoucnu může dojít k úpravě na základě vývoje přípravy konkrétních projektů.

Tab. č.10: Náklady v letech 2009-2013 (2015) na revitalizaci veřejných prostranství a regeneraci bytových domů

aktivity	2009	2010	2011	2012	2013	celkem
absolutně v Kč	Celkové způsobilé výdaje					
5.2 a)	39 888 500	119 665 500	23 264 000	0	0	182 818 000
dotace	33 905 225	101 715 675	19 774 400	0	0	155 395 300
vlastní zdroje	5 983 275	17 949 825	3 489 600	0	0	27 422 700
5.2 b)	62 975 000	91 319 500	41 100 000	420 000	3 575 000	199 389 500
dotace	25 190 000	36 527 800	16 440 000	168 000	1 430 000	79 755 800
vlastní zdroje	37 785 000	54 791 700	24 660 000	252 000	2 145 000	119 633 700
celkem	102 863 500	210 985 000	64 364 000	420 000	3 575 000	382 207 500
dotace	59 095 225	138 243 475	36 214 400	168 000	1 430 000	235 151 100
vlastní zdroje	43 768 275	72 741 525	28 149 600	252 000	2 145 000	147 056 400
relativně v %	Celkové způsobilé výdaje					
5.2 a)	21,82	65,46	12,73	0,00	0,00	100; z celku 47,83
dotace						85
vlastní zdroje						15
5.2 b)	31,58	45,80	20,61	0,21	1,79	100; z celku 52,17
dotace						40
vlastní zdroje						60
celkem	26,91	55,20	16,84	0,11	0,94	100

dotace*	25,13	58,79	15,40	0,07	0,61	61,52
vlastní zdroje*	29,76	49,47	19,14	0,17	1,46	38,48

* Ve sloupcích 2009-2013 je uvedeno čerpání dotací a vlastních zdrojů v jednotlivých letech, ve sloupci celkem pak celkový podíl dotací a celkový podíl vlastních zdrojů na celkových výdajích.

Poznámka: V tabulce nejsou uvedeny roky 2014 a 2015, neboť se v tomto období čerpání nákladů na realizaci projektů v rámci IPRM nepředpokládá.

Jak je z výše uvedené tabulky zřejmé, většina finančních nákladů by měla být vynaložena v letech 2009-2010, na které připadá asi 5/6 celkových způsobilých výdajů. V letech 2012-2013 je již plánováno minimální množství investičních akcí, které ve finančním vyjádření představují asi 1 % celkových způsobilých výdajů. S ohledem na termínové nejasnosti v procesu hodnocení IPRM, vyhlášení kontinuitní výzvy k předkládání projektů (MMR) i výzvy ke sběru projektů ze strany města, může v roce 2009 dojít k posunu plánovaného časového harmonogramu.

10.1. Veřejná podpora

Jak již bylo zdůrazněno výše, projekty z aktivity 5.2 a) nezakládají veřejnou podporu, výše dotace proto může dosáhnout až 85 % celkových způsobilých výdajů projektů.

Projekty z aktivity 5.2 b) zakládají veřejnou podporu. Očekává se závěr notifikačního procesu ke konci roku 2008. Uvažována je prozatím dotace ve výši 40 % celkových způsobilých výdajů projektů. Úspěšnost procesu notifikace je pro realizaci projektů z této aktivity klíčová.

Dle pravidel Řídícího orgánu je nutné při respektování pravidel N+3 do konce roku 2010 a N+2 do konce roku 2013 zrealizovat a proplatit do konce roku 2010 alespoň 12,5 % celkové alokace, do konce roku 2011 min. 22,7 % celkové dotace atd. Tento ukazatel IPRM Regenerace sídliště Rochlice splňuje bez problémů, neboť již na konci roku 2010 by dle současných předpokladů mělo být vyčerpáno asi 87 % dotací. I v případě časového zpoždění jednotlivých investičních akcí a případu, kdy se v rámci výzvy nepodaří mezi jednotlivé IPRM rozdělit celková alokace pro oblast intervence 5.2 IOP na léta 2007-2013, proto nebude dodržení tohoto pravidla ohroženo. Blíže viz tabulka č.11.

Tab. č.11: Srovnání požadovaného a předpokládaného čerpání dotací v jednotlivých letech v %

	2009	2010	2011	2012	2013
Minimální požadované čerpání podle pravidel IOP	0	12,5	22,7	35,7	66,3
Předpokládané čerpání	25,1	83,9	99,3	99,4	100,00

11. Administrativní řízení IPRM

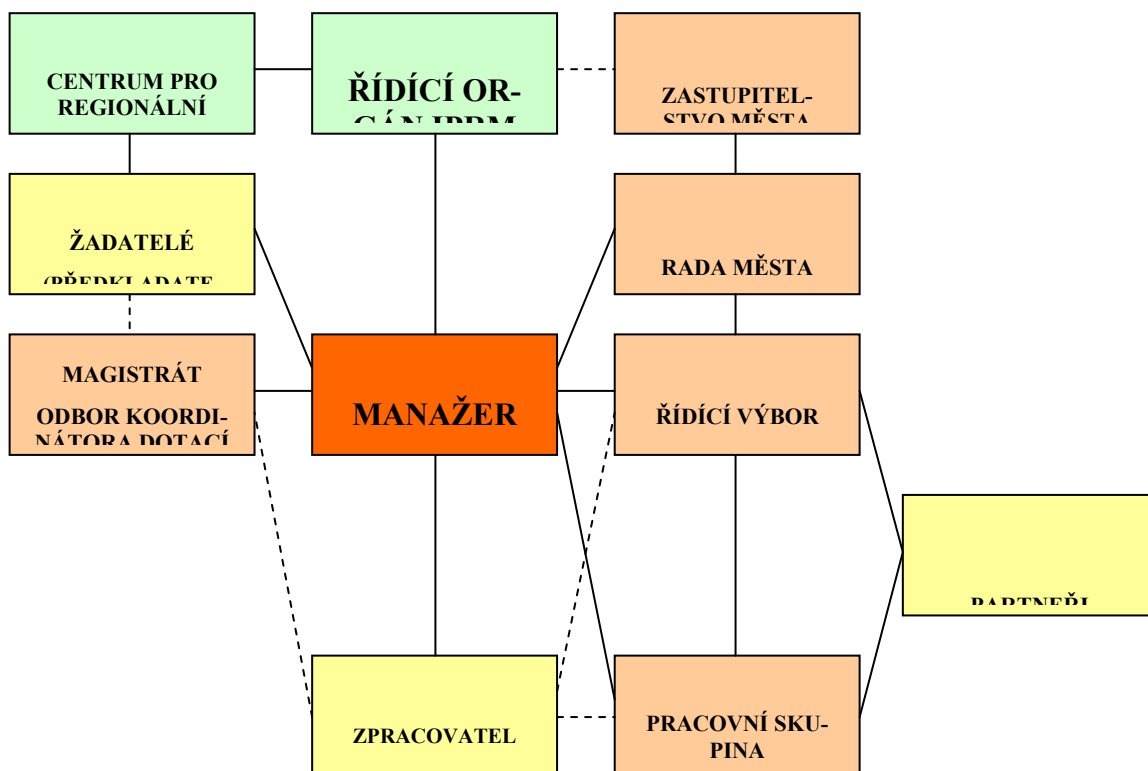
11.1. Řídící struktury IPRM

Odpovědnost za přípravu, zpracování a realizaci IPRM Regenerace sídliště Rochlice nese Statutární město Liberec a jeho orgány, tj. zastupitelstvo města, rada města a příslušné odbory. V rámci procesu přípravy a realizace IPRM byly ustaveny na principu partnerství v souladu s metodickými pokyny Řídícího orgánu IOP a Příručkou pro předkladatele IPRM nové řídicí struktury:

- Řídící výbor IPRM
- Pracovní skupina IPRM
- Manažer IPRM

Způsob ustavení těchto orgánů, jejich kompetence a odpovědnost v přípravné i realizační fázi, nastavení informačních a komunikačních toků mezi jednotlivými subjekty implementace IPRM, způsob monitorování realizace IPRM a další, jsou popsány dále.

Obr. č.3 Organizační schéma Řídících struktur IPRM

11.1.1. Zastupitelstvo a rada města

Zastupitelstvo a rada města schvalují pouze zásadní dokumenty, které připraví odbory Magistrátu, manažer IPRM, zpracovatel dokumentu IPRM a které projednají nově ustavené orgány (Pracovní skupina a Řídící výbor IPRM). Jedná se zejména o tyto činnosti:

- výběr zóny (území), která je předmětem řešení IPRM (usnesení Zastupitelstva města Liberec č. 14/08 ze dne 31.1.2008),
- ustavení Řídícího výboru IPRM (usnesení Zastupitelstva města Liberec č. 76/08 ze dne 24.4.2008),
- výběr zpracovatele IPRM (ARR-Agentura regionálního rozvoje, spol. s r.o.),
- vyhlášení výzvy pro předkladatele projektových záměrů,
- schválení dokumentu IPRM (včetně vize, globálního cíle, specifických cílů, časového a finančního harmonogramu, projektových záměrů zařazených do IPRM aj.),
- změny v průběhu realizace IPRM,
- schvaluje vyhlášení výzvy pro předkladatele konkrétních individuálních projektů a další kroky podstatné pro realizaci IPRM.

11.1.2. Odbory Magistrátu města

Činnosti Statutárního města Liberec související s organizačním zajištěním procesu zpracování a realizace IPRM byly delegovány na příslušné odbory Magistrátu města, a to **Odbor kancelář primátora** (organizační zajištění přípravy IPRM, včetně výkonu funkce manažera IPRM) a **Odbor rozvojevých projektů** (garantuje odbornou úroveň zpracování dokumentu IPRM, poskytuje konzultace a zajišťuje připomínkování dílčích částí dokumentu i odborný servis předkladatelům projektových záměrů i konkrétních doporučených projektů, spolupracuje na aktualizaci IPRM apod.). Od roku 2009 bude realizaci IPRM zajišťovat nově vzniklý **Odbor koordinace dotací EU**.

11.1.3. Řídící výbor IPRM

Ustavení Řídícího výboru (dále jen „ŘV“) IPRM a jmenování (volba) členů byly schváleny usnesením Zastupitelstva města Liberec číslo 76/08 ze dne 24.4.2008 a usnesením 95/08 ze dne 5.6.2008 (dodatečné jmenování dalších členů ŘV). Členové ŘV byli vybráni z řad hlavních partnerů zpracovávaného integrovaného plánu a dalších institucí, které se budou na jeho realizaci přímo nebo nepřímo podílet (kromě SML jsou členy ŘV zástupci podnikatelské i neziskové sféry, vlastníků domů i občanské veřejnosti). Výběr členů ŘV byl dostatečně reprezentativní, odborně kompetentní i kompetentní

z hlediska statutárních pozic v orgánech hlavních partnerů i pro fázi implementace integrovaného plánu rozvoje města a svým složením odpovídá strategickým záměrům zabezpečení realizace rozvoje zóny Rochlice.

Řídící výbor pracuje a jedná podle schváleného jednacího řádu. Jeho kompetence jsou dány platnými metodickými pokyny k přípravě a realizaci IPRM, respektive vyplývají z usnesení volených orgánů Statutárního města Liberec. ŘV je odpovědný za řízení, přípravu a realizaci IPRM, jeho monitoring a hodnocení a za rozhodnutí o projektech, které budou v rámci IPRM předloženy k financování.

Hlavní úkoly Řídícího výboru IPRM vyplývají ze schváleného statutu.

Řídící výbor IPRM:

- zřizuje pracovní skupiny podle zaměření Integrovaného plánu rozvoje města Liberec a jmenuje členy pracovních skupin,
- řídí a koordinuje přípravu Integrovaného plánu rozvoje města Liberec,
- konzultuje své kroky s externím poradcem (zpracovatelem IPRM, odborníkem na příslušnou oblast IPRM),
- prostřednictvím manažera IPRM, který je současně tajemníkem ŘV i PS, předkládá materiály do orgánů města,
- v rámci procesu přípravy a schvalování IPRM předkládá Řídícímu orgánu IOP všechny požadované podklady,
- projednává IPRM před jeho předložením orgánům města ke schválení,
- projednává výběr dílčích projektů k realizaci v rámci IPRM a zajistí jejich projednání v orgánech města,
- projednává a schvaluje postupy a změny realizace IPRM,
- projednává monitorovací zprávy za IPRM a zajišťuje jejich projednání v orgánech města,
- při své činnosti postupuje v souladu se závazným metodickým pokynem pro přípravu IPRM.

V čele Řídícího výboru IPRM stojí předseda a místopředseda, kteří byli jmenováni (zvoleni) na ustavující schůzi ŘV dne 21.5.2008. Předsedou ŘV se na základě hlasování členů ŘV stal Ing. Ivo Palouš, náměstek primátora pro rozvoj a územní plánování. Místopředsedkyní ŘV byla zvolena paní Naděžda Jozífková, náměstkyně primátora pro sociální věci.

Tab. č.12: Složení Řídícího výboru IPRM

	Jméno	Partnerská organizace	Funkce v organizaci	Právo hlasování
1	Ing. Ivo Palouš - předseda ŘV	Statutární město Liberec	náměstek primátora pro rozvoj a územní plánování	ano
2	Naděžda Jozífková - místopředsedkyně ŘV	Statutární město Liberec	náměstkyně primátora pro sociální věci	ano
3	Mgr. Ivo Svatoš	Základní škola Dobiášova	ředitel	ano
4	RNDr. Vít Příkaský	Liberecký kraj	radní pověřený vedním resortu regionálního rozvoje	ano
5	Miroslav Matějka	Bytová družstva a společenství vlastníků	předseda OSBD (Kamenická)	ano
6	Ing. Martin Procházka	Okresní hospodářská komora	ředitel Okresní hospodářské komory	ano

7	Oldřich Jeníček (Ing. Vít Hovorka)	Osadní výbor Rochlice	předseda Osadního výboru (zástupce – náhradník)	ano
8	MUDr. Kateřina Abšolonová	Statutární město Liberec	člen zastupitelstva města	ano
9	Ing. Jaroslav Morávek	Statutární město Liberec	člen zastupitelstva města	ano
10	Ing. Petr Šourek	Statutární město Liberec	člen zastupitelstva města	ano
11	JUDr. Antonín Krejčí	Ministerstvo pro místní rozvoj	zástupce regionálního pracoviště MMR	ne
12	Bc. Jiří Pilný - tajemník ŘV	Statutární město Liberec	Odbor kancelář primátora - manažer IPRM	ne

Pramen: Statutární město Liberec

Výbor je usnášeníschopný, je-li přítomna nadpoloviční většina členů s hlasovacím právem. Usnesení je považováno za schválené, v případě, že pro něj hlasovala nadpoloviční většina přítomných členů Výboru s hlasovacím právem (v případě rovnosti hlasů platí hlas předsedy Výboru za dva hlasy).

V průběhu přípravné fáze se uskutečnila tři zasedání Řídícího výboru a jedno jednání per rollam. Jednání ŘV IPRM jsou blíže popsána v kapitole 12 – Zapojení partnerů.

11.1.4. Pracovní skupina IPRM

Na základě schváleného statutu a s ohledem na nutnost odborného posouzení a připomínkování procesu přípravy IPRM (následně i jeho realizace) rozhodl Řídící výbor IPRM na svém řádném zasedání dne 8.9.2008 o ustavení Pracovní skupiny (PS) IPRM Regenerace sídliště Rochlice a jmenování jejích členů na návrh ŘV ze zástupců zainteresovaných institucí, odborné i laické veřejnosti na principu partnerství. Řídící výbor ve spolupráci s manažerem IPRM koordinuje činnost PS a posuzuje dosažené výsledky práce.

Pracovní skupina IPRM projednává jednotlivé kapitoly dokumentu IPRM, předložené zpracovatelem IPRM, dle závazné osnovy uvedené v Příručce pro předkladatele IPRM v IOP (sociálně-ekonomická analýza, SWOT analýza, základní vize, globální cíl, specifické cíle IPRM, indikátory, hodnocení dílčích projektových záměrů k zařazení do IPRM apod.). Pracovní skupina projednává podklady pro rozhodnutí ŘV a orgánů samosprávy (rada, zastupitelstvo města); její výstupy mají poradní (doporučující) charakter. Metodickou a odbornou podporu poskytuje Pracovní skupině především jmenovaný manažer IPRM, s nímž členové PS úzce spolupracují.

Tab. č.13: Složení Pracovní skupiny IPRM

	Jméno	Partnerská organizace	Funkce v organizaci
1	Ing. Jaromíra Čechová	Centrum zdravotní a sociální péče Liberec	ředitelka
2	Mgr. Michael Otta	Liberecký kraj / Krajský úřad	vedoucí odboru (OR-

		LK	REP)
3	Aleš Šámal – předseda PS	OSBD Kamenická	
4	Petr Černý – místopředseda PS	SBD Sever Liberec	předseda představenstva
5	Jan Kousal	SBD PS Liberec	odborný pracovník
6	Jana Pospíšilová	Okresní hospodářská komora	odborný pracovník
7	Marie Mauricová (Zuzana Jiřiková – náhradník)	Základní škola Dobiášova	
8	Ing. Lucie Sládková	Magistrát města Liberec	odborný pracovník - správa zeleně
9	Bc. Simona Oravcová	Komunitní středisko KONTAKT, p. o.	odborný pracovník
10	Ing. Vít Hovorka	Osadní výbor Rochlice	zástupce předsedy
11	Bc. Jiří Pilný - tajemník PS	Magistrát města Liberec	Odbor kancelář primátora - manažer IPRM

Pramen: Statutární město Liberec

V průběhu přípravné fáze se uskutečnila tři zasedání Pracovní skupiny a jedno jednání per rollam (resp. konzultace a připomínkování materiálů elektronickou poštou). Tato jednání jsou blíže popsána v kapitole 12 – Zapojení partnerů.

11.1.5. Manažer IPRM

Manažerem IPRM byl jmenován usnesením Rady města Liberce č. 606/07 ze dne 20. listopadu.2007 Bc. Jiří Pilný, pracovník Odboru kancelář primátora. Manažer IPRM poskytuje metodickou a administrativní podporu pro činnost a dle potřeby zprostředkovává komunikaci s volenými orgány Statutárního města Liberec, kterým předkládá dokumenty k projednání, pro informaci a ke schválení. Manažer IPRM je v rámci svých kompetencí kontaktní osobou pro komunikaci s Ministerstvem pro místní rozvoj (řídícím orgánem IOP) a s řídicími orgány dalších operačních programů a zajišťuje přenos informací a úkolů souvisejících s IPRM, za jehož přípravu, zpracování a realizaci je odpovědný. Manažer IPRM zajišťuje v rámci svých pracovních povinností dodržování principů partnerství a monitoruje kvalitu spolupráce mezi partnery, dále spolupracuje s externím zpracovatelem IPRM a informuje veřejnost o procesu tvorby a realizace IPRM. Manažer IPRM je odpovědný ŘV a voleným orgánům Statutárního města Liberec a ve funkci tajemníka ŘV a PS odpovídá mimo jiné za předložení relevantních podkladů k jednání těchto orgánů.

V realizační fázi IPRM manažer zajišťuje:

- sledování plnění harmonogramů, rozpočtu projektů a monitorovacích indikátorů,
- aktualizaci IPRM,
- monitoring a reporting IPRM,
- předkládání materiálů, týkajících se IPRM, do zastupitelstva a rady města.

Manažer IPRM rovněž zodpovídá za komunikaci navenek a zajištění dostatečné informovanosti odborné i laické veřejnosti. K tomu využívá všech dostupných možností (úřední deska, web SML, Zpravodaj liberecké radnice, tištěná periodika i zpravodajské servery aj.).

11.1.6. Řídící orgán IOP

Řídící orgán IOP (ŘO IOP) je vládou pověřený subjekt zodpovědný za řízení a provádění Integrovaného operačního programu v souladu s předpisy EU a národními normami. Řídícím orgánem IOP je na základě usnesení vlády č.175/2006 **Ministerstvo pro místní rozvoj**. Ve vztahu k oblasti intervence 5.2. IOP a procesu přípravy IPRM vydává ŘO metodické pokyny, příručky pro předkladatele IPRM, pro žadatele a příjemce, organizuje semináře, poskytuje konzultace a prostřednictvím svých regionálních pracovišť přijímá zpracované projektové žádosti a dokumenty IPRM jednotlivých měst.

Ve fázi realizace IPRM (po schválení IPRM a podpisu Dohody o zabezpečení realizace IPRM s městem) komunikuje Řídící orgán s jednotlivými žadateli (předkladateli projektů) prostřednictvím státní příspěvkové organizace **Centrum pro regionální rozvoj ČR** a jejich regionálních pracovišť (poboček) v regionech NUTS II.

11.2. Implementace IPRM

11.2.1. Komunikační strategie IPRM

Základním principem v rámci procesu přípravy a realizace IPRM je princip rovnosti šancí všech dotčených subjektů a transparentnosti rozhodovacích procesů. Hlavním faktorem, který garantuje naplnění tohoto principu, je otevřená komunikace mezi jednotlivými partnery prostřednictvím dostupných prostředků.

Způsob komunikace s Řídícím orgánem IOP, tedy MMR, vychází z metodických pokynů ke zpracování IPRM. Základní informace jsou poskytovány ze strany ŘO formou vydání Příručky pro předkladatele IPRM v IOP, Příručky pro žadatele a příjemce (pro oblast intervence 5.2.), dále v rámci výzvy k předkládání IPRM, prostřednictvím školení a seminářů, konzultací (osobních či formou listinné či elektronické komunikace), účastí zástupce MMR v Řídícím výboru IPRM (člen bez hlasovacího práva) apod.

Komunikace s dotčenými subjekty je a bude nadále zajišťována přímým zapojením do činnosti Řídícího výboru IPRM a Pracovní skupiny včetně spolupráce při řešení konkrétních koncepčních a strategických záměrů souvisejících s aktualizací obsahu IPRM, spoluprací při výběru a posuzování projektových záměrů a dílčích projektů před jejich předložením ke schválení, spoluprací při jednáních s Řídícím orgánem IOP, popř. dalších operačních programů, spoluprací při prezentaci záměrů IPRM odborné i laické veřejnosti aj. Pokud by došlo k případnému střetu zájmů (např. při hodnocení projektů předkládaných partnery), musí člen Pracovní skupiny či Řídícího výboru dle schváleného statutu na předpokládaný konflikt upozornit a vyzvat PS či RV k posouzení účasti na hlasování.

Komunikace ve fázi přípravy a zpracování IPRM byla zajištěna formou několika jednání Řídícího výboru a Pracovní skupiny, včetně možnosti projednání a připomínkování dílčích výstupů zpracovávaného IPRM, hodnocení předložených projektových záměrů a dalších podkladů.

Komunikace s veřejností je a nadále bude zajišťována zejména prostřednictvím existující webové stránky IPRM a informací v lokálních sdělovacích prostředcích a tisku.

Způsoby komunikace:

- **internetová prezentace (web IPRM)** – základní komunikační kanál – odkaz v rámci www portálu Liberce: http://www.liberec.cz/pages/plan/int_plan.htm. Webová stránka slouží k poskytování obecných informací a zejména aktualit, dále pak ke stažení dokumentů, formulářů apod.,
- **přímá komunikace** – komunikace prostřednictvím e-mailu a telefonu, zejména při zodpovídání dotazů a komunikaci s předkladateli projektů, osobní konzultace,
- **měsíčník Zpravodaj liberecké radnice** – využitelný zejména pro obecné informace o IPRM a postupu realizace, zejména v případě konkrétních projektů a také pro informování zainteresované veřejnosti o semináři k IPRM, veřejném projednávání apod.,
- **regionální tisk** – využitelné zejména pro komunikaci v souvislosti s výzvou k předkládání žádostí a následnou prezentaci postupu realizace projektů v rámci IPRM,
- **semináře pro veřejnost**, zejména pro **předkladatele projektových záměrů** – zaměřeni primárně na prezentaci výzvy k předkládání projektových záměrů (jednání proběhlo 17.9.2008) a následně přípravu konkrétních projektů, **veřejné projednání IPRM** a **semináře pro předkladatele projektů ve fázi realizace IPRM**

- **přímá komunikace s veřejností a její zapojení** – zajištěné veřejné projednávání IPRM
- **projednávání IPRM a jeho částí na zasedání zastupitelstva a rady města**
- **neformální komunikační kanály** – využití kontaktů a komunikačních kanálů jednotlivých partnerů města v rámci IPRM a dalších zainteresovaných subjektů.

Rozvíjení již existujícího partnerství bude i v realizační fázi IPRM probíhat prostřednictvím moderních komunikačních prostředků, stejně jako v období zpracovávání integrovaného plánu, bude respektovat moderní zásady partnerství a umožní přístup odborné i laické veřejnosti k realizaci IPRM.

11.2.2. Sběr projektových záměrů k zařazení do IPRM

V souladu s metodickými pokyny pro přípravu IPRM z IOP vyhlásilo Statutární město Liberec „**Výzvu k předkládání projektových záměrů k zařazení do Integrovaného plánu rozvoje města – Regenerace sídliště Rochlice**“ (text Výzvy – viz příloha). Výzva byla zveřejněna v období **od 6. do 20. října 2008** na úřední desce a webových stránkách Statutárního města Liberec.

Před zveřejněním Výzvy byl **17. září 2008** uspořádán **seminář (pracovní jednání) pro potenciální předkladatele projektových záměrů** do oblasti intervence 5.2. Integrovaného operačního programu, na nějž byli jmenovitě pozváni především zástupci vlastníků bytových domů ve vymezené zóně (byla oslovena bytová družstva i jednotlivé domovní samosprávy, zástupci společenství vlastníků a další subjekty).

Přestože byla výzva přednostně orientována na oblast intervence 5.2. IOP, byly prostřednictvím webu osloveny i další subjekty, které měly možnost na základě integrovaného přístupu podávat projektové záměry orientované do jiných oblastí intervence či jiných operačních programů (tzv. „projektů pod čarou“).

Po ukončení sběru jednotlivých projektových záměrů byl vytvořen seznam projektů, který byl hodnocen z hlediska formálního naplnění podmínek vyhlášené výzvy a následně předložen k posouzení Pracovní skupině IPRM (na jednání dne 10.11.2008).

Zásady hodnocení projektových záměrů:

- projektovým záměrem je každý potenciální (budoucí) dílčí projekt, jehož zaměření a obsah je v souladu se strategií IPRM,
- projektové záměry jsou posuzovány transparentně a nediskriminačně,
- zařazení projektových námětů do IPRM (popř. určení pořadí) doporučuje Pracovní skupina IPRM, doporučuje Řídící výbor a schvaluje rada a zastupitelstvo města jako součást IPRM,
- při posuzování jednotlivých projektových záměrů a při rozhodování o vhodnosti jejich zařazení do IPRM respektuje Pracovní skupina a Řídící výbor skutečnost, že projekty financované z jiných operačních programů (ROP, TOP) nejsou operativní součástí IPRM (financování, rozpočtování, harmonogram realizace, rozhodování o přidělení dotační podpory, atd.), jsou uváděny do seznamu projektů „pod čarou“ s cílem prokázat integritu se zaměřením strategického rámce tématické oblasti IPRM.

Projektové náměty, které svým zaměřením vyhověly nastaveným pravidlům, byly zařazeny do **indikativního seznamu projektů doporučených k zařazení do IPRM** (viz tabulka v příloze). Projektové záměry, kde se vyskytly nejasnosti z hlediska způsobilých výdajů (zejména se jednalo o zařazení mezi investice či opravy, popř. zda technická infrastruktura je součástí bytového domu či má být realizována vně objektu), byly konzultovány s Řídícím orgánem IOP. Definitivní zařazení projektových záměrů (indikativní seznam projektů) do IPRM schválil Řídící výbor IPRM, rada a zastupitelstvo města. Takto vytvořený seznam projektů tvoří podklad k nastavení aktivit IPRM a indikátorů, kterých je možno prostřednictvím realizace IPRM dosáhnout.

11.2.3. Předkládání individuálních projektů IPRM městu a CRR

V případě, že bude IPRM Regenerace sídliště Rochlice Řídícím orgánem doporučen k realizaci, oznámí město tuto skutečnost individuálně všem, jejichž projektové záměry byly zařazeny do indikativního seznamu projektů v rámci IPRM a dále na úřední desce a webových stránkách SML. V souladu s vyhlášením kontinuální výzvy Řídícího orgánu IOP na předkládání projektů (viz níže) vyhlásí město **výzvy na předkládání individuálních projektů**; společně s Příručkou pro žadatele a příjemce (vydanou ŘO) zveřejní specifické požadavky pro vybranou zónu IPRM (sídliště Rochlice).

Žadatel vyplní žádost v BENEFIT7, po finálním uložení ji vytiskne, přiloží přílohy požadované ve výzvě a v jednom vyhotovení předloží městu. Žádost musí být podepsaná statutárním zástupcem žadatele.

Město následně vyhodnotí kvalitu projektů a provede transparentním a nediskriminačním způsobem jejich výběr. (Způsob výběru projektů je popsán v kapitole 14). Přitom bude město dbát na efektivní čerpání SF, na veřejný zájem, na dosažení synergického efektu a bude bránit neoprávněným ziskům. Všem schváleným projektům město vystaví potvrzení, že předkládaný projekt je součástí schváleného IPRM a že je v souladu s jeho cíli a prioritami a seznam schválených projektů město poskytne Řídicímu orgánu IOP. Řídicí orgán schválí seznam s vyznačením projektů určených k podpoře a pořadí projektů náhradních.

V souladu s příručkou pro žadatele a příjemce budou jednotliví žadatelé předkládat individuální projekty se všemi potřebnými náležitostmi na příslušnou pobočku **Centra pro regionální rozvoj (CRR)**.

Město vrátí dokumentaci k projektům žadatelům a vyzve je k předávání schválených projektů v oblasti intervence 5.2 IOP (s formulářem BENEFIT7 včetně všech povinných příloh) počínaje stanoveným termínem na Centrum pro regionální rozvoj (CRR). Město dohlíží na úplnost podkladů předávaných CRR.

Kontinuální výzvu pro předkládání žádostí o poskytnutí dotace vyhláshuje Řídicí orgán IOP.

Projektové žádosti je možné předkládat průběžně do vyčerpání finanční částky. O případném ukončení výzvy budou žadatelé informováni 20 pracovních dní před termínem ukončení výzvy na uvedených internetových stránkách.

Vyhlášení, příp. ukončení, výzvy, bude zveřejněno:

- v tisku,
- na internetových stránkách Ministerstva pro místní rozvoj ČR, www.mmr.cz,
- na stránkách <http://www.strukturalni-fondy.cz/iop/vyzvy>,
- na internetových stránkách Centra pro regionální rozvoj ČR, www.crr.cz,
- na stránkách měst realizujících IPRM.

V textu výzvy budou zveřejněny zejména informace o názvu programu, názvu oblasti intervence a prioritní ose, podporovaných aktivitách, pro které je výzva vyhlášena, oprávněných žadatelích, místu, kam je možné podat žádost, kritériích pro poskytnutí dotace, odkazech na podrobnější informace a o finanční alokaci, která je k dispozici.

Informace žadatelům poskytne **Statutární město Liberec** (zejména manažer IPRM), dále **Ministerstvo pro místní rozvoj ČR** (odbor řízení operačních programů, místně příslušné regionální pracoviště pro NUTS II – Severovýchod a odbor podpory bydlení) a **Centrum pro regionální rozvoj ČR** – hlavní kancelář a regionální pobočka pro NUTS II – Severovýchod v Hradci Králové, resp. jeho odloučené pracoviště v Liberci).

Pobočka pro NUTS II Severovýchod - pracoviště Liberec

Vedoucí: Ing. Leoš Macura

tř. Milady Horákové 185/66, 460 06 Liberec

Tel.: 482 736 343

Fax: 482 736 305

E-mail: severovychod@crr.cz, charuzova@crr.cz, modrak@crr.cz

Způsob **administrace projektů** na CRR a harmonogram jednotlivých kroků je podrobně popsán v Příručce pro žadatele a příjemce, kterou vydal ŘO IOP. Schválení jednotlivých projektů ŘO IOP se předpokládá do 27 pracovních dnů a vydání Rozhodnutí o poskytnutí dotace nejdéle do 65 pracovních dnů od data předložení projektu na CRR.

11.2.4. Monitoring IPRM

Monitorování realizace IPRM provádí Statutární město Liberec. O průběhu činností informuje město Řídicí orgán IOP formou Roční monitorovací zprávy o postupu realizace IPRM (Roční monitorovací zpráva), kterou projednává a schvaluje rada nebo zastupitelstvo města. Manažer IPRM předkládá Roční monitorovací zprávu na regionální pracoviště MMR. Město projekty monitoruje zejména

s ohledem na dodržení finančních rámců a podílů EU – státní rozpočet – zdroje města – soukromé zdroje, pravidla N+3 (resp. N+2) a na věcné plnění monitorovacích indikátorů.

Manažer IPRM zpracovává k 31.12. běžného roku **Roční monitorovací zprávu** a do 31.3. následujícího roku ji předkládá na regionální pracoviště MMR. Manažer využívá výstupních sestav z MSC2007, které mu budou zaslány elektronickou poštou, a zpráv jednotlivých příjemců. Při zpracování Roční monitorovací zprávy manažer IPRM spolupracuje se všemi subjekty řídicí struktury IPRM (Řídicí výbor IPRM, Pracovní skupina IPRM) a s příjemci. Součástí Roční monitorovací zprávy je přehled schválených a realizovaných projektů v členění podle oblastí intervence 5.2 a), 5.2 b) IOP, (popř. ostatní intervence IOP) a jiné OP. V Ročních monitorovacích zprávách se sleduje především plnění finančního plánu, časového harmonogramu a plnění monitorovacích indikátorů. Zpráva obsahuje rovněž hodnocení celkového dopadu IPRM na rozvoj města.

ŘO IOP prověří, zda Roční monitorovací zpráva obsahuje všechny požadované údaje. Pokud tomu tak není, vyzve manažera IPRM k jejich doplnění. Pokud nejsou údaje ve stanoveném termínu doplněny, postupuje se podle podmínek Dohody o zabezpečení realizace IPRM, kterou uzavírá město s MMR po schválení IPRM Řídicím orgánem IOP a ministrem pro místní rozvoj. V případě potřeby může ŘO IOP vyžádat od města zpracování ad-hoc zprávy o postupu realizace IPRM. Manažer IPRM je povinen dodat tuto zprávu písemně do 30 pracovních dnů od obdržení výzvy.

Do tří měsíců od ukončení realizace IPRM předkládá manažer IPRM **Závěrečnou zprávu o realizaci IPRM**.

Zodpovědnost za přípravu monitorovacích zpráv nese manažer IPRM. Zprávy projednává a schvaluje Řídicí výbor IPRM s využitím doporučení a připomínek Pracovní skupiny IPRM.

Kontroly projektů a změny v individuálních projektech

Projekty IPRM jsou realizovány a kontrolovány standardním způsobem podle podmínek IOP. Jakékoliv změny v projektu realizovaném v IPRM v IOP musí příjemce oznámit neprodleně písemnou formou CRR a manažerovi IPRM. Město uloží do smlouvy při zařazování dílčího projektu do IPRM podmínku odevzdání závěrečné zprávy a oznamování změn v realizaci projektu z důvodu nesplnění časového a finančního harmonogramu. O nepodstatných změnách v projektu rozhoduje CRR, o podstatných změnách ŘO IOP. Všechny změny musí být oznámeny včas před jejich provedením. Manažer vyhodnotí, zda jde o změnu, která může mít vliv na celkovou realizaci IPRM vzhledem k dodržení naplnění cílů stanovených v IPRM. V případě, že změna má podstatný vliv na IPRM, je možné povolit změnu v dílčím projektu až po zapracování změny do IPRM. V tomto případě manažer oznámí změnu ŘO prostřednictvím Formuláře Oznámení o změně IPRM.

Individuální projekty jsou realizovány a monitorovány standardním způsobem a řídí se postupy uvedenými v Příručce pro žadatele a příjemce pro oblast intervence 5.2.

Změny IPRM

Změny v IPRM oznamuje manažer IPRM prostřednictvím Roční zprávy o postupu realizace IPRM nebo pomocí formuláře Oznámení o změně IPRM. Nepodstatné změny nevyžadují uzavření dodatku k dohodě; k provedení těchto změn stačí souhlas ŘO IOP. Podstatné změny v IPRM vyžadují dodatek k dohodě. Jedná se zejména o:

- změny cílů IPRM,
- změny monitorovacích indikátorů,
- přesun prostředků v rozpočtu mezi opatřeními,
- změny alokace na opatření nebo rok o více než 15 % z původní výše,
- změnu doby realizace IPRM a jednotlivých opatření.

Nepodstatné změny musí město popsat a sdělit ŘO IOP v nejbližší Roční zprávě o postupu realizace IPRM nebo prostřednictvím formuláře Oznámení o změně IPRM kdykoliv v průběhu realizace IPRM. Pokud změna vyžaduje vypracování dodatku k dohodě, je změnu možné realizovat až po podpisu dodatku oběma stranami. Pokud změna nevyžaduje vypracování dodatku k dohodě, je změnu možné realizovat bezprostředně po jejím schválení ŘO IOP. Na základě Oznámení o změně IPRM rozhodne ŘO IOP, zda se jedná o změnu, která vyžaduje vypracování dodatku k dohodě, a zašle tuto informaci do 10 pracovních dnů manažerovi IPRM.

12. Zapojení partnerů

Statutární město Liberec plánuje, připravuje a hodlá realizovat IPRM v souladu s jedním ze základních principů fungování Evropské unie, tj. s principem partnerství. Již před zahájením zpracování vlastního dokumentu IPRM město zapojilo do přípravy různé subjekty.

Již počátkem roku 2007 byly zahájeny práce na aktualizaci Strategie rozvoje města její analytickou částí (Profil města), v jejímž rámci byl shromážděn a objektivně vyhodnocen rozsáhlý soubor dat z různých sfér života města. V průběhu tohoto procesu byli osloveni odborníci na jednotlivé oblasti z podnikatelského prostředí, neziskové sféry, státní správy a samosprávy, rozvojových agentur a dalších institucí (např. Berman Group, Elset, Edip, Liberecká IS, ARR-Agentura regionálního rozvoje, Technická univerzita v Liberci, Krajský úřad Libereckého kraje, Úřad práce, Český statistický úřad a samozřejmě i pracovníci jednotlivých odborů Magistrátu města Liberec).

Každá kapitola byla zakončena SWOT analýzou. Aktualizovaný Profil města se stal primárním analytickým podkladem pro Strategii rozvoje Statutárního města Liberec 2007 – 2020, z které vychází i tento IPRM.

12.1. Přípravná fáze IPRM

V rámci procesu přípravy IPRM byly v souladu s metodickými pokyny Řídícího orgánu IOP a Příručkou pro předkladatele IPRM ustaveny na principu partnerství nové řídicí struktury, a to Řídící výbor IPRM, Pracovní skupina IPRM a Manažer IPRM. Způsob ustavení těchto orgánů, personální obsazení, jejich kompetence a odpovědnost, způsoby přenosu informací a komunikace mezi partnery v rámci procesu zpracování dokumentu IPRM jsou popsány v kapitole 11 - Administrativní řízení IPRM.

Komunikace mezi manažerem IPRM, odbornými pracovníky Statutárního města Liberec a zpracovatelem dokumentu IPRM (ARR-Agentura regionálního rozvoje, spol. s r.o.) probíhala zejména formou pracovních jednání a elektronické pošty. Zpracované výstupy IPRM byly před předložením dalším orgánům (PS, ŘV, popř. rada a zastupitelstvo města) připomínkovány, doplněny a upraveny pracovním týmem města ve složení dle usnesení Rady města Liberce č. 606/07 ze dne 20.11.2007. Dále byly výstupy předány k projednání Pracovní skupině a Řídícímu výboru IPRM.

Pracovní skupina, složená především ze zainteresovaných odborníků – zástupců města, vlastníků bytových jednotek (družstev), občanské samosprávy ve vymezené zóně sídliště Rochlice a dalších partnerů, po projednání a připomínkování předává zpracované výstupy se svým doporučením Řídícímu výboru IPRM.

Řídící výbor IPRM, jehož personální obsazení vychází z odborných předpokladů, respektuje princip partnerství, odráží i zastoupení jednotlivých politických stran v městském zastupitelstvu a reflektuje zájmy podnikatelské i neziskové sféry, dílčí výstupy IPRM projednává a po odsouhlasení doporučuje předložit klíčové materiály ke schválení radě a zastupitelstvu města.

V průběhu přípravné fáze (zpracování dokumentu IPRM) proběhlo několik jednání Pracovní skupiny a Řídícího výboru IPRM:

12.1.1. Jednání Pracovní skupiny IPRM

1. zasedání – 17.9.2008

První zasedání PS bylo ve znamení organizačních záležitostí (volba předsedy a místopředsedy) a zároveň byly členům podány základní informace o přípravě IPRM z IOP a připravované výzvě na sběr projektových záměrů. Podmínky vyhlášení a text výzvy, včetně formuláře pro sběr projektových záměrů, byl členům PS zaslán k připomínkám elektronickou poštou.

2. zasedání – 10.11.2008

Na druhém zasedání byly dodatečně projednány a schváleny základní dokumenty (statut a jednací řád), dále poskytnuty informace o postupu přípravy IPRM z IOP, včetně upraveného harmonogramu. PS projednala a připomínkovala dosavadní výstupy zpracovaného dokumentu IPRM. Hlavním bodem programu jednání bylo představení návrhu hodnocení projektových záměrů, předložených na základě výzvy (byla oficiálně zveřejněna na úřední desce a webových stránkách SML v období od 6. do 20. října) a jejich doporučení k zařazení do IPRM (seznam indikativních projektů).

3. zasedání – 4.12.2008

Na třetím zasedání byl projednán zpracovaný koncept dokumentu IPRM a doporučeno jeho předložení ke schválení Řídícímu výboru, radě a zastupitelstvu města. Na programu zasedání byly i informace o procesu SEA (výsledek zjišťovacího řízení).

12.1.2. Jednání Řídícího výboru IPRM

V průběhu přípravné fáze se uskutečnila tři zasedání Řídícího výboru:

1. zasedání – 14. května 2008

Na prvním zasedání byly řešeny hlavně organizační záležitosti (statut a jednací řád ŘV, volba předsedy a místopředsedy, manažera IPRM) a byly podány základní informace o přípravě IPRM z IOP. Členové ŘV byli požádáni o návrhy na členy Pracovní skupiny IPRM.

2. zasedání – 8. září 2008

Na druhém zasedání byly podány základní informace o přípravě IPRM z IOP, včetně harmonogramu, prezentovány a připomínkovány dosavadní výstupy zpracovaného dokumentu IPRM. Byla rovněž ustavena Pracovní skupina IPRM a schváleno jmenování členů na principu partnerství.

V mezidobí mezi řádnými zasedáními byli členové Řídícího výboru informováni o zásadních skutečnostech a postupu prací na IPRM elektronickou poštou.

3. zasedání – 9. prosince 2008

Na třetím zasedání byly prezentovány výstupy zpracovaného dokumentu IPRM, průběh vyhlášení výzvy na sběr projektových záměrů, jejich vyhodnocení Pracovní skupinou a doporučení k zařazení do seznamu indikativních projektů IPRM aj. Hlavním výstupem bylo doporučení zastupitelstvu města předložit zpracovaný IPRM, včetně projektové žádosti a povinných příloh v rámci aktuální výzvy IOP příslušnému pracovišti MMR. Na programu zasedání byly i informace o procesu SEA (výsledek zjišťovacího řízení).

12.1.3. Jednání rady a zastupitelstva města Liberce

V rámci procesu přípravy IPRM schvalují samosprávné orgány (rada a zastupitelstvo města) pouze zásadní dokumenty, týkající se této problematiky. Po předchozím projednání v radě města schválilo zastupitelstvo města Liberec svým usnesením č. 14/08 ze dne 31. ledna 2008 výběr zóny (území), která je předmětem řešení IPRM, tj. sídliště Rochlice. Na svém zasedání dne 24. dubna 2008 schválilo ustavení Řídícího výboru IPRM (usnesení č. 76/08), včetně již dříve jmenované osoby manažera IPRM jako člena ŘV bez hlasovacího práva (manažer zodpovídá za zpracování a realizaci obou IPRM, které Statutární město Liberec připravuje k realizaci; kromě IPRM – Regenerace sídliště Rochlice z oblasti intervence 5.2. IOP rovněž IPRM – zóna Lidové sady z oblasti podpory 2.1. Regionálního operačního programu NUTS II – Severovýchod).

Na jednání Zastupitelstva města Liberec dne 11. prosince 2008 (po předchozím projednání v radě města) byl schválen **dokument Integrovaný plán rozvoje města Liberec – Regenerace sídliště Rochlice** a bylo doporučeno po zapracování připomínek z veřejného projednání, doplnění projektové žádosti a povinných příloh předložit v termínu do 31. prosince 2008 zpracovaný IPRM Řídícímu orgánu IOP (Ministerstvo pro místní rozvoj).

12.1.4. Veřejné projednání IPRM

Veřejné projednání dokumentu IPRM se uskutečnilo dne 10. prosince 2008. Koncept dokumentu, včetně indikativního seznamu projektových záměrů, byl zveřejněn na webových stránkách Statutárního města Liberec s možností předložení připomínek širokou veřejností. Pozvánka na veřejné projednání (a současně pracovní seminář pro zastupitele) byla zveřejněna kromě úřední desky a oficiálního webu SML rovněž v místním tisku a informace byly rozšiřovány i neformálními cestami prostřednictvím partnerů zastoupených v řídicích strukturách IPRM (PS, ŘV IPRM). Připomínky z projednání v Pracovní skupině, Řídícím výboru IPRM, v radě a zastupitelstvu města byly vyhodnoceny a relevantní připomínky byly zapracovány do finální verze dokumentu IPRM.

12.2. Realizační fáze IPRM

Zapojení partnerů v realizační fázi a informační a komunikačních toky mezi jednotlivými subjekty implementace IPRM budou probíhat obdobně jako v přípravné fázi (s využitím pozitivních i negativních zkušeností z dosavadního fungování tohoto procesu).

Pracovní skupina IPRM a Řídící výbor budou participovat na finálním textu **výzvy na předkládání individuálních projektů**, stanovení kritérií pro hodnocení projektů městem a následně transparentním a nediskriminačním výběru projektů zařazených do IPRM Regenerace sídliště Rochlice tak, aby byl zachován veřejný zájem, bylo dosaženo synergického efektu a došlo k efektivnímu čerpání prostředků ze strukturálních fondů. Budou rovněž participovat na monitorování realizace IPRM prostřednictvím projednávání a schvalování ročních monitorovacích zpráv a závěrečné monitorovací zprávy IPRM.

13. Nástroje finančního řízení

Statutární město Liberec neuvažuje o využití nástrojů finančního inženýrství typu Fond rozvoje bydlení. Tento fond existoval od počátku 90. let minulého století a město jej využívalo k podpoře rekonstrukcí a modernizací domovního a bytového fondu, zejména k zásadním investicím do rekonstrukcí střech a obvodových plášťů budov (okna, fasády) s cílem zlepšit estetický vzhled zanedbaných bytových domů. Tento fond již splnil svou funkci a v souladu s podmínkami jeho založení a statutem byl zrušen. V současné době existuje pouze fond určený na podporu výstavby inženýrských sítí pro bytovou výstavbu.

14. Způsob výběru projektů

Základními principy výběru projektových záměrů k zařazení do IPRM a následně i konkrétních individuálních projektů jsou transparentnost a rovnost šancí všech subjektů při respektování pravidel národního a komunitárního práva. Pravidla pro výběr projektů budou nastavena tak, aby došlo k efektivnímu čerpání prostředků ERDF při dosažení synergického efektu.

14.1. Výběr projektových záměrů k zařazení do IPRM

Sběr projektových záměrů k zařazení do indikativního seznamu projektů IPRM byl podrobně popsán v kapitole 11.2.2. Město uspořádalo **17. září 2008 seminář pro potenciální předkladatele projektových záměrů** do oblasti intervence 5.2. IOP. Cílovou skupinou byli zejména zástupci vlastníků bytových jednotek ve vymezené zóně. Účastníci semináře byli seznámeni s cíli a prioritami IPRM z IOP, zaměřením aktivit a se způsobnými výdaji z oblasti intervence 5.2 a) a 5.2 b).

Následně vypsalo Statutární město Liberec „**Výzvu k předkládání projektových záměrů k zařazení do integrovaného plánu rozvoje města – Regenerace sídliště Rochlice**“ (text Výzvy – viz příloha). Výzva byla zveřejněna v období **od 6. do 20. října 2008** na úřední desce a webových stránkách Statutárního města Liberec.

Po ukončení sběru jednotlivých projektových záměrů byl vytvořen seznam projektů, který byl hodnocen z hlediska formálního naplnění podmínek vyhlášené výzvy. Tento seznam posoudila na jednání dne 10.11.2008 Pracovní skupina IPRM. Do seznamu byly zařazené všechny projekty, které splnily podmínky a kritéria výzvy. Sporné případy byly konzultovány prostřednictvím osobního jednání (29. října 2008), telefonu a elektronické pošty s Řídícím orgánem IOP, tj. Ministerstvem pro místní rozvoj. Seznam těchto projektů je uveden v tabulkové příloze, jednotlivé projektové listy tvoří v souladu s metodickými pokyny pro zpracovatele IPRM samostatnou přílohu. Projekty jsou rozděleny do 2 kategorií podle časové naléhavosti realizace. První kategorii tvoří projekty s předpokládaným obdobím realizace v letech 2009 až 2010, druhou kategorií projekty ostatní.

Na základě integrovaného přístupu mohly zainteresované subjekty podávat projektové záměry orientované rovněž do jiných oblastí intervence či jiných operačních programů (tzv. „projekty pod čarou“). Takovéto projekty (s výjimkou projektu SML nazvaného „Bezpečné sídliště Rochlice“), však předloženy nebyly.

Definitivní zařazení projektových záměrů do IPRM schválily Pracovní skupina, Řídící výbor IPRM, Rada a Zastupitelstvo města Liberec.

14.2. Výběr individuálních projektů IPRM

Druhá fáze IPRM, tj. výběr individuálních projektů, závisí na výsledku schvalovacího procesu IPRM Řídícím orgánem IOP, tj. od doporučení IPRM Regenerace sídliště Rochlice výběrovou komisí a schválení ministrem pro místní rozvoj. Způsob vyhlášení **výzvy na předkládání individuálních projektů** a postup města při výběru projektů je popsán v kapitole 11.2.3. Podrobné podmínky pro žadatele (předkladatele projektů) budou zveřejněny v textu Výzvy. Její vyhlášení se předpokládá po podpisu Dohody o zabezpečení realizace IPRM. Současně s textem Výzvy bude k dispozici na webových stránkách také Příručka pro žadatele a příjemce pro oblast intervence 5.2. IOP (Zlepšení prostředí v problémových sídlištích), doplněná specifickými podmínkami pro žadatele ze strany Statutárního města Liberec. Součástí těchto podmínek bude i zveřejnění kritérií pro hodnocení kvality projektů, které bude vycházet z doporučených kritérií dle Příručky.

Tab. č.14: Doporučená obecná kritéria hodnocení (bude upraveno jako příloha textu Výzvy na předkládání individuálních projektů)

Kritéria hodnocení projektů a jejich specifikace	% z možného počtu bodů
1. Hodnocení schopností a zkušeností žadatele	max. 10
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Žadatel má zkušenosti s řízením a realizací obdobných projektů ▪ Finanční hodnocení žadatele (bude-li potřeba) 	
2. Potřeba, relevance projektu	max. 30
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Realizace projektu je v souladu s cíli IPRM ▪ Projekt naplňuje princip partnerství při jeho přípravě a realizaci. ▪ Vazba projektu na jiné aktivity, projekty (synergický efekt) 	
3. Kvalita projektu	max. 50
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kritéria budou stanovena dle kvantifikovaných cílů dané oblasti intervence (u aktivity 5.2 b) budou mj. reflektovat míru naplnění stanovených indikátorů, tj. počtu regenerovaných bytů a % úspor spotřeby energie bytových domů) ▪ Posouzení kvalitativního přínosu projektu ve srovnání se současnou situací ▪ Připravenost projektu k realizaci (stavební povolení, energetický audit apod.) ▪ Analýza a řízení rizik ▪ Udržitelnost projektu po skončení podpory (způsob garantování) ▪ Reálnost rozpočtu projektu (dle zkušeností s realizací obdobných projektů) 	
4. Horizontální kritéria	max. 10
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Realizace projektu přispěje k naplnění principu rovných příležitostí (potírání diskriminace na základě pohlaví, rasy, etnického původu, víry, zdravotního postižení, věku, sexuální orientace). ▪ Realizace projektu přispěje k naplnění principu udržitelného rozvoje a ochrany životního prostředí. 	
Celkem	max. 100

Vyhlášení Výzvy k předkládání individuálních projektů včetně podmínek pro výběr projektů bude oznámeno na úřední desce města, na webových stránkách SML a dle možností také v lokálních periodikách (Zpravodaj liberecké radnice, popř. regionální přílohy celostátních deníků).

Na základě podmínek a kritérií stanovených výzvou vyplní žadatel elektronickou žádost (bude k dispozici na webových stránkách www.eu-zadost.cz) v systému BENEFIT7, po finálním uložení ji vy-

tiskne, přiloží přílohy požadované městem ve výzvě a v jednom vyhotovení předloží městu. Žádost musí být podepsaná statutárním zástupcem žadatele.

Projekty bude přijímat manažer IPRM prostřednictvím podatelny Magistrátu města Liberec nebo poštou na adresu a v termínu stanoveném Výzvou. Evidenci projektů a kontrolu formálních náležitostí zajistí manažer IPRM.

Návrh hodnocení projektů dle předem stanovených kritérií (schválených Pracovní skupinou a Řídícím výborem IPRM) zpracuje manažer IPRM, popř. s využitím externích odborníků (hodnotitelů) a zpracovatele IPRM, a předloží jej k posouzení Pracovní skupině IPRM a s jejím doporučením předá Řídícímu výboru IPRM.

Každá žádost o zařazení projektu do IPRM bude obodována hodnotitelem dle jednotlivých kritérií (vahám odpovídá i maximální počet bodů). V případě nedostatečného počtu bodů bude uvedeno zdůvodnění.

Projekty, které budou zařazeny do IPRM Regenerace sídliště Rochlice a doporučeny k podání na CRR, budou seřazeny podle bodového hodnocení. Seznam bude předložen Pracovní skupině v tabulkové podobě:

- Číslo projektu
- Předkladatel
- Název projektu
- Popis projektu
- Připravenost projektu
- Harmonogram projektu
- Bodové hodnocení projektu
- Celková výše způsobilých výdajů projektu
- Celková výše dotace projektu
- Kumulativní výše dotace
- Doporučen / Nedoporučen / Náhradní projekt

Seznam zařazených projektů, včetně náhradních, po projednání Pracovní skupinou a odsouhlasení Řídícím výborem IPRM schválí rada města (popř. zastupitelstvo města) a manažer IPRM jej poskytne Řídícímu orgánu IOP, který zajistí informování příslušných jiných ŘO OP. Řídící orgán schválí seznam s vyznačením projektů určených k podpoře a pořadí projektů náhradních. Všem schváleným projektům město vystaví potvrzení o jejich schválení v IPRM a seznam projektů zveřejní na svých webových stránkách. Manažer IPRM koordinuje předkládání projektů na příslušné ŘO OP a zprostředkující subjekty IOP podle jejich výzev.

V souladu s předpokládaným harmonogramem realizace a finančním plánem bude Statutární město Liberec v následujícím období vyhlašovat další výzvy na předkládání individuálních projektů (viz kapitola 9. – Časový harmonogram realizace IPRM). V roce 2009 se předpokládá vyhlášení dvou výzev (první bezprostředně po podpisu Dohody o zabezpečení realizace IPRM, bude-li vybrán k podpoře, druhá v průběhu IV.Q). V případě, že nebude vyčerpán veškerý objem schválených prostředků ERDF, určených k podpoře aktivit IPRM, vyhlásí Město dle potřeby další výzvy.

V souladu se schválenými metodickými pokyny budou jednotliví žadatelé předkládat individuální projekty se všemi potřebnými náležitostmi na příslušnou pobočku **Centra pro regionální rozvoj** (CRR). Způsob předkládání individuálních projektů IPRM na CRR je podrobně popsán v kapitole 11.2.3. a v Příručce pro žadatele a příjemce pro oblast intervence 5.2. IOP.

15. Horizontální témata

Naplňování horizontálních témat udržitelný rozvoj a rovné příležitosti je jedním ze základních předpokladů realizace projektů spolufinancovaných ze Strukturálních fondů EU.

Součástí projektů z **aktivity 5.2 a) Revitalizace veřejných prostranství** jsou úpravy komunikací včetně zvýšení počtu parkovacích míst, rekonstrukce a rozšíření sítě veřejného osvětlení, rekonstrukce a výstavba dětských hřišť, instalace městského mobiliáře, sanace ploch veřejné zeleně a sadové úpravy, úpravy inženýrských sítí, vymezení míst pro umístění kontejnerů, rekonstrukce opěrných zídek a venkovních schodišť, úprava pěších tras, vybudování cyklostezky a bruslařské dráhy.

Součástí projektů z **aktivity 5.2 b) Regenerace bytových domů** jsou zateplení domů, rekonstrukce fasády, výměna oken, dveří, balkonů a lodžií, rekonstrukce výtahů či výměna rozvodů.

Uvedené investiční akce mají pozitivní efekt na horizontální témata – udržitelný rozvoj a rovné příležitosti.

15.1. Udržitelný rozvoj

Z projektů spadajících do aktivity 5.2 a) téma nepochybně naplňují sanace ploch veřejné zeleně a sadové úpravy. Jejich realizací se zvýší podíl zeleně v prostředí velkého městského sídliště. Dojde tak ke zlepšení mikroklimatu, sníží se prašnost a hluchnost od přilehlých komunikací. Zároveň selepší estetický vzhled této lokality. Přispěje se tím ke zlepšení kvality života. Vybudováním cyklostezky a in-line bruslařské dráhy bude nepřímo podpořen zájem občanů o pohyb a tedy posun ke zdravému životnímu stylu. Úpravy komunikací včetně zvýšení počtu parkovacích míst přispějí ke snížení počtu případů dopravních kongescí a tedy i emisí škodlivin do ovzduší. Rekonstrukce sítě veřejného osvětlení přispěje ke snížení energetické náročnosti této sítě.

Realizací projektů z aktivity 5.2 b) se sníží náklady na vytápění s pozitivním efektem na snížení emisí škodlivin vč. skleníkových plynů. Rekonstrukce rozvodů přispěje ke snížení úniků dodávaných síťových komodit. To bude mít pozitivní efekt na snížení množství dodávek a efektivní nakládání se zdroji.

15.2. Rovné příležitosti

Výsledky revitalizace veřejných prostor a regenerace bytových domů jsou cíleny na všechny občany bez rozdílu s důrazem na přizpůsobení prostor pro osoby se sníženou pohyblivostí. Rekonstrukce a výstavba dětských hřišť přispěje k rozšíření smysluplné náplně volného času dětí a mládeže. Přispěje se tak k účinnému potírání sociálně-patologických jevů, jakými zde jsou drobná kriminalita, distribuce a užívání drog, gamblerství. Významná je rekonstrukce sítě veřejného osvětlení a dále projekt sestávající z instalace kamerového systému. Všechny tyto akce představují významný příspěvek ke zlepšení bezpečnosti občanů v lokalitě, účinnému boji proti majetkové i násilné trestné činnosti a vandalismu a k potírání sociálně-patologických jevů. Důležité je jejich cílení na skupiny obyvatel, které jsou sociálně-patologickými jevy nejvíce ohroženy a nemohou se účinně bránit, tedy děti, mládež a senioři. Součástí investičních akcí je zajištění bezbariérových přístupů a umožnění plnohodnotného využívání budov osobami se sníženou pohyblivostí. Naplnění jednotlivých kategorií v rámci rovných příležitostí viz tabulka níže.

Tab. č.15: Naplnění kategorií v rámci horizontálního tématu rovné příležitosti

Specifické potřeby obyvatel	Bezbariérové přístupy
Kvalita života	Služby pro seniory, mládež, zdravotně postižené, zkvalitnění služeb a péče o zdraví obyvatelstva.
Prevence sociálně-patologických jevů	Výchovně-preventivní aktivity, aktivity vedoucí k potírání diskriminace a násilí, zajištění bezpečnosti ve městech, integračně preventivní aktivity potírající sociálně patologické jevy, např. lichvu, drogy, prostituci, gamblerství aj.

16. Analýza rizik

Realizace projektu je vystavena určitým rizikům ohrožujícím úspěšnou realizaci projektu. Cílem je eliminovat tato rizika a navrhnout opatření minimalizující případné negativní dopady.

16.1. Popis analýzy rizik dle jednotlivých fází

Jsou definována jednotlivá rizika v přípravné fázi, realizační fázi a fázi udržitelnosti projektu. Míra rizika je hodnocena ve třech stupních- nízká, střední a vysoká. Po zhodnocení závažnosti jednotlivých rizik jsou navrhována opatření k jejich eliminaci a minimalizaci případných negativních dopadů.

16.1.1. Přípravná fáze

Personální rizika

Průběh přípravy, administrace a následně realizace jednotlivých projektů může být ohrožen rovněž změnami v realizačním týmu (například odstoupení manažera, koordinátora nebo některého odborného pracovníka), odstoupením partnera, resp. neplněním závazků plynoucích z uzavřené partnerské smlouvy apod. Intenzita negativního vlivu je vysoká. **Míru rizika lze hodnotit jako střední.**

Eliminaci rizika lze dosáhnout především pečlivým výběrem manažera IPRM, uzavřením kvalitních smluv mezi jednotlivými partnery projektu a odpovědným výběrem osob do realizačního týmu jednotlivých projektů.

Riziko podkladových materiálů

Nekvalitně zpracovaná žádost a podkladové materiály k žádosti (energetické audity, rozpočty apod.). Míru rizika lze hodnotit jako střední.

Eliminaci rizika lze dosáhnout především konzultací s městem, MMR, předkladateli projektových záměrů a dalšími odborníky.

16.1.2. Realizační fáze

Snížení požadované výše dotace

Nedostatečně kvalitně zpracovaný IPRM a žádosti o dotaci u individuálních projektů mohou mít za následek snížení požadované výše dotace. Snížení dotace může být způsobeno i porušením některé z podmínek dotační smlouvy. Mohou nastat zejména problémy s nedostatkem financí ve vztahu k neuznatelným výdajům projektu. Intenzita negativního vlivu je vysoká. Pokud by byla dotace významně snížena a nepodařilo se nalézt další zdroje financování, jednotlivé projekty by se staly krátkodobě i dlouhodobě finančně neudržitelné. **Míru rizika lze hodnotit jako nízkou.**

Eliminaci rizika lze dosáhnout kvalitou a pečlivým zpracováním IPRM a individuálních projektů. Nezbytný je soulad s podmínkami dotačního programu a naplnění podmínek (způsobilost výdajů). Dále je nutné důsledně dbát na dodržování podmínek dotační smluv u individuálních projektů. Odpovědnými subjekty jsou zpracovatel IPRM a dále žadatelé, kteří budou dbát na dodržování dotačních smluv.

Nepříznivé klimatické podmínky

Nepříznivé klimatické podmínky mohou negativně ovlivnit realizační fázi individuálních projektů. Mohlo by dojít k časovému skluzu při samotné stavbě.

Intenzita negativního vlivu je nízká. Realizace projektů by se mohla časově zpozdit, což by mohlo mít za následek i porušení podmínek dotačních smluv. Změny časových harmonogramů projektů by bylo nutné dohodnout s poskytovatelem dotace. **Míru rizika lze hodnotit jako nízkou.**

Žadatelé nemohou tento faktor nijak ovlivnit. Mohou pouze uskutečnit takové kroky, aby realizace projektů probíhala dle harmonogramu a aby časový harmonogram každého projektu počítal s určitou časovou rezervou. Odpovědnými subjekty jsou žadatelé, a zhotovitelé stavby.

Nedodržení harmonogramu realizační fáze projektů

Příčin nedodržení harmonogramu může být více. Patří mezi ně možné průtahy při zadávacích řízeních na zhotovitele staveb. Ty mohou být způsobeny nedodržením některých podmínek dotačních smluv či nedostatečnou kvalitou zadávacích dokumentací. Nejasné podmínky výběrových řízení na zhotovitele staveb mohou vést k odvolání neúspěšných účastníků či dokonce ke zrušení výběrových řízení a vypsání nových. Ke zdržení může dojít i v rámci samotné stavby vinou investora.

Intenzita negativního vlivu je střední. Realizace individuálních projektů by se mohla časově zpozdit, což by mohlo mít za následek i porušení podmínek dotačních smluv. Změny časových harmonogramů projektů by bylo nutné dohodnout s poskytovatelem dotace. **Míru rizika lze hodnotit jako nízkou.**

K eliminaci rizika je nutné kvalitně a pečlivě zpracovat zadávací dokumentace, dbát na dodržování podmínek dotačních smluv, kvalitně a dle zákona č. 137/2006 Sb. o veřejných zakázkách a dalších právních předpisů provést výběrová řízení na zhotovitele staveb. Při uzavírání smluv bude projednán postup a harmonogram stavebních prací a dohodnut platební kalendář. Nezbytný je dohled nad stavební částí projektu. Samozřejmostí je zde technický dozor stavebníka a pravidelné pořádání kontrolních dnů. Časový harmonogram by měl být vytvořen realisticky a s určitou časovou rezervou.

Odpovědnými subjekty jsou žadatelé, zpracovatelé zadávacích dokumentací, organizátoři výběrových řízení (budou-li externí), firmy provádějící technický dozor stavebníka a zhotovitelé staveb.

Nedodržení rozpočtu investiční fáze projektu

Důvody možného nedodržení rozpočtů mohou být nejasné zadávací dokumentace a smlouvy se zhotoviteli staveb. Intenzita negativního vlivu je vysoká. V případě vzniku dalších nákladů stavebních prací, s kterými nebylo v rozpočtech projektů počítáno by došlo k překročení rozpočtu jednotlivých projektů, které by museli uhradit sami žadatelé. **Míru rizika lze hodnotit jako nízkou.**

K eliminaci rizika je nutná existence kvalitních zadávacích dokumentací a transparentně a dle zákona provedená výběrová řízení na zhotovitele staveb. Pozornost je třeba věnovat znění smluv se zhotoviteli staveb (bude dohodnut i platební kalendář). Dále bude na stavbě technický dozor stavebníka a autorský dozor a budou se konat kontrolní dny. Je nezbytné věnovat zvýšenou pozornost způsobilosti výdajů.

Odpovědnými subjekty jsou žadatelé, zpracovatelé zadávacích dokumentací, organizátoři výběrových řízení (budou-li externí), firmy provádějící technický dozor stavebníka a zhotovitelé staveb.

Nedodržení technických a technologických postupů stavebních prací

Nedodržení postupů stavebních prací může být způsobeno nedostatečnými projektovými a zadávacími dokumentacemi, špatnými smlouvami s dodavateli či chybějícím technickým dozorem. Intenzita negativního vlivu je vysoká. Pokud nebudou dodrženy stanovené technické a technologické postupy, stavby nebudou zkolaudovány a předány do užívání. Odstranění nedostatků si vyžádá prodloužení realizační fáze jednotlivých projektů a zřejmě i další finanční prostředky, které budou hrazeny žadatelem. **Míru rizika lze hodnotit jako nízkou.**

K eliminaci rizika jsou nutné pečlivě zpracované projektové a zadávací dokumentace, kvalitní smlouvy s dodavateli stavebních prací, účinný stavební dozor a pravidelné pořádání kontrolních dnů.

Odpovědnými subjekty jsou žadatelé, zpracovatelé projektových dokumentací, zpracovatelé zadávacích dokumentací, organizátoři výběrových řízení (budou-li externí), firmy provádějící technický dozor stavebníka a zhotovitelé staveb.

16.1.3. Fáze udržitelnosti

Vnější vlivy

Rizikem jsou škody na pořízeném majetku, které mohou být způsobeny přírodními vlivy (vichřice, velké mrazy), ale i způsobené lidským faktorem (vandalismus, neopatrnost při zacházení s plynem, požáry). Povodně v této lokalitě nehrozí, neboť sídliště Rochlice leží v náhorní poloze. Intenzita negativního vlivu je střední. **Míru rizika lze hodnotit jako nízkou.**

K eliminaci rizika je nutná pravidelná kontrola prostor sídliště Policií ČR i Městskou policií, zejména v nočních hodinách. Rovněž je nutná pravidelná kontrola technických zařízení ve společných prostorech domu a zamezení vstupu neoprávněných osob. Přírodní pohromy nelze odvrátit, účinnou prevencí je však možno zmírnit jejich negativní vlivy. Jde především o volný příjezd hasičských vozů k jednotlivým budovám a fungující hydranty v jednotlivých budovách. U dětských hřišť a pískovišť je třeba zamezit volnému pobíhání psů. Zároveň musí být nově pořízený majetek řádně pojištěn. Žadatelé musí splnit podmínku udržení výsledků projektů po dobu min. 5 let.

Odpovědnými subjekty jsou jednotliví žadatelé.

Nedostatečné využití některých objektů

Rizikem je malý zájem dětí a mládeže o využití dětských hřišť. Tato hřiště by pak nenaplnovala dostatečně svůj účel. Intenzita negativního vlivu je nízká. **Míru rizika lze hodnotit jako nízkou.**

K eliminaci rizika je nutné zajistit dostatečnou propagaci a publicitu nově zprovozněným stavbám, což je v kompetenci žadatele, tedy v tomto případě města. S ohledem na věkovou strukturu obyvatel s vysokým zastoupením dětí a mládeže předpokládáme naopak značnou poptávku po sportovních aktivitách mládeže i hraní dětí.

Odpovědným subjektem je žadatel – Statutární město Liberec.

16.2. Řízení rizik

Na základě výše uvedeného výčtu rizik je zřejmé, že vysoká pozornost by měla být především věnována kvalitě zpracování projektové dokumentace k jednotlivým projektům (včetně výkazu výměr a

směrného rozpočtu). Nezbytný je rovněž kvalitně a pečlivě zpracovaný IPRM a žádosti o dotaci individuálních projektů, včetně realistického harmonogramu projektů s určitou časovou rezervou. Klíčové pro celou realizaci Regenerace sídliště Rochlice je schválení dotace.

Po přiznání dotace ke každému projektu je třeba pečlivě zpracovat zadávací dokumentaci a transparentně a v souladu se zákonnými předpisy provést výběrové řízení na zhotovitele stavby. Nutná je kvalitně sepsaná smlouva se zhotovitelem stavby, během samotné stavby pak provádění technického dozoru stavebníka, autorského dozoru a pořádání kontrolních dnů. Již během realizace projektu je žádoucí dostatečná publicita. Závěrem lze říci, že celkové riziko projektu je, pokud se podaří získat dotaci, malé a žadatelé jsou schopni jednotlivá rizika podchytit a účinnými prostředky eliminovat či snížit jejich negativní vliv.

17. Projekty financované z jiných OP

Charakter vymezené zóny – její obytná funkce – předurčuje zaměření projektů v rámci IPRM. V termínu výzvy na předkládání projektových záměrů nebyl předložen žádný projekt cílený do jiné oblasti intervence IOP či dalších operačních programů. Město Liberec má zájem na realizaci rozšíření kamerového monitorovacího systému, který je zaměřen především na zvýšení bezpečnosti na sídlišti (specifický cíl č. 4 – Podpora sociální integrace). Po konzultaci s ŘO IOP je možné tento projekt zahrnout do oblasti intervence 5.2 a) IOP jako součást městského mobiliáře.

Statutární město Liberec původně zvažovalo zařadit do IPRM Regenerace sídliště Rochlice **projekt výstavby nové tramvajové trati z centra města**, jehož první etapy jsou již realizovány s využitím dotace z Regionálního operačního programu NUTS II – Severovýchod, oblast podpory 1.2. – Podpora projektů zlepšujících dopravní obslužnost území. Tento projekt o velkém finančním objemu (řádově cca 700 mil. Kč) však dle podmínek ROP nemůže získat zařazením do IPRM Rochlice bodové zvýhodnění (a to ani jeho poslední etapa, která je lokalizována přímo do řešeného území zóny), proto Město od jeho zařazení mezi projekty „pod čarou“ upustilo.

18. Závěr

Integrovaný plán rozvoje města Liberec – Regenerace sídliště Rochlice je důležitým koncepčním dokumentem, vycházejícím ze Strategie rozvoje Statutárního města Liberec 2007-2020. Byl zpracován za účelem identifikace a řešení nejpálčivějších problémů největšího libereckého sídliště Rochlice, které lze dle metodiky IOP, oblasti intervence 5.2 – Zlepšení prostředí v problémových sídlištích, označit za deprivovanou zónu města. Řešené území (zóna) představuje souvislou plochu o rozloze 44 ha s cca 3200 byty a necelými 8 tisíci obyvateli, vymezenou na základě následujících ukazatelů dle kritérií uvedených v nařízení Komise (ES) č.1828/2006 článek 47:

- a) vysoká míra chudoby a vyloučení,
- b) vysoká míra dlouhodobé nezaměstnanosti,
- c) neuspokojivý demografický vývoj,
- d) nízká úroveň vzdělání, významné nedostatky v oblasti dovedností a velký počet studentů, kteří předčasně opouštějí školu,
- e) vysoký stupeň kriminality a delikvence,
- f) *obzvláště znečištěné životní prostředí (ukazatel vypuštěn),*
- g) nízká míra hospodářské aktivity,
- h) velký počet přistěhovalců, etnických skupin a příslušníků menšin nebo uprchlíků,
- i) poměrně nízká úroveň hodnoty nemovitostí,
- j) *vysoká energetická náročnost budov (ukazatel vypuštěn).*

Ve srovnání s celoměstským průměrem vykazuje řešené území zóny nepříznivé výsledky zejména u kritérií vzdělanosti, hospodářské aktivity, počtu přistěhovalců a etnických skupin a hodnoty nemovitostí.

IPRM Regenerace sídliště Rochlice úzce navazuje na čtyři prioritní oblasti Strategie rozvoje SML 2007-2020 (blíže viz kapitola 2.2), a to:

B. Sociální rozvoj a zdraví

C. Dostupnost a mobilita

D. Přitažlivé město

E. Životní prostředí

V důsledku nekonceptního přístupu k řešení bytového problému a pod tlakem tzv. technicko-hospodářských ukazatelů vznikl v 70. a 80. letech minulého století v jihovýchodním sektoru města rozsáhlý obytný soubor o vysoké hustotě obyvatel, bez dostatečného občanského vybavení, potřebných parkovacích ploch, dětských hřišť a sportovišť, zeleně a oddychových ploch. Od 90.let minulého století začaly problémy gradovat; kritická situace nastala především u dopravy v klidu (nedostatek odstavných stání pro vzrůstající počet automobilů). Docházelo k postupné devastaci veřejných prostranství (poškození zeleně, nepořádek u stanovišť pro kontejnery na odpad, likvidace hřišť a sportovních ploch, městského mobiliáře). Vysoká koncentrace obyvatel na malé ploše, změna sociální skladby a věkové struktury obyvatel s sebou přinesla rovněž nárůst kriminality a sociálně patologických jevů, zejména u dětí a mládeže.

Stárnutí domovního a bytového fondu se promítlo do technického stavu panelových domů (konstrukční vady, nedostatečná izolace, úniky tepla okny, lodžie, netěsnými spárami v panelech aj.). Problémy se objevily rovněž u technické infrastruktury (rozvodů médií, výtahů apod.).

Statutární město Liberec se rozhodlo tuto neutěšenou situaci řešit a na základě zpracovaného **Projektu regenerace sídliště Rochlice – Liberec VI** začalo z vlastních zdrojů a s využitím dotace z Programu regenerace panelových sídlišť MMR postupně revitalizovat veřejná prostranství. S ohledem na útlum tohoto programu a potřebu dokončení dalších etap navržených úprav se zastupitelstvo města usneslo na principu partnerství zpracovat IPRM Regenerace sídliště Rochlice, cílený do oblasti intervence 5.2 Integrovaného operačního programu a získat prostřednictvím tohoto programu podporu z fondů EU.

Hlavním cílem IPRM je zlepšení podmínek pro každodenní život obyvatel sídliště Rochlice, zkvalitnění bydlení, vytvoření kvalitního životního prostředí s dostatkem ploch pro dopravu v klidu, veřejné zeleně, dětských hřišť a sportovišť i oddechových ploch pro seniory. Smyslem navržených opatření je posílení atraktivity zóny pro všechny obyvatele.

Významným atributem celého procesu přípravy a realizace IPRM byla a je snaha o zapojení trvale obyvatel (vlastníků i nájemců) bytových domů, ostatních uživatelů veřejných prostranství a místní komunity. Zvýšení přitažlivosti veřejného prostoru přispěje ke spokojenosti obyvatel a zlepšení kvality jejich života stejně tak, jako zvýšení kvality samotného bydlení.

Implementace IPRM je dlouhodobý proces uskutečňování rozvojových projektů od námětů po realizaci a následný monitoring. K úspěšné realizaci a naplnění cílů IPRM je však třeba zabezpečit potřebnou kooperaci všech zúčastněných subjektů (včetně uvolnění patřičných finančních spolupodílů na jednotlivých projektech).

19. Seznam zkratek

ARR	Agentura regionálního rozvoje
CRR	Centrum pro regionální rozvoj ČR
CSSLK	Centrum sociálních služeb Libereckého kraje
CZSP	Centrum zdravotní a sociální péče
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
CZT	Centralizované zásobování teplem
ČČK	Český červený kříž
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
ČT	Česká televize
DN	Diameter Nominal
DPML	Dopravní podnik města Liberce
DPS	Dům s pečovatelskou službou
EO	Ekvivalentní obyvatelé
ERDF	Evropský fond pro regionální rozvoj
ES	Evropské společenství
EU	Evropská unie
GIS	Geografický informační systém
HDP	Hrubý domácí produkt
CHD	Chráněná dílna
CHOPAV	Chráněná oblast přirozené akumulace vod
IDOL	Integrovaný dopravní systém Libereckého kraje
IDS	Integrovaný dopravní systém
IOP	Integrovaný operační program
IPRM	Integrovaný plán rozvoje města
KBV	Komplexní bytová výstavba
KPSS	Komunitní plán sociálních služeb regionu Liberec 2008 – 2013
KÚD	Krátké a úderné divadlo
LK	Liberecký kraj
LZZ	Lidské zdroje a zaměstnanost
MHD	Městská hromadná doprava
MIC	Městské informační centrum

MML	Magistrát města Liberec
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MO	Městský obvod
MS	Mistrovství světa
MŠ	Mateřská škola
MSC2007	Monitorovací systém Central 2007
MŽP	Ministerstvo životního prostředí ČR
NNO	Nestátní nezisková organizace
NRP	Národní rozvojový plán
NSRR	Národní strategický referenční rámec
NUTS II	Nomenclature des Unites Territoriales Statistique - Statistické územní jednotky Evropské unie
OO	Obvodní oddělení
OP	Operační program
o. p. s.	Obecně prospěšná společnost
ORP	Obec s rozšířenou působností
ORREP	Odbor regionálního rozvoje a evropských projektů
o.s.	Občanské sdružení
OSBD	Okresní stavební bytové družstvo
PČR	Policie České republiky
PF TU	Pedagogická fakulta Technické univerzity v Liberci
PO	Prioritní oblast
p.o.	Příspěvková organizace
POÚ	Pověřený obecní úřad
PS	Pracovní skupina
REZZO	Registr emisí a zdrojů znečištění ovzduší
ROP	Regionální operační program
ŘO	Řídící orgán
ŘV	Řídící výbor
Sb.	Sbírka (zákonů)
SBD	Stavební bytové družstvo
SBD PS	Stavební bytové družstvo Pozemní stavby Liberec
SDČR	Svaz důchodců České republiky
SEA assessment)	Posouzení vlivů koncepcí na životní prostředí (Strategic Environmental Assessment)
SF	Strukturální fondy

SLDB	Sčítání lidu, domů a bytů
SML	Statutární město Liberec
SOZS	Strategické obecné zásady společenství
SR LK	Strategie rozvoje Libereckého kraje
SR SML	Strategie rozvoje Statutárního města Liberec
SRN	Spolková republika Německo
SRR	Strategie regionálního rozvoje
SŠ	Střední škola
SV	Studená voda
SWOT (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats)	Silné a slabé stránky, příležitosti a rizika (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats)
TOP	Tematický operační program
TU	Technická univerzita
TUL	Technická univerzita v Liberci
TUV	Teplá užitková voda
TZP	Tělesně a zdravotně postižení
UNESCO	Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization)
VOŠ	Vyšší odborná škola
VŠ	Vysoká škola
ZŠ	Základní škola
ŽP	Životní prostředí
ZUŠ	Základní umělecká škola

20. Seznam tabulek, grafů, obrázků a map

Seznam tabulek v textu dokumentu:

Číslo	Název	Strana
Tab. č.1	Pohyb obyvatelstva v Liberci v letech 2000-2006	6
Tab. č.2	Velikost obvodů obcí 2. a 3. stupně, okresu Liberec a Libereckého kraje, srovnání s městem Liberec	14
Tab. č.3	Hodnoty ukazatelů a splnění kritérií pro výběr zóny	21
Tab. č.4	Obytné celky v řešeném území	23
Tab. č.5	Etapizace projektu Regenerace sídliště Rochlice	27
Tab. č.6	Přehled cílů a opatření IPRM, vazby mezi operačními programy	30
Tab. č.7	Indikátory očekávaných výsledků pro oblast intervence 5.2. IOP	31
Tab. č.8	Regenerace sídliště Rochlice – plochy revitalizovaného území podle etap	32
Tab. č.9	Časový harmonogram přípravy a realizace IPRM v období 2008 – 2015 (po čtvrtletích)	34
Tab. č.10	Náklady v letech 2009-2013 (2015) na revitalizaci veřejných prostranství a regeneraci bytových domů	35
Tab. č.11	Srovnání požadovaného a předpokládaného čerpání dotací v jednotlivých letech v %	36
Tab. č.12	Složení Řídícího výboru IPRM	38
Tab. č.13	Složení Pracovní skupiny IPRM	39
Tab. č.14	Doporučená obecná kritéria hodnocení (bude upraveno jako příloha textu Výzvy na předkládání individuálních projektů)	46
Tab. č.15	Naplnění kategorií v rámci horizontálního tématu rovné příležitosti	48

Seznam obrázků a map v textu dokumentu:

Číslo	Název	Strana
Obr. č.1	Regenerace sídliště Rochlice – II. et. – Ježkova ulice – „Gusto“ (v průběhu a po ukončení revitalizace)	1
Obr. č.2	Regenerace sídliště Rochlice – II. etapa – Ježkova ulice (v průběhu a po ukončení revitalizace)	2
Mapa č.1	Orientační vymezení řešeného území – poloha v rámci města Liberce	22
Obr. č.3	Organizační schéma Řídících struktur IPRM	36

Seznam tabulek, grafů, obrázků a map v příloze:

Číslo	Název	Strana
Tab. příloha č.1	Seznam ulic a domů ve vymezené zóně Rochlice	56
Mapová příloha č.1	Vymezení řešeného území zóny sídliště Rochlice	56
Tab. příloha č.2	Vývoj srovnání kapacit MŠ a počtu předškolních dětí	57
Tab. příloha č.3	Nárůst nových kapacit mateřských škol v období 2007-2009	57
Grafická příloha č.1	Prognóza vývoje počtu žáků základních škol v období 2006 – 2015	57
Tab. příloha č.4	Seznam poskytovatelů sociálních služeb a institucí	57
Obr. příloha č. 1	Sídliště Rochlice – Dobiášova ulice	61

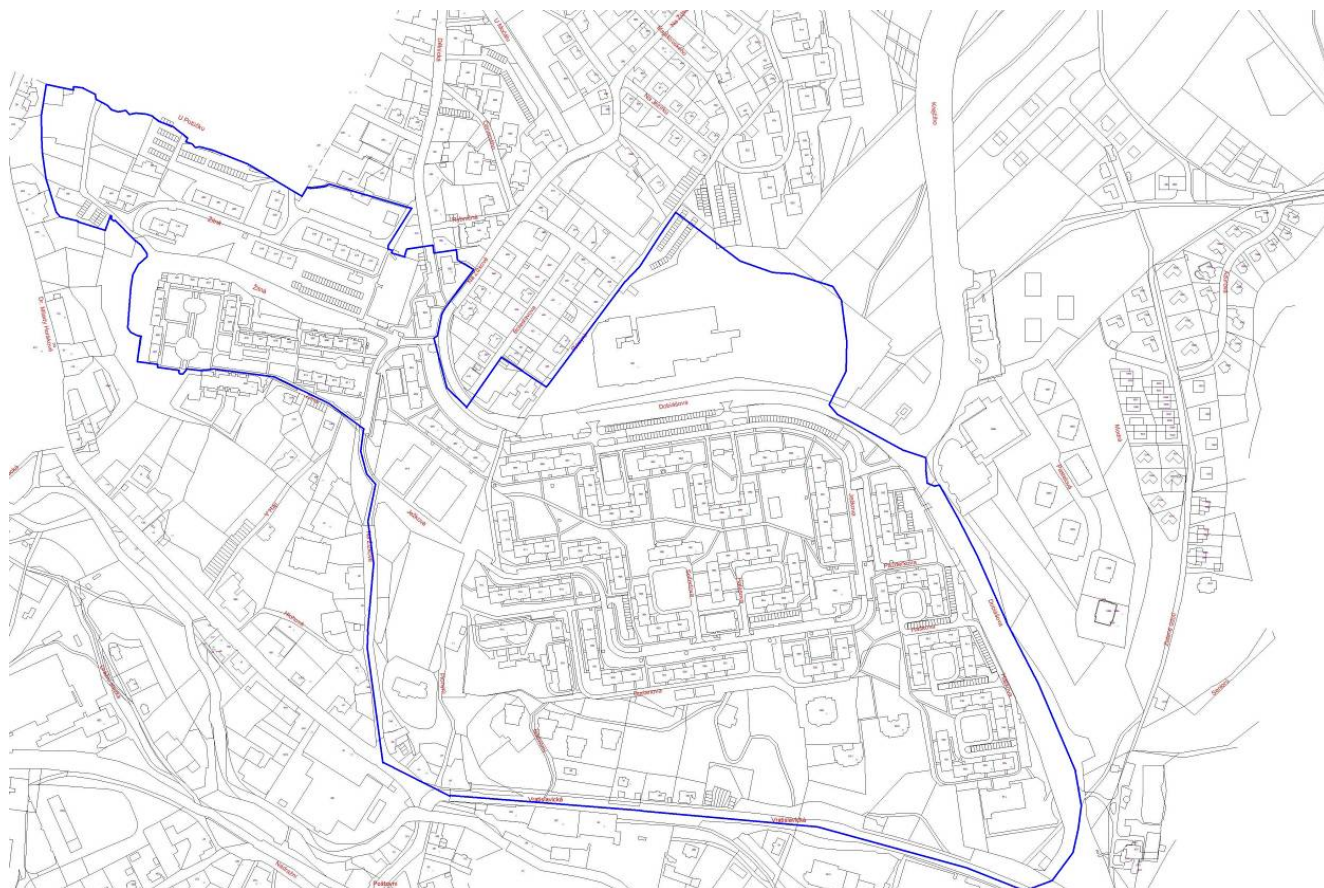
21. Přílohy

Tab. příloha č.1: Seznam ulic a domů ve vymezené zóně Rochlice

Ulice	Seznam domů (č.p.)	Počet obyvatel
Burianova	914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 969, 970, 971, 972, 1070, 1071 (celá ulice)	1053
Dobiášova	851, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890 (celá ul. bez č.p. 1017)	1955
Dr. M. Horákové	54	15
Halasova	891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899 (celá ulice)	612
Haškova	936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 974, 977, 978 (celá ulice)	1335
Ježkova	906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 1169 (celá ulice)	499
Na Žižkově	99, 246, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 852, 853, 973	328
Pazderkova	866, 867, 868, 869, 932, 933, 934, 935, 955 (celá ulice)	673
Pionýrů	71, 976	8
Seifertova	900, 901, 902, 903, 904, 905 (celá ulice)	472
U Potůčku	612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621	266
Vratislavická	28, 55, 91, 337, 367	31
Žitná	80, 136, 661, 662, 683, 684, 685, 745, 746, 816, 817, 818, 819, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830	643
Celkem		7890

Pramen: MML – správní odbor, počet obyvatel je z evidence MML k datu 28.8.2008

Mapová příloha č.1: Vymezení řešeného území zóny sídliště Rochlice

Tab. příloha č.2: Vývoj srovnání kapacit MŠ a počtu předškolních dětí

Kategorie	Školní rok							
	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13
3-leté děti	834	859	871	931	920	1066	1000*	1000*
4-leté děti	840	834	859	871	931	920	1066	1000*
5-leté děti (předškoláci)	801	840	834	859	871	931	920	1066
Počet dětí předškolního věku	2475	2533	2564	2661	2722	2917	2986	3066
Kapacita MŠ	2515	2515	2525	2603	2650	2650	2650	2650
Počet umístěných dětí	2339	2424	2470	2586	2634	2634	2634	2634
Počet neumístěných dětí	136	109	94	75	88	283	352	432
Blokovaná místa organizací spec. tříd	16	16	16	16	16	16	16	16
Počet volných míst	160	75	39	1	0	0	0	0

*odhad

Pramen: MML – odbor školství a kultury (stav k 1.12. 2008)

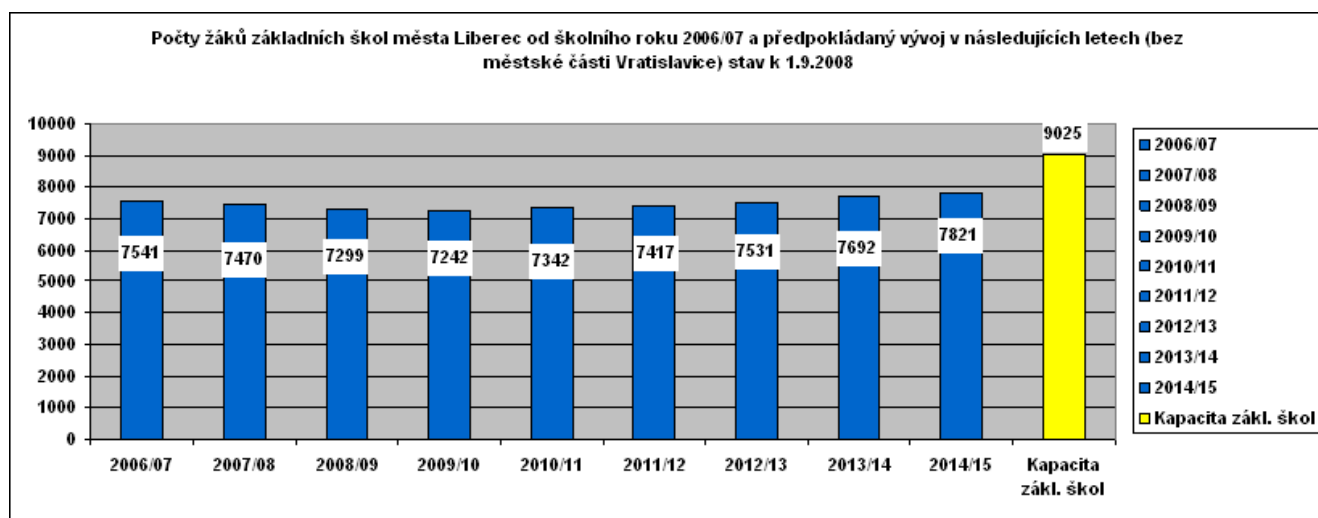
Tab. příloha č.3: Nárůst nových kapacit mateřských škol v období 2007-2009

Kategorie v období	Lokalizace	Počet míst
Zvýšená kapacita v roce 2007	MŠ Na Pískovně	10
Zvýšená kapacita v roce 2008	MŠ Jeřmanická	15
	MŠ Purkyňova	29

	MŠ Klášterní 466	24
	Celkem	68
Zvýšená kapacita od 1.1.2009	MŠ Ostašovská	25
	MŠ Strakonická	22
	Celkem	47

Pramen: MML – odbor školství a kultury

Grafická příloha č.1: Prognóza vývoje počtu žáků základních škol v období 2006 – 2015

Pramen: MML – odbor školství a kultury

Tab. příloha č.4: Seznam poskytovatelů sociálních služeb a institucí

Název	Poskytované služby	Kapacita
Azylové domy		
Azylový dům SPERAMUS-zařízení CSSLK, p.o.	dočasné poskytování ubytování bezdomovcům po dobu max. 3 měsíců	25 lůžek, ~116 klientů ročně
Domov pro matky s dětmi - zařízení CZSP, p.o.	azylové domy pro matky s dětmi či osamělé těhotné ženy nacházející se v obtížné situaci – krizová pomoc	7 pokojů pro 7 matek a 10 dětí
Domov pro matky s dětmi v tísni Liberec– Domov sv. Anny		24 lůžek pro 8 matek a 16 dětí, 1 krizová jednotka
Domy s pečovatelskou službou (DPS)		
Dům s pečovatelskou službou Šimáčkova	malometrážní byty zvláštního určení - ubytování, pomoc v sebeobsluze, pomoc při chodu domácností, klubová činnost, zlepšení, udržení zdravotní kondice	63 bytů – 64 obyvatel
Dům s pečovatelskou službou Borový vrch		38 bytů – 40 obyvatel
Dům s pečovatelskou službou Česká		19 bytů – 26 obyvatel
Dům s pečovatelskou službou Burianova 1070, 1071 (Zelené údolí)		116 bytů (z toho 24 bezbariérových)–151 obyvatel
Dům s pečovatelskou službou Burianova 969 (Zelené údolí)		malometrážní byty zvláštního určení a bezbariérové byty- služby stejné, jako u ostatních dps
Domovy důchodců		
Domov důchodců Liberec - Františkov, p.o.	ubytování, stravování, pomoc v sebeobsluze, pomoc při	200 lůžek

Domov důchodců Vratislavice nad Nisou, p.o.	chodu domácnosti, socioterapie, zlepšení a udržení zdravotní kondice, pomoc v prosazování práv a zájmů	104 lůžek
Domov pokojného stáří - Domov sv. Vavřince		19 lůžek
Chráněné dílny (CHD)		
Domov pro mentálně postižené v Liberci – Harcově	CHD pro lidi s ment. postižením - zajištění prac.přil.	50 míst – nyní 35 klientů
CHRANO – chráněné pracoviště TZP	CHD, zajištění prac.přil., integrace postižených osob	neuveдено
Mezinárodní centrum UNIVERSIUM, o.p.s.	provoz CHD- zajištění prac.přil.	35 míst
Sdružení TULIPAN	provoz CHD- zajištění prac.přil., tréninkové středisko PF TUL	11 míst
Podporované zaměstnávání		
Rytmus, občanské sdružení – Agentura podporovaného zaměstnání Liberec	podporované zaměstnávání – pomoc při uplatnění na trhu práce	neuveдено
Veřejně prospěšné práce Liberec, o. p. s.	obecně prospěšné služby – vytváření časově omezených pracovních příležitostí - poradenství, zprostředkování kontaktů	nestanovena – 15 zaměstnanců
Krizová pomoc		
Poradna pro oběti trestných činů – „D“ – občanské sdružení	podpora a pomoc lidem, kteří se stali obětí trestného činu (přepadení, šikana, znásilnění, vydírání, ...)	nestanovena
Kontaktní centrum pro lidi ohrožené drogou Liberec – zařízení CSSLK, p. o.	kontaktní práce s uživateli drog v zařízení i na ulici za pomoci terénních pracovníků	nestanovena, ročně ~500 klientů a 2000 intervencí
Linka důvěry Liberec – zařízení CSSLK, p. o.	pomoc lidem, kteří se ocitli v krizi, či obtížné životní situaci	nestanovena, ročně ~3000 kontaktů
Český červený kříž – Oblastní spolek ČČK Liberec	záchranná a humanitární pomoc, výuka první pomoci a ošetrovatelství, dárcovství krve, rekondiční pobyty pro děti a seniory	nestanovena
Osobní asistence a pečovatelská služba, ošetrovatelská služba		
Centrum pro zdravotně postižené Libereckého kraje	kontaktní centrum pro zdravotně postižené, kompletní sociální poradenství, osobní asistence a respitní péče (odlehčovací služba)	nestanovena
Mezinárodní centrum UNIVERSIUM, o. p. s. – Osobní asistence	osobní asistence pro imobilní občany	~75 klientů
Pečovatelská služba Liberec – CZSP, p. o.	pečovatelská služba v DPS a v terénu	~500 klientů ročně
Diakonie Beránek	pečovatelská služba v domácnostech klientů	~114 klientů
REVA, o. p. s.	pečovatelská služba a osobní asistence v domácnostech klientů	~60 klientů
Agentura J TOP – Ulmannová Jitka		~120 klientů ročně
Diecézní charita Litoměřice – ošetrovatelská služba v rodinách	zdravotní a ošetrovatelská péče v terénu na návrh ošetroujícího lékaře	~50 klientů jednorázová péče, ~25 klientů stálá péče
Krajská nemocnice Liberec, příspěvková organizace – Domácí péče		~500 klientů ročně
GIPSY HANDICAP HELP	osobní asistence v romských rodinách a rodinách cizinců v ČR, ve kterých žijí osoby s handicapem	nestanovena
Sdružení občanů při výchovném a vzdělávacím zařízení Alvalida – Denní centrum sociálních služeb	komplex výchovně vzdělávacích, aktivačních, rehabilitačních a sociálních služeb pro klienty s mentálním a těžkým kombinovaným postižením	20 klientů, 10 osobních asistentů
SCHOOL HANDICAP HELP	asistenční služba handicapovaným dětem při pobytu ve škole i mimo ni pomocí osobních asistentů	neuveдено
Poradny		
Občanská poradna – „D“ – občanské sdružení	poradenství zaměřené na sociálně právní problematiku	nestanovena
Poradna pro rodinu a mezilidské vztahy –	pomoc lidem, kteří se ocitnou ve složité životní situaci	~1100 klientů a 4000 intervencí

zařízení CSSLK, p. o.		ročně
Igor Pavelčák – soukromá poradenská a lektorská činnost	poradenství v oblasti léčby závislosti na drogách, alkoholu a patologického hráčství, rodinné a partnerské poradenství	nestanovena
Pedagogicko-psychologická poradna Liberec, p.o.	školské poradenské zařízení pro děti, jejich rodiče a učitele	nestanovena, ~2300 klientů ročně
ianus, občanské sdružení – Rozvojové centrum ianus Liberec, Centrum pro rozvoj a zaměstnanost žen	poradenství zaměřené na celoživotní vzdělávání a celostní rozvoj jednotlivců i skupin	nestanovena
Akademická poradna a poradna pro zpřístupňování studia lidem se zdravotním postižením na Technické univerzitě v Liberci	studijně-informační poradenství, informace o možnostech studia na TU v Liberci aj. VŠ v ČR	Ø studuje 20-24 studentů s postižením
Raná péče		
Centrum zdravotní a sociální péče Liberec, příspěvková organizace – zařízení denní a ambulantní péče o děti	zdravotní a výchovná péče pro děti zdravotně oslabené (dýchací potíže, oční vady)	denní péče – 75 dětí
Společnost pro ranou péči - Středisko rané péče Liberec	terénní a ambulantní služby rodinám, které vychovávají dítě se zrakovým či kombinovaným postižením	nestanovena, ročně ~55 klientů, 280 konzultací v rodině
Sociální rehabilitace a fyzioterapie		
Socioterapeutické centrum – zařízení CSSLK, p. o.	podpora lidí s psychickým onemocněním	nestanovena – v péči 85 klientů
D.R.A.K	podpora osob s tělesným postižením a jejich pečujících rodin	nestanovena, ~300 klientů a 500 intervencí ročně
ELVA – HELP	aplikace canisterapie (pomocí cvičených psů) v zařízeních zdravotní a sociální péče a domácnostech s postiženými lidmi	nestanovena, ~800 klientů ročně
FOKUS Liberec	podpora duševně nemocných lidí	chráněné bydlení – 18 míst, chráněné dílny – 12 míst, centrum služeb – 15 míst
Občanské sdružení Svítání	rehabilitace dětí se zdravotním postižením prostřednictvím koní – hiporehabilitace	~95 klientů
ROSKA Liberec, regionální organizace UNIE ROSKA v ČR	pomoc lidem postiženým roztroušenou sklerózou	nestanovena – ~51 členů
Sdružení občanů při výchovném a vzdělávacím zařízení Alvalída	rehabilitační a sociální péče klientům s těžkým kombinovaným postižením	20 míst, poradna 45 klientů
TyfloCentrum Liberec, o. p. s.	integrace těžce zdravotně postižených lidí do společnosti	nestanovena, ~750 klientů ročně, kluby – 250 členů
Tyfloservis Liberec, o. p. s.	ambulantní a terénní služby nevidomým a slabozrakým lidem	nestanovena
Poradenské centrum LORM Liberec	pomoc hluchoslepým osobám a jejich rodinám	15 klientů
HANDICAP HELP LIBEREC	integrace až inkluze potřebných osob prostřednictvím canisterapie	nestanovena, terénní sociorehabilitační činnost – ~150 osob
Terapeutické programy pro uživatele drog		
Advaita, občanské sdružení pro pracovní a sociální rehabilitaci drogově závislých při Terapeutické komunitě pro drogově závislé v Nové Vsi – Centrum ambulantních služeb Advaita	doléčovací program a program ambulantního poradenství pro bývalé uživatele návykových látek	denní program – 25 míst, ambulantní program – 15 míst
Terapeutická komunita pro drogově závislé Nová Ves – zařízení CSSLK, p. o.	pobytové zařízení pro lidi uzdravující se ze závislosti	15 lůžek
Ústavy sociální péče		
Domov pro mentálně postižené v Liberci – Harcově	celoroční péče a denní stacionář pro osoby s mentálním postižením	rezidenční služba- 24 lůžek pro 24 klientů, chráněné bydlení- 10 bytů pro 25 obyv.
Jedličkův ústav pro tělesně postiženou mládež, p.o.	celoroční péče o děti a mládež s tělesným postižením, či v kombinaci ostatních znevýhodnění	225 klientů, z toho 120- denní pobyt, 105- týdenní/celoroční pobyt
Ústav sociální péče Liberec, p.o.	ústavní a výchovná péče mentálně postižených dětí i dospělých	celoroční pobyt – 18 osob,

	lých	týdenní pobyt – 9 osob
Kojenecký ústav		
Kojenecký ústav a dětský domov Liberec, p.o.	ústavní, léčebná, výchovná péče pro děti od 0 – 3 let	80 lůžek- 30 kojenecký ústav, 50 dětský domov
Setkávací centra a kluby		
Asociace rodičů a přátel postižených dětí v ČR – Klub Liberec	nabídka zájmových činností pro handicapované děti a mládež	200 dětí v 5 zájmových kroužcích
Centrum občanských iniciativ – zařízení CZSP, p. o.	setkávací centrum občanů města, podpora nestátních neziskových organizací (NNO)	využití pro ~40 NNO
Sportovní klub stolního tenisu vozíčkáři Liberec	vytváření podmínek imobilním občanům – vozíčkářům ke sportovní činnosti	nestanovena
Občanské sdružení S(C)HODY	volnočasové aktivity dětí a mládeže, podpora integrace handicapovaných lidí do společnosti	nestanovena, nyní ~50 klientů
Sdružení vozíčkářů region Nisa	klubová činnost pro těžce zdravotně postižené lidi (vozičkáře)	nestanovena – ~38 členů
Klub seniorů Šimáčkova	klubová činnost a nabídka volnočasových aktivit pro seniory	dochází asi 20 seniorů
Klub seniorů Maršíkova		dochází asi 30 seniorů
Klub seniorů Borový vrch		dochází asi 30 seniorů
Klub seniorů Oblačná		dochází asi 60 seniorů
Klub seniorů Krásná Studánka		dochází asi 20 seniorů
Klub seniorů Radčice		dochází asi 20 seniorů
Klub seniorů Hlávkova		dochází asi 150 seniorů
Klub seniorů Burianova		dochází asi 50 seniorů
Klub seniorů Vesec		dochází asi 30 seniorů
Centrum volného času ARABELA		zajišťování volnočasových aktivit pro všechny věkové skupiny
Sdružení generací, o.s.	mateřské centrum, programy rozvoje a vzdělávání, psychologické poradenství, budování kvalitních vztahů napříč generacemi	nestanovena
Centrum Kašpar	posilování nezastupitelné role rodiny	nestanovena
Sociální služby zaměřené na pomoc lidem ohroženým sociálním vyloučením a na prevenci sociálně patologických jevů		
Středisko pro děti a mládež ČÁP – DDÚ a SVP, p.o.	primární prevence sociálně patologických jevů	pobytová část 8 lůžek, ambulantní část: ~200 klientů ročně
„D“ – občanské sdružení	primární prevence sociálně patologických jevů – Program Pět P, vzdělávací a resocializační programy pro skupiny obyvatel ohrožených sociálním vyloučením	nestanovena
MAJÁK, o. p. s.	primární prevence sociálně patologických jevů zaměřená na děti a mládež	nestanovena, ~214 přednášek ročně pro 3900 dětí
Statutární město Liberec – projekt Preventivní streetwork	preventivní sociální streetwork zaměřený na problematiku mládeže a prevenci sociálně patologických jevů	nestanovena
Liberecké romské sdružení	podpora a pomoc romským občanům, primární prevence	nestanovena – ročně ~300 klientů a 925 intervencí
Romské komunitní centrum v Liberci – Statutární město Liberec	sociální služby a aktivity směřující k zamezení sociálního vyloučení, setkávací centrum, podpora aktivit směřujících ke vzájemnému pochopení minorit a majority	nestanovena
Regionální dobrovolnické centrum JEŠTĚD, o. s.	dobrovolnické služby ve zdravotní a sociální oblasti (nemocnice, ústavy sociální péče), zajištění přípravy a vzdělávání dobrovolníků	60 dobrovolníků
Statutární město Liberec – projekt Terénní práce v sociálně vyloučených komunitách v Liberci	terénní sociální práce v sociálně vyloučených lokalitách v přirozeném prostředí klientů	nestanovena, ~300 klientů
Člověk v tísni, společnost při ČT, o. p. s. – Terénní programy v sociálně vyloučených lokalitách		60 dlouhodobých klientů

Zájmová sdružení zaměřená na pomoc zdravotně postiženým lidem a seniorům		
ARCUS SOP Liberec – společnost onkologických pacientů, jejich rodinných příslušníků a přátel	pomoc lidem po onkologické léčbě	nestanovena, sdružení má ~110 členů
MOBILITA, o. p. s.	vytváření podmínek pro zpřístupnění Jizerských hor tělesně postiženým lidem (trasy pro vozíčkáře, mapy, bezbariérový penzion apod.)	nestanovena
Občanské sdružení OBZOR Liberec	pomoc lidem těžce zdravotně handicapovaným (vozičkářům)	nestanovena, nyní 21 členů
Sdružení CZECH HANDICAP	pomoc lidem těžce zdravotně handicapovaným	nestanovena
Regionální sdružení zdravotně postižených NISA Liberec	pomoc lidem se zdravotním postižením	nestanovena
Regionální organizace zdravotně postižených SEVER Liberec		nestanovena
Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých	pomoc lidem nevidomým a těžce zrakově postiženým	nestanovena
SIZO – Liberec město	pomoc tělesně postiženým lidem s kombinovanými vadami	nestanovena
Svaz tělesně postižených v ČR – okresní výbor Liberec	hájí zájmy a potřeby tělesně postižených občanů	nestanovena
Svaz tělesně postižených v ČR – místní organizace „Na Jeřábu“		nestanovena, ~80 členů
Svaz diabetiků České republiky, územní organizace Liberec	pomoc lidem s onemocněním diabetes	nestanovena
SDČR – Svaz důchodců České republiky, základní organizace Liberec	nácvik sebepomoci, svépomoc při vyřizování záležitostí	nestanovena
Instituce		
Statutární město Liberec-Magistrát města Liberec, odbor sociální péče	výkon st.správy v oblasti sociálně právní ochrany dětí, dávek sociální potřebnosti, mimořádných výhod těžce zdravotně postižených, výkon samosprávy v oblastech bytové problematiky a prevence kriminality a sociálně patologických jevů, spolupráce s příspěvkovými organizacemi města zaměřenými na zdravotní a sociální péči, garant komunitního plánování	nestanovena
Liberecký kraj-Krajský úřad Libereckého kraje, odbor sociálních věcí, bezpečnosti a problematiky menšin	mimo jiné řešení bezpečnostní situace v oblasti prevence kriminality, hodnocení projektů žadatelů o granty a dotace v sociální oblasti a v protidrogové problematice aj.	nestanovena
Úřad práce v Liberci, odbor státní sociální podpory	vyřízení žádostí o přídavek na dítě, sociální příplatek, příspěvek na bydlení, rodičovský příspěvek, dávky péčovské péče, příspěvek na péči o dítě v zařízení, porodné, pohřebné, stanovení životního minima	nestanovena
Krajská správa sociálního zabezpečení pro Liberecký kraj se sídlem v Liberci, Okresní správa sociálního zabezpečení Liberec	agenda důchodového pojištění, nemocenského pojištění a lékařská posudková služba aj.	nestanovena
Probační a mediační služba ČR, Středisko Liberec (působnost pro soudní okres Liberec)	výkon sociální práce v oblasti trestního práva, v oblasti probace a parole a v oblasti mediace	nestanovena

Pramen: Katalog poskytovatelů sociálních služeb v Liberci (stav k 31.8.2006)

Obr. příloha č. 1 Sídliště Rochlice – Dobiášova ulice

Pramen: ARR

Příloha č. 2 - Oznámení o změně v IPRM

OZNÁMENÍ O ZMĚNĚ V IPRM Č. 1

Reg.číslo IPRM:	IOP/1/SV/32
-----------------	-------------

Nositel IPRM: STATUTÁRNÍ MĚSTO LIBEREC se sídlem: nám. Dr. E.Beneše 1, 460 59 Liberec 1	Dohoda č.: 4463 (v CES)
Plánované změny v IPRM – výstižný popis dle jednotlivých aktivit: 1. Rozpočet IPRM oblast intervence 5.2 (Dokument IPRM – kapitola 9 – Harmonogram realizace IPRM, 10 – Finanční plán; Žádost k IPRM – 1.4, 1.5, 3.6, 4.1, 4.2 tabulka 1) 2. Monitorovací indikátory výsledku (Dokument IPRM – kapitola 8 – Očekávané výsledky; Žádost k IPRM – 3.7.1) <u>Ostatní:</u> U regenerace bytových domů nebude město Liberec uplatňovat bonifikaci u malých a středně velkých podniků, dotace bude pro všechny stejná po celé období realizace IPRM, a to 40% ze způsobilých výdajů.	
Zdůvodnění změn (dle jednotlivých aktivit): Aktualizace IPRM dle snížené částky alokované na základě schválení IPRM 27. března 2008	
Seznam příložených dokumentů:	
Datum:	Pověřený zástupce nositele IPRM (jméno a podpis) :
Datum doručení na RP MMR:	Převzal (jméno a podpis):

ad1) Rozpočet IPRM oblast intervence 5.2 (Dokument IPRM – kapitola 7 – Harmonogram realizace IPRM, 8 – Finanční plán; Žádost k IPRM – 1.4, 1.5, 3.6, 4.1, 4.2 tabulka 1)

Prosím o uvedení aktualizovaných tabulek z Dokumentu

Dokument IPRM – kapitola 9 Harmonogram realizace

Tabulka č. 9 Časový harmonogram

Původní

Nová

Dokument IPRM – kapitola 10 Finanční plán

Tabulka č. 10 Náklady v letech 2008-2013

Původní

Nová

Žádost k IPRM

1.4 Předpokládaný celkový finanční objem Integrovaného plánu rozvoje města

Uveďte předpokládaný celkový objem finančních prostředků, které budou potřeba na realizaci dílčích projektů IPRM. Jedná se o prostředky z veřejných a soukromých zdrojů.

Původní:

IPRM celkem (celkové výdaje) v tis. Kč: 382 208	IPRM celkem (celk. způsobilé výdaje) v tis. Kč: 382 208
IPRM celkem (celkové výdaje) v tis. EUR: 14 560,3	IPRM celkem (celk. způsobilé výdaje) v tis. EUR: 14 560,3

Pozn. Použit kurz k 17.10.2008 = 26,25 Kč/EUR

Upravená:

IPRM celkem (celkové výdaje) v tis. Kč: 292 087	IPRM celkem (celkové způsobilé výdaje) v tis. Kč: 292 087
IPRM celkem (celk. výdaje) v tis. EUR ⁴ : 10 310,2	IPRM celkem (celk. způsobilé výdaje) v tis. EUR: 10 310,2

Pozn. Použit kurz 28,33 Kč/EUR.

1.5 Předpokládaný podíl města na spolufinancování IPRM

Uveďte předpokládaný objem finančních prostředků města na spolufinancování projektů IPRM jako procento z předpokládaného celkového finančního objemu IPRM.

Původní:

Zdroje města – spolufinancování projektů IPRM v %: **7,2 %** (27 423 tis. Kč)

Upravená:

Zdroje města – spolufinancování projektů IPRM v %: **7,2%** (20 957 tis. Kč)

*)

3.6 Poměr plánovaných aktivit

Uveďte předpokládaný finanční objem celkových způsobilých výdajů v členění dle aktivit v IOP.

Původní:

Způsobilé výdaje na aktivitu:	Kč:	% z celkových způsobilých výdajů:
Výdaje zaměřené na revitalizaci veřejných prostranství	182 818 000	47,83
Výdaje zaměřené na regeneraci bytových domů	199 389 500	52,17

Upravená:

Způsobilé výdaje na aktivitu:	Kč:	% z celkových způsobilých výdajů:
Výdaje zaměřené na revitalizaci veřejných prostranství	139 712 000	47,8
Výdaje zaměřené na regeneraci bytových domů	152 375 000	52,2

4.1 Zdroje financování projektů v IPRM

Původní:

Zdroj financování	Částka (v Kč)	%
Dotace IOP (příspěvek SF + prostředky SR)	235 151 000	61,5
Vlastní zdroje žadatele (fin. prostředky krajů, obcí, jiné národní veřejné zdroje, soukromé financování)	147 057 000	38,5
Zdroje IPRM celkem	382 208 000	100,0

Upravená:

Zdroj financování	Částka (v Kč)	%
Dotace IOP (příspěvek SF + prostředky SR)	179 705 000	61,5
Vlastní zdroje žadatele (fin. prostředky krajů, obcí, jiné národní veřejné zdroje, soukromé financování)	112 382 000	38,5
Zdroje IPRM celkem	292 087 000	100,0

Dotace IOP = 6 020 554 EUR, stanovený kurz MMR = 28,33 Kč/EUR

4.2 Finanční plán IPRM

Tabulka 1. Plán čerpání finančních prostředků IPRM v IOP v jednotlivých letech

Uveďte údaje o předpokládaném čerpání finančních zdrojů na realizaci IPRM v rozdělení na jednotlivé roky. Využijte následující pomocnou tabulku 1. Uvádějte odděleně způsobilé a nezpůsobilé výdaje v souladu s podmínkami IOP.

Původní:

	Plánovaný objem způsobilých výdajů IPRM v jednotlivých letech (jedná se o způsobilé výdaje dle podmínek IOP)									Nezpůsobilé výdaje
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Celkem	
Oblast intervence/aktivita										
5.2.a)	0	39 888 500	119 665 500	23 264 000	0	0	0	0	182 818 000	–
5.2.b)	0	62 975 000	91 320 000	41 100 000	420 000	3 575 000	0	0	199 390 000	–
5.2.c)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Způsobilé výdaje celkem										
Nezpůsobilé výdaje celkem										–
IPRM celkem									382 208 000	

*) Uvedeny pouze prostředky se vztahem k IOP 5.2.

Upravená:

	Plánovaný objem způsobilých výdajů IPRM v jednotlivých letech (jedná se o způsobilé výdaje dle podmínek IOP)									Nezpůsobilé výdaje
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Celkem	
Oblast intervence/aktivita										
5.2.a)	0	0	30 457 000	91 511 000	17 744 000	0	0	0	139 712 000	–
5.2.b)	0	0	117 938 000	31 389 000	305 000	2 743 000	0	0	152 375 000	–
5.2.c)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Způsobilé výdaje celkem										
Nezpůsobilé výdaje celkem										–
IPRM celkem										292 087 000

ad2) Monitorovací indikátory výsledku (Dokument IPRM – kapitola 8 – Očekávané výsledky; Žádost k IPRM – 3.7.1)

Krácení prvních dvou ukazatelů maximálně o 29,19 % byly kráceny o 29,19 %.

Dokument IPRM – kapitola 8 – Očekávané výsledky

Původní:

Tabulka 1: Indikátory výsledku IPRM

Kód indikátoru (dle národního číselníku)	Povinné indikátory výsledku	Operační program / aktivita OP	
		IOP 5.2a	IOP 5.2b
331200	Počet regenerovaných bytů		1800
331300	Plocha revitalizovaného území	50000	
331500	Úspora spotřeby energie bytových domů		20

Upravená:

Kód indikátoru (dle národního číselníku)	Povinné indikátory výsledku	Operační program / aktivita OP	
331200	Počet regenerovaných bytů		1275
331300	Plocha revitalizovaného území	35405	
331500	Úspora spotřeby energie bytových domů		20

Žádost IPRM

3.7.1 Monitorovací indikátory výsledku pro specifické cíle IPRM

Indikátory výsledku IPRM se musí shodovat s indikátory uvedenými v programovém dokumentu. Případně uveďte rovněž indikátory dalších OP.

Původní:

Název indikátoru	Kód indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota
Počet regenerovaných bytů	331200	Počet bytů	0	1800
Plocha revitalizovaného území	331300	m ²	0	50000
Úspora spotřeby energie bytových domů	331500	%	0	20

Upravená:

Název indikátoru	Kód indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota
Počet regenerovaných bytů	331200	Počet bytů	0	1275
Plocha revitalizovaného území	331300	m ²	0	35405
Úspora spotřeby energie bytových domů	331500	%	0	20

Příloha č. 3 - Dohoda o zabezpečení realizace Integrovaného plánu rozvoje města

Dohoda o zabezpečení realizace Integrovaného plánu rozvoje města

**Česká republika – Ministerstvo pro místní rozvoj
jako Řídící orgán Integrovaného operačního programu
se sídlem: Staroměstské náměstí 6, 110 15 Praha 1
zastoupená: Ing. Rostislavem Vondruškou, ministrem pro místní rozvoj
IČ: 66 00 22 22**

(dále jen „ministerstvo“)

na straně jedné

a

**STATUTÁRNÍ MĚSTO LIBEREC
jako předkladatel Integrovaného plánu rozvoje města
se sídlem: nám. Dr. E. Beneše 1, 460 59 Liberec 1
zastoupené: Ing. Jiřím Kittnerem, primátorem
IČ: 00 26 29 78**

(dále jen „město“)

na straně druhé

uzavřely níže uvedeného dne, měsíce a roku v souladu s ustanovením § 269 odst. 2 obchodního zákoníku a za podmínek níže uvedených tuto dohodu o zabezpečení realizace **Integrovaného plánu rozvoje města Liberec - Regenerace sídliště Rochlice** (dále jen „IPRM“) v rámci Integrovaného operačního programu (dále jen „IOP“):

Článek 1

Úvodní ustanovení

1. Smluvní strany se v souladu s ustanovením § 262 odst. 1 zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „obchodní zákoník“) dohodly, že tato dohoda, uzavřená podle § 269 odst. 2 obchodního zákoníku, se řídí právním režimem obchodního zákoníku.

2. Zabezpečení realizace IPRM bude vycházet z:
  - a) Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999 (dále jen „Obecné nařízení“),
  - b) Nařízení Evropského parlamentu a rady (ES) č. 1080/2006 ze dne 5. července 2006 o Evropském fondu pro regionální rozvoj a o zrušení nařízení (ES) č. 1783/1999 (dále jen „Nařízení č. 1080/2006“),
  - c) článku 47 Nařízení komise (ES) č. 1828/2006 ze dne 8. prosince 2006, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 o obecných ustanoveních týkajících se Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu a Fondu soudržnosti a k Nařízení č. 1080/2006 (dále jen „Prováděcí nařízení“),
  - d) dalších základních právních předpisů a dokumentů Evropské unie (dále jen „EU“) a České republiky (dále jen „ČR“).
3. ČR jako členský stát Evropských společenství určila v souladu s článkem 59 Obecného nařízení řídicím orgánem pro IOP pro období 2007-2013 na základě usnesení vlády č. 175/2006 z 22. února 2006 ministerstvo.
4. Závaznou dokumentaci pro realizaci IPRM představují IOP schválený rozhodnutím Komise č. K (2007) 6835 ze dne 20. prosince 2007, Prováděcí dokument IOP, Metodický pokyn Ministerstva pro místní rozvoj k hlavním zásadám pro přípravu, hodnocení a schvalování IPRM vydaný na základě usnesení vlády č. 883/2007, aktuální znění pokynu z 11. června 2008 schválené rozhodnutím ministra pro místní rozvoj č. 102/2008, Výzva k předkládání IPRM ze dne 6. srpna 2008, Příručka pro předkladatele IPRM v IOP, Příručka pro žadatele a příjemce pro oblast intervence 5.2 IOP a rozhodnutí Komise č. K(2008) 7845 ve věci státní podpory v rámci oblasti intervence 5.2 IOP (dále jen „pravidla IPRM“).
5. Pro účely dohody jsou užity pojmy vymezené v pravidlech IPRM.

Článek 2

Předmět dohody

1. Město se zavazuje realizovat IPRM, který je obsažen v Žádosti k IPRM a je identifikován následujícími údaji:

Číslo žádosti a název IPRM: **1/SV/33, Integrovaný plán rozvoje města Liberec - Regenerace sídliště Rochlice**

Datum schválení IPRM zastupitelstvem města: 11. prosince 2008

Hlavní cíl IPRM: Zlepšení podmínek pro život obyvatel sídliště, zkvalitnění bydlení, vytvoření kvalitního životního prostředí s dostatkem ploch pro dopravu v klidu, veřejné zeleně, dětských hřišť a sportovišť i oddechových ploch pro seniory, posílení atraktivity zóny pro obyvatele střední příjmové skupiny, to vše na principu partnerství, s cílem zamezit vzniku sociálního ghetta prostřednictvím maximálního využití podpory z fondů EU.

Celkové způsobilé výdaje IPRM (v tis. EUR, orientačně v tis.Kč): **10 310,2 EUR;**

292 087 Kč

z toho (v %): a) výdaje zaměřené na revitalizaci veřejných prostranství: 47,8

b) výdaje zaměřené na regeneraci bytových domů: 52,2

Monitorovací indikátory IPRM výsledku:

Indikátor	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota
Plocha revitalizovaného území	m ²	0	35 405
Počet regenerovaných bytů	počet	0	1275
Úspora spotřeby energie	%	0	20

2. Ministerstvo se zavazuje na základě schválení IPRM rozhodnutím ministra pro místní rozvoj č. 54 ze dne 27. března 2009, alokovat pro IPRM v oblasti intervence 5.2 za účelem jeho realizace finanční částku v maximální výši **6 020 554 EUR** z Evropského fondu regionálního rozvoje.
3. Alokovanou částku podle odst. 2 použije ministerstvo pouze na úhradu části způsobilých výdajů jednotlivých projektů. Způsobilé výdaje budou proplaceny projektům, které splní Podmínky Rozhodnutí o poskytnutí dotace, pravidla IPRM a související právní předpisy ČR a EU.
4. Ministerstvo se zavazuje alokovat ve svém rozpočtu finanční částku na kofinancování projektů regenerace bytových domů, u nichž podíl finančních prostředků z Evropského fondu regionálního rozvoje a státního rozpočtu bude vždy v poměru 85:15.
5. Město se zavazuje alokovat ve svém rozpočtu finanční částku na kofinancování projektů předkládaných městem.

Článek 3

Povinnosti města

1. Město se při realizaci IPRM zavazuje splnit v souladu s touto dohodou a pravidly IPRM následující povinnosti:
  - a) plně a prokazatelně splnit cíle a monitorovací indikátory IPRM a realizovat IPRM v rozsahu uvedeném v Žádosti k IPRM,
  - b) v rozsahu uvedeném v Žádosti k IPRM zabezpečit efektivní řídicí strukturu pro realizaci IPRM, viz článek 5 dohody,
  - c) zabezpečit vyhlášení výzev pro předkládání projektů městu podle stanovených cílů, opatření a časového harmonogramu realizace IPRM,
  - d) vyhlásit první výzvu pro předkládání žádostí v oblasti intervence 5.2 nejpozději do dvou měsíců od podpisu této dohody,

- e) zveřejnit systém výběru projektů,
- f) respektovat podmínky výzvy vyhlášené ŘO IOP pro oblast intervence 5.2,
- g) zaslat ministerstvu podklady k výběru projektů (výběrová kritéria, text výzvy) před vyhlášením výzvy,
- h) provádět výběr projektů pro IPRM transparentním, rovným a nediskriminačním způsobem v souladu s pravidly IPRM, právními předpisy ČR a EU a při respektování veřejného zájmu, zásady efektivního čerpání alokovaných finančních prostředků, dosažení synergického efektu a zabránění neoprávněným ziskům,
- i) vystavit všem vybraným žadatelům potvrzení o schválení projektů v rámci IPRM,
- j) zaslat ministerstvu výsledky hodnocení projektů (seznam předložených projektů, seznam vyřazených projektů, formuláře hodnocení kvality, výsledky hodnocení kvality, zápis výběrové komise, seznam schválených projektů) do 10 pracovních dnů od rozhodnutí orgánů města o schválených projektech v rámci IPRM,
- k) zabezpečit monitorování realizace IPRM v souladu s článkem 6 dohody,
- l) písemně informovat ministerstvo o změnách v IPRM, viz článek 7 dohody,
- m) umožnit výkon kontroly nebo auditu, viz článek 8 dohody,
- n) umožnit účast zástupce ministerstva jako pozorovatele na jednání řídicího výboru a při hodnocení, výběru a schvalování projektů,
- o) uchovávat veškerou dokumentaci související s předmětem této dohody po dobu určenou právními předpisy ČR nebo EU, nejméně však do 31. prosince 2025, způsobem stanoveným pravidly IPRM a relevantními právními předpisy, zejména zákonem č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- p) zajistit informování žadatelů a veřejnosti o realizaci IPRM,
- q) na všech dokumentech uvádět logo IOP,
- r) písemně informovat ministerstvo o skutečnostech, které mají vliv na plnění této dohody a na výzvu ministerstva se účastnit jednání souvisejících s předmětem této dohody,
- s) zabezpečit uplatňování principu partnerství v souladu s pravidly IPRM.

2. Město zabezpečí, aby finanční plán IPRM podle jednotlivých let vycházel z procentuelní výše ročních alokací oblasti intervence 5.2 IOP a roční čerpání prostředků IPRM bylo v souladu s pravidlem N+3 (roční alokace pro léta 2007 až 2010), resp. pravidlem N+2 (roční alokace let 2011 až 2013). Čerpání prostředků IPRM podle let musí město zajistit následovně:

- do 31.12.2010 prostřednictvím proplacených žádostí o platbu jednotlivých projektů musí být vyčerpáno nejméně 13 % celkových způsobilých výdajů IPRM,
- do 31.12.2011 prostřednictvím proplacených žádostí o platbu jednotlivých projektů musí být vyčerpáno nejméně 25 % celkových způsobilých výdajů IPRM,
- do 31.12.2012 prostřednictvím proplacených žádostí o platbu jednotlivých projektů musí být vyčerpáno nejméně 40 % celkových způsobilých výdajů IPRM,
- do 31.12.2013 prostřednictvím proplacených žádostí o platbu jednotlivých projektů musí být vyčerpáno nejméně 67 % celkových způsobilých výdajů IPRM,

- do 31.12.2014 prostřednictvím proplacených žádostí o platbu jednotlivých projektů musí být vyčerpáno nejméně 85 % celkových způsobilých výdajů IPRM.

3. Město ukončí realizaci IPRM do 30. června 2015⁵.

4. Povinnosti města po ukončení realizace IPRM:

- a) zpracovat Závěrečnou zprávu o realizaci IPRM podle článku 6 odst. 5 této dohody,
- b) spolupracovat s ministerstvem a dalšími orgány při následných kontrolách IPRM prováděných podle odst. 1 písm. m) tohoto článku,
- c) spolupracovat s ministerstvem při sledování udržitelnosti projektů IPRM podle čl. 57 Obecného nařízení,
- d) zajišťovat archivaci dokumentace IPRM podle odst. 1 písm. o) tohoto článku.

Článek 4

Povinnosti ministerstva

1. Ministerstvo je povinno:

- a) uvolňovat finanční prostředky na realizaci projektů IPRM do maximální výše alokované finanční částky dle článku 2 odst. 2 této dohody za předpokladu, že město dodržuje ustanovení této dohody, pravidla IPRM a související právní předpisy ČR a EU a současně příjemci dodržují u jednotlivých projektů pravidla plynoucí z vydaných Rozhodnutí o poskytnutí dotace a závazných Podmínek těchto rozhodnutí,
- b) zveřejnit pravidla IPRM na internetových stránkách www.strukturalni-fondy.cz/iop,
- c) zajišťovat konzultační pomoc městu,
- d) informovat příslušné řídicí orgány operačních programů o projektech IPRM, spadajících do jejich působnosti,
- e) poskytovat elektronickou cestou městu výstupní sestavy z MSC2007,
- f) informovat město neprodleně o změnách v pravidlech IPRM,
- g) informovat město o změnách souvisejících s touto dohodou nebo jejím předmětem, které vznikly na straně ministerstva.

2. Ministerstvo uděluje souhlas městu s užíváním loga IOP v souvislosti s realizací IPRM.

Článek 5

Řídicí struktura pro realizaci IPRM

1. Město zabezpečí po celou dobu realizace IPRM existenci a fungování řídicí struktury IPRM, zahrnující řídicí výbor, manažera, případně pracovní skupiny IPRM.

---

⁵ Nejpozději je možno ukončit IPRM do 30. června 2015; ukončením realizace IPRM se rozumí podání poslední žádosti o platbu v případě posledního projektu IPRM).

2. Orgány města zabezpečují schválení výběru projektů, monitorovacích zpráv a podstatných změn IPRM.
3. Řídící výbor IPRM odpovídá orgánům města za realizaci IPRM. Řídící výbor IPRM:
  - a) zajišťuje předložení seznamu projektů ke schválení v orgánech města podle pravidel IPRM,
  - b) připravuje systém výběru projektů transparentním a nediskriminačním způsobem,
  - c) projednává monitorovací zprávy IPRM a zajišťuje jejich schválení v orgánech města,
  - d) posuzuje a schvaluje návrhy na všechny změny IPRM, podstatné změny IPRM předkládá ke schválení orgánům města.
4. Město určuje manažera IPRM, který je odpovědný za administrativní zajištění realizace IPRM, dohlíží na plnění harmonogramu a finančního plánu IPRM a je kontaktní osobou pro komunikaci s ministerstvem, resp. s řídicími orgány dalších operačních programů, kterých se IPRM dotýká.

Článek 6

Monitorování realizace IPRM

1. Město zabezpečuje monitorování realizace IPRM jako celku a jeho jednotlivých projektů. Cílem monitorování je průběžně sledovat pokrok v realizaci IPRM a porovnat získané informace s výchozím plánem.
2. Město se zavazuje každý rok zpracovat podle vzoru uvedeného v pravidlech IPRM Roční monitorovací zprávu o postupu realizace IPRM (dále jen „roční zpráva“), kterou projednává a schvaluje rada nebo zastupitelstvo města. Roční zprávu předkládá ministerstvu do 31. března roku, který následuje po roce, za který je monitorovací zpráva předkládána. Roční zpráva může na základě hodnocení dosaženého pokroku v realizaci obsahovat návrh změn IPRM, viz článek 7 dohody.
3. Roční zprávu se ministerstvo zavazuje schválit do dvaceti pracovních dní od dodání úplných podkladů. Pokud město ani po výzvě údaje k doplnění roční zprávy v požadovaném termínu nepředloží nebo průběh realizace neodpovídá schválenému IPRM a ustanovením této dohody, může ministerstvo omezit či zastavit příjem dalších projektů. Zároveň zašle své připomínky písemně a elektronicky manažerovi IPRM. Ministerstvo povolí další příjem projektů, až budou přijata uspokojivá opatření či provedeny konkrétní akce vedoucí k odstranění nedostatků.
4. V případě potřeby si může ministerstvo vyžádat od města zpracování ad-hoc zprávy o postupu realizace IPRM. Manažer IPRM je povinen ad-hoc zprávu o postupu realizace IPRM odevzdat do 30 pracovních dnů od obdržení žádosti ministerstva. Struktura a proces administrace ad-hoc zprávy jsou stejné jako v případě roční zprávy.

5. Do tří měsíců od finančního ukončení IPRM⁶ se město zavazuje předložit Závěrečnou zprávu o realizaci IPRM zpracovanou podle vzoru uvedeného v pravidlech IPRM. Proces administrace je obdobný jako v případě roční zprávy.

Článek 7

Změny v IPRM

1. Změny v IPRM se zavazuje oznamovat manažer IPRM v souladu s pravidly IPRM prostřednictvím roční zprávy nebo pomocí formuláře Oznámení o změně v IPRM.
2. Ministerstvo si vyhrazuje právo posoudit, zda navrhovaná změna je podstatná nebo nepodstatná. Podstatné změny v IPRM vyžadují dodatek k dohodě.
3. V případě podstatné změny, vyžadující vypracování dodatku k dohodě, zašle ministerstvo tuto informaci manažerovi IPRM do 10 pracovních dnů od doručení oznámení.
4. Za podstatnou změnu IPRM může být považována:
  - a) změna ovlivňující hlavní cíl a specifické cíle IPRM,
  - b) snížení hodnoty každého indikátoru o více než 10 %,
  - c) snížení celkového finančního plánu IPRM v ukazateli celkové způsobilé výdaje o více než 5 % oproti bodu 1.4 Žádosti k IPRM,
  - d) změna alokace IPRM spolufinancované z prostředků Evropského fondu regionálního rozvoje a ze státního rozpočtu ve srovnání s údaji uvedenými v článku 2 odst. 2 dohody,
  - e) přesun prostředků v rozpočtu IPRM o více než 5 % výchozí hodnoty aktivit mezi aktivitami uvedenými v bodě 3.6 Žádosti k IPRM, přičemž podíl aktivity zaměřené na regeneraci bytových domů nesmí klesnout pod 40 % celkových způsobilých výdajů,
  - f) přesun čerpání finančních prostředků mezi po sobě jdoucími roky, kterým by bylo porušeno ustanovení článku 3 odst. 2 dohody.
5. Nepodstatné změny v IPRM nevyžadují uzavření dodatku k dohodě, k jejich provedení stačí souhlas ministerstva.

Článek 8

Kontroly IPRM

1. Zaměstnanci ministerstva mají právo na přístup k veškeré dokumentaci související s IPRM, město je povinno na žádost zaměstnance ministerstva poskytnout veškeré informace vztahující se k řízení, administraci a realizaci IPRM.

---

⁶ Finančním ukončením IPRM se rozumí proplacení poslední žádosti o platbu v případě posledního projektu IPRM.

2. Dohled ze strany ministerstva se zaměří zejména na problematiku výběru projektů, naplňování časového i finančního harmonogramu realizace a věcného obsahu IPRM, zabezpečení monitorování a plnění indikátorů IPRM, uplatňování principu partnerství, zajištění informování žadatelů a veřejnosti, archivace dokumentace k IPRM.
3. Město se zavazuje umožnit výkon kontroly nebo auditu dalším orgánům ČR nebo EU a poskytne těmto orgánům nezbytnou součinnost, včetně umožnění vstupu do budov, místností a míst dotčených realizací IPRM nebo jeho výsledků a rovněž umožnit v souvislosti s kontrolou nebo auditem přístup k veškerým dokladům a dokumentům, souvisejícím s předmětem této dohody.

Článek 9

Využívání údajů, poskytování informací a mlčenlivost

1. Město souhlasí s využíváním údajů, které poskytne v souvislosti s uzavřením a realizací této dohody, v informačních systémech ministerstva.
2. Město souhlasí se zveřejněním údajů podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, a podle zákona č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů, a v souladu se zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
3. Ministerstvo se zavazuje zachovávat mlčenlivost o skutečnostech či informacích chráněných právními předpisy ČR a EU, které se od města dozvědělo v souvislosti s realizací IPRM. Zejména se jedná o skutečnosti či informace chráněné obchodním tajemstvím nebo právními předpisy v oblasti práv duševního vlastnictví. Povinnosti mlčenlivosti může být ministerstvo zproštěno pouze na základě právního předpisu, dále soudním nebo správním orgánem v souvislosti se soudním nebo správním řízením vedeným takovým orgánem nebo písemným souhlasem města. Tím není dotčeno ustanovení odstavce 2 a 3 tohoto článku dohody.

Článek 10

Předčasné ukončení dohody

1. Tuto dohodu je možné ukončit před dokončením realizace IPRM buď dohodou smluvních stran nebo výjimečně odstoupením od dohody jednou ze smluvních stran dohody.
2. Při předčasném ukončení této dohody musí město ministerstvu předložit Zprávu o předčasném ukončení IPRM, zpracovanou v obdobném rozsahu jako v případě zprávy uváděné v článku 6 odst. 5 této dohody, ze které bude zřejmé, jaká část IPRM byla v dosavadním průběhu zrealizována a jaká část IPRM již realizována nebude.
3. Dohoda smluvních stran o předčasném ukončení této dohody je uzavíraná písemně, její součástí je zpráva uvedená v odst. 2 tohoto článku. Od data uzavření dohody nemůže město vyhlašovat výzvy na předkládání projektů, probíhající výzva bude k datu uzavření dohody ukončena. Projekty, u nichž bylo vydáno Rozhodnutí o poskytnutí dotace, budou fi-

nancovány z alokované finanční částky za předpokladu, že příjemci dotace splní Podmínky vydaného Rozhodnutí o poskytnutí dotace.

4. Odstoupení od dohody ze strany ministerstva je možné pouze v případě závažného porušení povinností města, jehož důsledkem je ohrožení realizace IPRM, pravidel IPRM nebo právních předpisů EU a ČR souvisejících s touto dohodou.
5. Město může odstoupit od dohody v případě, že ministerstvo porušilo své povinnosti podle této dohody způsobem, v jehož důsledku byla ohrožena realizace IPRM městem.
6. Odstoupí-li od dohody jedna ze smluvních stran, je povinna zaslat písemné oznámení o odstoupení od dohody druhé smluvní straně. Výpovědní lhůta činí 60 pracovních dní od data, kdy příslušná smluvní strana obdrží oznámení druhé strany. V průběhu výpovědní lhůty město zpracuje a s ministerstvem odsouhlasí zprávu uvedenou v odst. 2 tohoto článku; v případě, že se městu zprávu nepodaří v průběhu výpovědní doby zpracovat a/nebo odsouhlasit s ministerstvem, bude výpovědní doba o patřičný počet pracovních dní prodloužena. Projekty, u nichž bylo vydáno Rozhodnutí o poskytnutí dotace, budou dále financovány za předpokladu, že příjemci dotace splní Podmínky rozhodnutí o poskytnutí dotace.

Článek 11

Závěrečná ustanovení

1. Město prohlašuje a podpisem této dohody stvrzuje, že se s dohodou řádně a podrobně seznámilo a souhlasí s jejím obsahem, pravidly IPRM a relevantními právními předpisy ČR a EU, které se váží k předmětu této dohody. Rovněž vyslovuje podpisem této dohody souhlas se všemi povinnostmi vyplývajícími z dohody a zavazuje se k jejich plnění.
2. Právní vztahy smluvních stran, které nejsou blíže upraveny touto dohodou, se řídí příslušnými právními předpisy EU a ČR, zejména obchodním zákoníkem.
3. Tato dohoda může být měněna pouze na základě písemného dodatku k této dohodě.
4. Strany dohody na sebe berou práva a povinnosti, které jim plynou z této dohody. Vzniknou-li mezi smluvními stranami spory, zavazují se smluvní strany řešit tyto spory přednostně prostřednictvím vzájemné dohody.
5. Tato dohoda nabývá platnosti a účinnosti dnem podpisu oběma smluvními stranami.
6. Tato dohoda zaniká dnem, kdy smluvní strany splní všechny povinnosti, které jim plynou z této dohody, pravidel IPRM a právních předpisů ČR a EU. Po přijetí Závěrečné zprávy o realizaci IPRM ze strany ministerstva (článek 6 odst. 5 této dohody) tyto povinnosti trvají:
  - a) do ukončení doby udržitelnosti všech projektů realizovaných v rámci IPRM (poznámka: orientačně do konce roku 2020),
  - b) do doby 3 let od uzavření IOP ve smyslu článku 90 Obecného nařízení pokud jde o možné následné kontroly (poznámka: orientačně do 31.12. 2021),

c) do 31.12.2025 v případě uchování veškeré dokumentace související s touto dohodou (článek 3 odst. 1 písm. o) této dohody).

7. Tato dohoda je včetně přílohy vyhotovena ve třech stejnopisech, které mají platnost originálu. Jeden stejnopis obdrží město, zbývající dva stejnopisy obdrží ministerstvo.
8. Smluvní strany prohlašují, že je jim znám celý obsah dohody a že tuto dohodu uzavřely na základě své svobodné a vážné vůle. Na základě této skutečnosti připojují své podpisy.

V Praze dne 2009

V ..... dne 2009

Za ministerstvo

Za město

.....

.....